«ТЕХНІЧНО-СТАНДАРТИЗАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ТОВ
LLC «TECHNICAL and STANDARTIZATION INSTITUTE»

79011, м. Львів, вул. Пекарська, 40,
email: institute.tsi@gmail.com

Замовник: Поляницька сільська рада
Надвірнянського району
Івано-Франківської області

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

проєкту Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади
2024-2030 рр.

Директор Орловський К. С.

ЛЬВІВ - 2023

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування…….	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)……	8
2.1. Загальна характеристика Поляницької сільської територіальної громади……	8
2.2. Рельєф території та небезпечні геологічні процеси в межах Поляницької громади……	13
2.3. Кліматичні умови та стан атмосферного повітря……..	16
2.4. Вплив на водні ресурси громади……..	19
2.5. Стан земельних ресурсів та грунтів території Поляницької територіальної громади. Поводження з відходами……..	24
2.6. Біорізноманіття та природоохоронні території в межах Поляницької громади……..	28
2.7. Рекреаційне навантаження в межах Поляницької територіальної громади……	36
2.8. Прогнозні зміни стану довкілля та здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено……..	42
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу……..	43
3.1. Аналіз стратегічних цілей, завдань та проектів на території Поляницької територіальної громади……	43
3.2. Потенційний вплив рішень Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на стан довкілля……..	47
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом……	52
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення,	

встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування……..	59
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків……..	68
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування……..	75
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення……..	81
8.1. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися……..	81
8.2. Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка та ускладнення……..	84
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення……..	85
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)……..	93
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію……..	94
Перелік виконавців Звіту……..	100
ДОДАТКИ……..	101
ДОДАТОК А……..	101
ДОДАТОК Б……..	105
ДОДАТОК В……..	108

ДОДАТОК Г……	110
ДОДАТОК Д……	112
ДОДАТОК Е……	115
ДОДАТОК Є……	117
ДОДАТОК Ж……	121
ДОДАТОК З……	124
ДОДАТОК І……	125

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Стратегія розвитку громади – документ, який веде до досягнення погоджених громадою цілей в чітко визначених часових рамках за конкретними ресурсними параметрами.

Мета розробки Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. – це вироблення та втілення єдиної політики розвитку територіальної громади, в системі політики розвитку Івано-Франківської області та регіонального розвитку України.

Враховуючи конкурентні переваги, виклики та ризики, які є в громаді, можливості для зростання в цілому, Поляницьку територіальну громаду хотіли б бачити як:

- сучасну динамічну громаду – європейський курорт зимово-літнього відпочинку, спорту та рекреації;
- громаду свідомих людей, які розуміють, діють для спільного розвитку враховуючи інтереси сьогоднішніх і майбутніх поколінь;
- громаду, де існує глибока Гуцульська традиція поряд використовуються новітні технології Hutsuliya;
- громаду зі збереженою екосистемою, збалансованим розвитком, доступними послугами та сервісами.

Для досягнення стратегічної візії робочою групою було напрацьовано три стратегічні пріоритети:

- ❖ Безпечне, екологічно чисте середовище
- ❖ Активні громадяни і належні муніципальні послуги
- ❖ Сталий розвиток туризму

Пріоритети Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на період 2024-2030 рр. вимагають виконання поставленої мети, а саме:

- ❖ **Безпечне, екологічно чисте середовище, що включає:**
  - Розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання.
  - Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб – добровільних пожежних команд, обладнання та системи для запобігання надзвичайних ситуацій.

- Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ.
- Покращення стану та використання середовища, зелені комфортні вулиці та простори.
- Удосконалення політик з використання простору, розробка та затвердження рішень з архітектурного планування та використання реклами.
- Підвищення ефективності управління земельними ресурсами, економічним потенціалом та майновими доходами.

❖ **Активні громадяни і належні муніципальні послуги, зокрема:**

- Енергоефективність та енергетична інфраструктура, безпекові рішення для громади.
- Покращення мереж первинної медичної допомоги, шляхом матеріально технічного оснащення діагностичним обладнанням.
- Розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади.
- Зручні та безпечні умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла би розвитку особистості, талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі.
- Використання інструментів активізації та залучення громадян до процесів прийняття рішень.

❖ **Сталий розвиток туризму, в тому числі:**

- Налагодження місцевого співробітництва у сфері інфраструктури туризму.
- Використання культурної та природної спадщини в цілях диверсифікації туризму.
- Стимулювання орієнтованого на інновації і клієнтоорієнтовані сервіси у розвитку малого та середнього туристичного бізнесу

Проєкт Стратегії розвитку Паляницької територіальної громади на період 2024–2030 року розроблено на основі рішення Поляницької сільської ради від 16.02.2023 р.

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 р. розроблена згідно з вимогами Конституції України, на підставі законів «Про засади державної регіональної політики»; «Про місцеве самоврядування в Україні»; «Про транскордонне співробітництво»; «Про регулювання містобудівної діяльності»; «Про державні цільові програми»; «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України№; «Про Генеральну схему планування території України».

Розробка Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 року відбувалась з урахуванням завдань інших документів державного планування, а саме:

- Державної Стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року;
- Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 року;
- методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад запропонованих Міністерством розвитку громад та територій України затвердженим від 21 грудня 2022 року № 265.

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 року було оприлюднено 07 листопада 2023 року на офіційному веб-сайті Поляницької сільської ради – https://polyanytsya.if.ua/.

Також Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 року було оприлюднено на дошках оголошень у (Додаток А).

В процесі визначення обсягу СЕО Управлінням екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації Поляницькій сільській раді Надвірнянського району було надано зауваження та пропозиції, які враховано у звіті (Додаток Б).

Впродовж встановленого терміну громадського обговорення заяви про визначення обсягу СЕО зауважень та пропозицій від громадськості

не надходило (Додаток В).

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

2.1. Загальна характеристика Поляницької сільської територіальної громади

Поляницька територіальна громада розташована на території Надвірнянського району Івано-Франківської області на межі Івано-Франківської та Закарпатської областей. Адміністративний центр – село Поляниця.

Громада була утворена у 2020 році, до її складу входять такі населені пункти:

- с. Бистриця (48°27′09″ пн. ш. 24°13′59″ сх. д.) – на півночі – загальною площею – 20 722 га, площа населеного пункту – 693,6 га, чисельність населення станом на 01.01.2020р – 1380 осіб;
- с. Климпуші (48°26′00″ пн. ш. 24°13′29″ сх. д.) – площею 450 га, чисельність населення станом на 01.01.2020р – 121 ос.;
- селище Згари (48°26′18″ пн. ш. 24°12′15″ сх. д.) – площею 830 га,чисельність населення станом на 01.01.2020р – 29 осіб;
- с. Причіл (48°26′32″ пн. ш. 24°13′43″ сх. д.) – площею 290 га,чисельність населення станом на 01.01.2020р – 18 осіб; ;
- с.Поляниця(48°21′03″ пн. ш. 24°26′38″ сх. д.) – адміністративний центр територіальної громади; загальна площа – 6627,5 га, площа населеного пункту – 2380 га та населенням, станом на 01.01.2020р, – 1 100 ос.
- с. Яблуниця (48°18′58″ пн. ш. 24°30′12″ сх. д.) – загальною площею – 6965,9 га, населеного пункту – 1113 га та населенням станом на 01.01.2020р – 2885 осіб.;
- с. Вороненко (48°17′16″ пн. ш. 24°29′59″ сх. д.) – на півдні громади.

Поляницька сільська територіальна громада межує з:

- Ворохтянською територіальною громадою Івано-Франківської області;
- Пасічнянською територіальною громадою Івано-Франківської області;

- Ясінянською територіальною громадою Закарпатської області;
- Усть-Чорнянською територіальною громадою Закарпатської області.

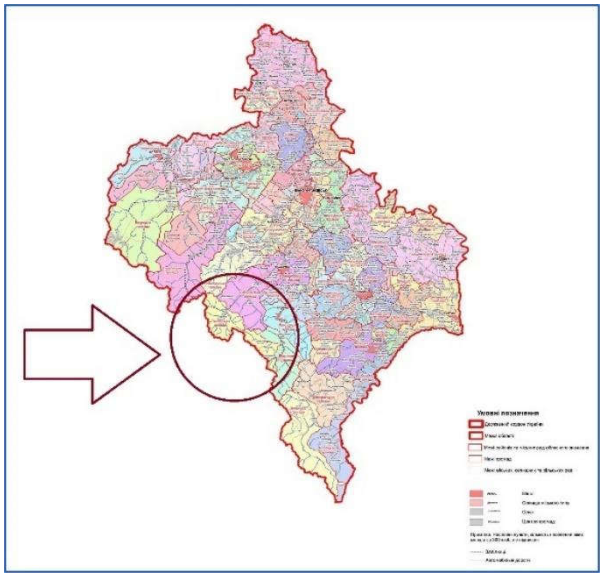

Рис. 2.1. Поляницька територіальна громада в Івано-Франківській області

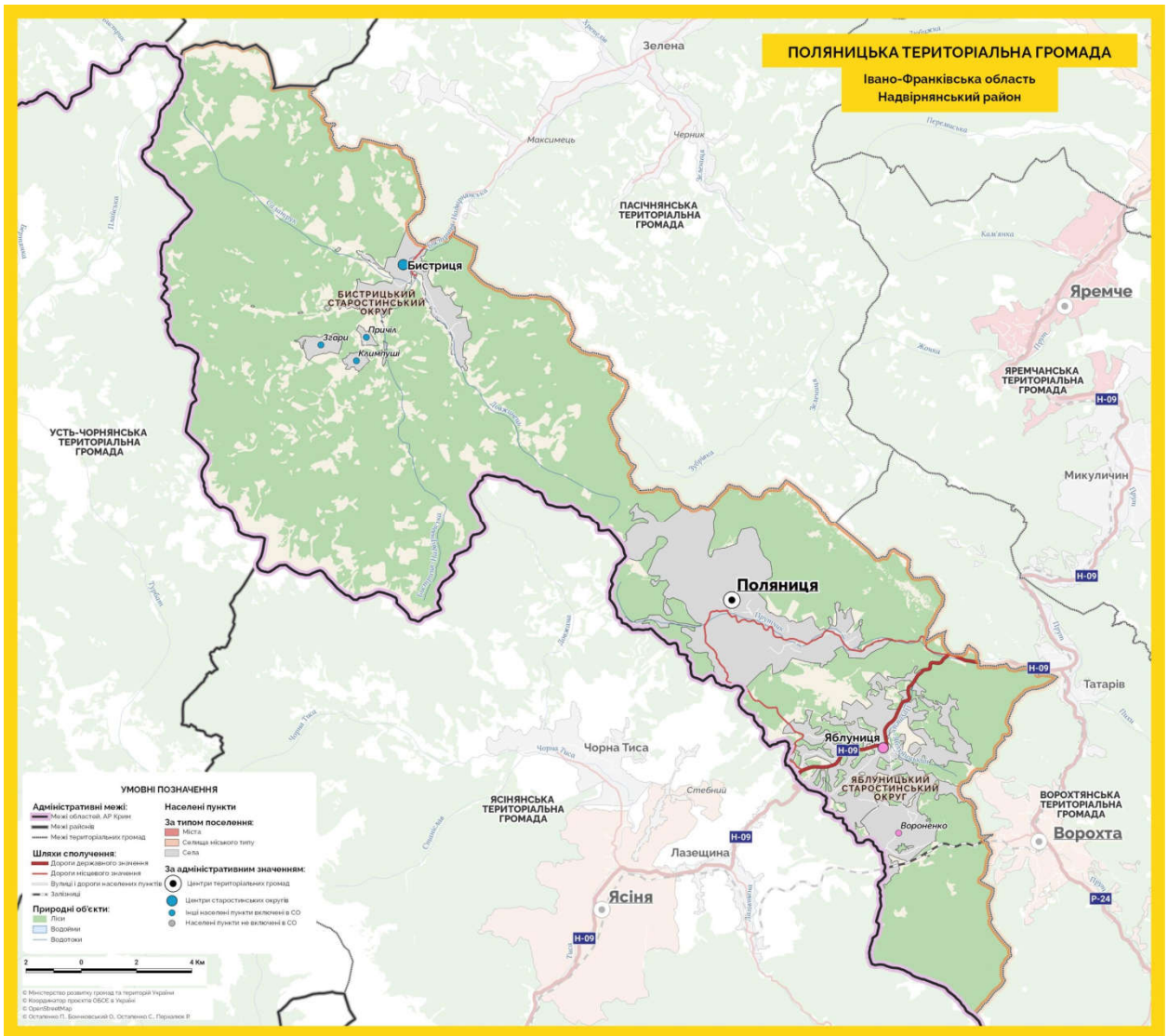

Рис. 2.2. Картосхема Поляницької сільської територіальної громади

Загальна чисельність населення за даними територіальної громади у 2022 році складає 5343 особи і розміщена нерівномірно у населених пунктах громади (табл. 2.1, рис. 2.3).

Таблиця 2.1

Чисельність населення у Поляницькій територіальній громаді

Назва населеного пункту	Кількість мешканців, осіб	Частка у загальній кількості мешканців, %	Площа населеного пункту, км²	Частка у загальній площі громади, %
с. Поляниця	1100	20,6	23.80	42,4
с. Яблуниця	2355	44,1	19.64	34,9
с. Вороненка	512	9,6	5.83	10,4
с. Бистриця	1376	25,7	6.94	12,3
Громада загалом	**5343**	**100**	**56.21**	**100**

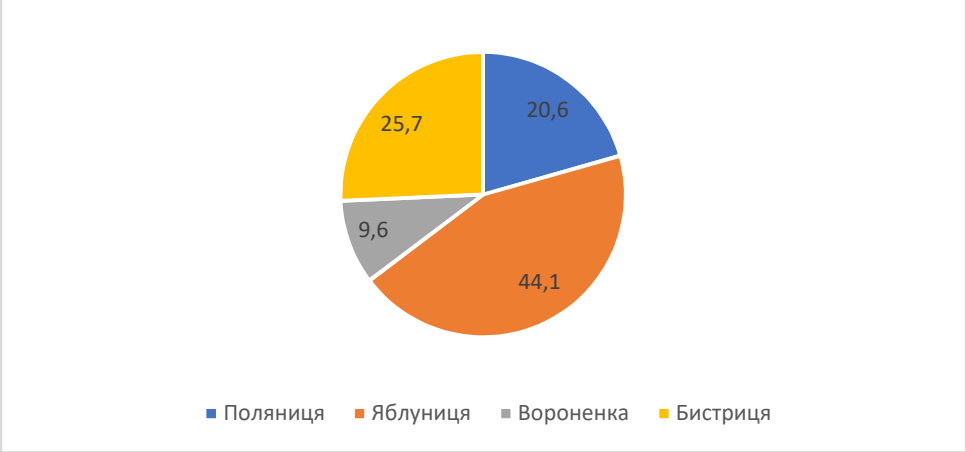

Рис. 2.3 Розміщення населення в населених пунктах Поляницької сільської територіальної громади

За даними управління статистики, демографічна ситуація Поляницької сільської територіальної громади характеризується незначною, але позитивною динамікою (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Природний та міграційний рух населення у Поляницькій сільській територіальній громаді, осіб

Демографічні показники	2021 рік	2022 рік
Народжені	77	60
Померлі	57	45
Природний приріст	20	15
Прибулі	222	111
Вибулі	47	48
Сальдо міграції	175	63

Житлова структура територіальної громади представлена садибною забудовою, в с. Поляниця – 490 домогосподарств, в с. Бистриця – 425, в с. Яблуниця та Вороненко – 1010 господарств разом.

Соціальна інфраструктура територіальної громади – це 8 закладів освіти, 1 будинок культури, 2 клубні установи, 3 бібліотеки, 2 фельдшерсько-акушерських пункти, 1 амбулаторія.

Економічний розвиток забезпечують ТОВ "СКОРЗОНЕРА" (с. Поляниця), ТОВ "БУКОВЕЛЬ" (с. Поляниця), земельний податок, податок на доходи фізичних та юридичних осіб-підприємців, податок на нерухомість, туристичний збір, трансферти.

Громада має розвинуту оздоровчо-рекреаційну й туристичну сферу та вагомий потенціал для їхнього подальшого розвитку. Поляницька територіальна громада робить найбільший вклад в сфері гірськолижного курортного напрямку в регіоні. В цілому це дає концентрацію готельно-ресторанного комплексу. Всього тут працює 248 готелівна 8819 місць.

Дорожня інфраструктура територіальної громади представлена в основному грунтовими дорогами.

Централізовані мережі водопостачання та водовідведення у селах громади – відсутні. Водопостачання здійснюється з шахтних колодязів, каналізація – дворові вбиральні з вигрібними ямами. Відвід поверхневих стоків здійснюється по рельєфу у струмки та канали.

Тверді побутові відходи вивозять згідно договорів, сортують тільки скло в с. Поляниця.

Для характеристики Поляницької сільської територіальної громади було здійснено SWOT-аналіз (табл. 2.3), згідно із методологією стратегічного планування, що дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу, можна розглядати як її сильні та слабкі сторони; виокремити чинники зовнішнього середовища, які із врахуванням специфічних особливостей Поляницької територіальної громади, її соціально-економічного контексту становитимуть для неї можливост**і** для розвитку або бар'єри/загрози, що його стримуватимуть.

Оцінювання місцевої ситуації в Поляницькій територіальній громаді за вище вказаним підходом дозволило виокремити такі чинники

внутрішнього і зовнішнього середовищ.

Таблиця 2.3

Результати SWOT-аналізу Поляницької територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
S1 Громада відноситься до тилової території, яку ймовірно віднесуть до територій сталого розвитку згідно функціональних типів територій	W1 В зв'язку з активним розвитком туризму, глобальних кліматичних передумов наявна система водопостачання, не відповідає потребам бізнесу та мешканців
S2 Громада з розвинутою туристичною інфраструктурою, на своїй території має найбільший гірськолижний курорт в Східній Європі - Буковель	W2 В найбільш розвинутих туристичних населених пунктах Поляниця та Яблуниця відсутня належним чином організована система водовідведення та очищення стічних вод
S3 Погодні та температурні умови ідеальні для рекреації зимового та літнього відпочинку	W3 с. Бистриця не має належного транспортного сполучення з центральною садибою, в об'їзд добратися мешканцям села до центральної садиби становить більше 60 км
S4 Громада розташована в Карпатському макрорегіоні з чистим повітрям та водою	W4 Енергетичні лінії не забезпечують потреби туристичного бізнесу, підключення до мереж часто стає проблемним питанням у бізнесу та мешканців
S5 Громада знаходиться на території етнічного субрегіону Гуцульщина де збережена історична та культурна традиція та спадщина	W5 Комунальні дороги та дороги місцевого значення загального користування в багатьох випадках в незадовільному стані
S6 Гуцули – згуртований етнос у якого досить розвинута місцева прив'язаність мешканців до території	W6 Відсутня схема просторового планування та розвитку
S7 Громада знаходиться у регіоні що динамічно розбудовується, впроваджуються нові проекти зокрема (Ясінянська ТГ, Ворохтянська ТГ)	W7 Хаотична забудова, не ефективні правили розміщення реклами та будівництва перетворюють громаду у таку, яка не приваблює туристів
S8 В громаді функціонує і належним чином організована освітня, та культурна мережа, яка забезпечує послуги відповідно до потреб мешканців	W8 Погані можливості для дошкільного виховництва
	W9 Туристична навігація та маркування маршрутів потребують покращення
	W10 Не належним чином організована комунікація мешканців влади та бізнесу
	W11 В найбільш розвинутому куророотних селах (Поляниця, Яблуниця) відсутні тротуари та інфраструктура для пішохідного пересування в т. ч. для людей з особливими потребами
	W12 Неефективна медична мережа, яка

	потребує розширення задля надання якісних медичних послуг мешканцям та туристам
	W13 Неефективні містобудівні правила та документація в більшості населених пунктів громади
	W14 Віддаленість і диспропорції в розвитку населених пунктів Поляницької ТГ
Можливості	**Загрози**
O1 Розвиток внутрішнього туризму	T1 Війна і ескалація
O2 Регіональні можливості Карпат як функціонального типу території, де відбуватиметься регіонального зростання як у післявоєнній відбудові	T2 Незавершеність реформи децентралізації, не прогнозовані зміни в законодавстві щодо повноважень ОМС
O3 Доступні інструменти Транскордонного співробітництва в межах програм INTEREG NEXT PL-UA, INTEREG NEXT HU-SK-RO-UA, INTEREG NEXT RO-UA, INTEREG DUNABE	T3 Геополітичні зміни до міжнародної підтримки України
O4 Посилення ролі молодіжної активності та молодіжної взаємодії, що створюють вклад в місцевий розвиток	T4 Глобальні зміни клімату, теплі зими створюють загрози для не перспективності зимових курортів, які знаходяться нижче 2000 м над рівнем моря
O5 Актуальність кліматичної адженди, наявні інструменти підтримки створюють нові можливості для розвитку проектів екологічного спрямування	T5 Послаблення української економіки і відповідно доходів населення
O6 Перенесення акцентів ділової активності з Сходу на Захід	T6 Старіння та зміна структури населення
	T7Омілiння рік, погіршення стану водних горизонтів

2.2. Рельєф території та небезпечні геологічні процеси в межах Поляницької громади

Поляницька сільська територіальна громада розташована в центральній частині Українських Карпат в гірському масиві Горгани на висоті понад 850 м.

Ґорґани – гірський масив, система гірських хребтів у зовнішній смузі скибових Українських Карпат. Масив простягається на 80 км із північного заходу (від Вишківського (Торунського) перевалу(941 м) на південний схід (до Татарського (Яблуницького) перевалу), ширина становить близько 40 км. На заході долини Мізунки і Ріки відмежовують їх від Бескидів, а на сході долини Прутцяй Прута – від Чорногорита Покутсько-Буковинських Карпат (рис. 2.4.).

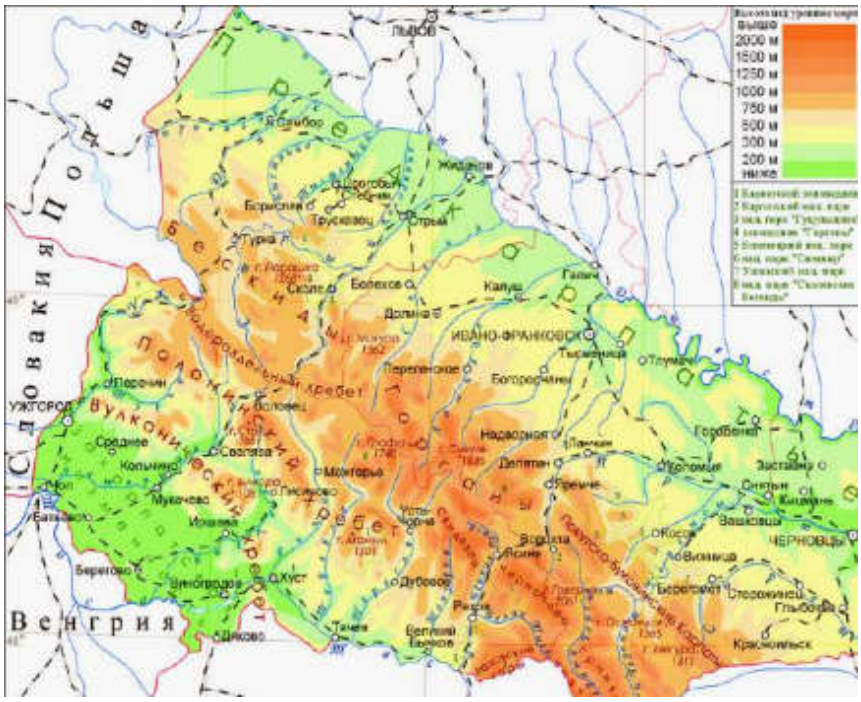

Рис. 2.4. Украньскі Карпати

Ландшафти Ґорґан характеризуються доволі своєрідною будовою: мають не дуже великі висоти (в середньому 1400–1500 м), однак зі значними перепадами (рис. 2.5).

Поляницькою сільською територіальною громадою простягаються Південні Ґорґани, які обмежуються долинами Бистриці Надвірнянської та Пруту, і включають гори: Братківська(1788 м), Чорна Клева(1719 м), Довбушанка (1754 м), Синяк(1665 м).

На півночі громади – с. Бистриця з середніми висотами близько 770 м. Поблизу Бистриці розташований перевал місцевого значення – Легіонів, на північний захід – заповідне урочище Салатрук та водоспад Салатручіль.

Село Поляниця розташоване на висоті 850–930 м над рівнем моря. На північний схід від села розташована гора Хом'як (1542 м), а на півночі – хребет Синяк. На північний захід від села розташований пішохідний перевал Столи (1130 м).

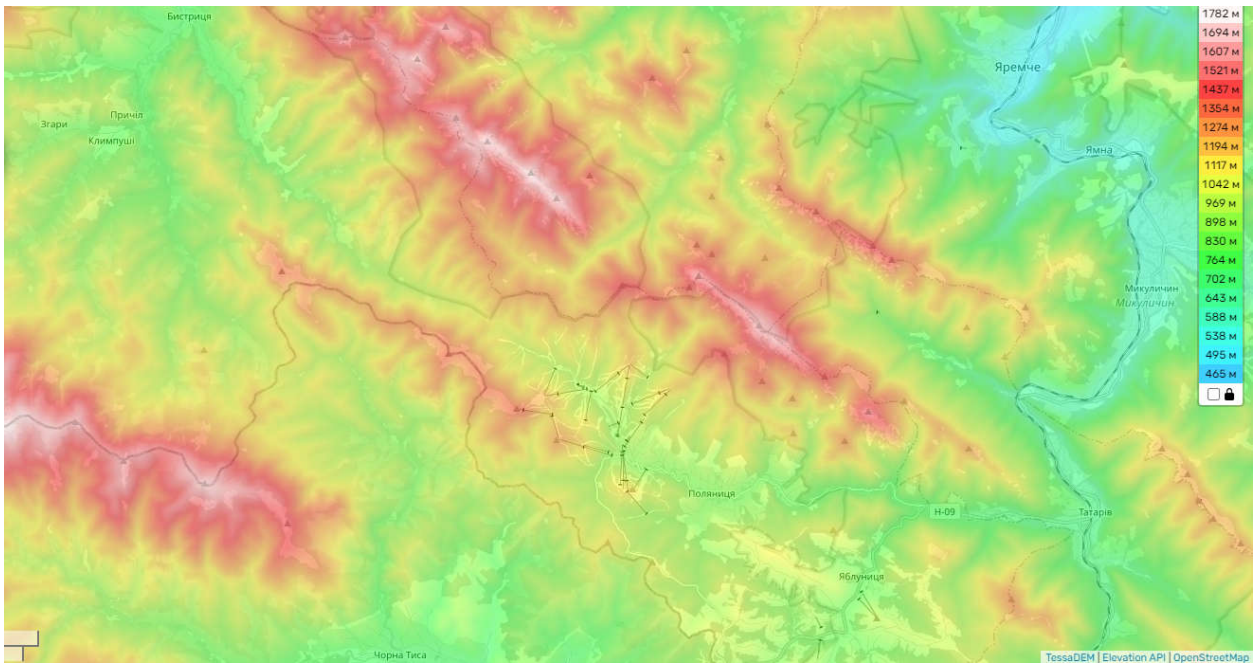

Рис. 2.5. Абсолютні висоти в межах Поляницької територіальної громади

На південному-заході знаходиться Яблуницький перевал, який розташований на межі Закарпатської (Рахівський район) та Івано-Франківської (Надвірнянський район) областей, на південно-західній околиці села Яблуниця (присілок Довгий Грунь). Висота перевалу 931м над рівнем моря. Лежить на вододілі річок Пруту і Чорної Тиси, у сідловині (звуженні) Яблуницького хребта.

У районі с. Яблуниця також проходить контакт між Центральною (Кросно) та Зовнішньою (Скибовою) зонами Карпат. З перевалу відкривається вигляд на найвищі вершини Карпат – Говерлу (2061) та Петрос (2020м).

На півдні громади розташоване село Вороненко на висоті 850 – 950 м над рівнем моря. В межах села знаходиться західна частина хребта Кукул з великою кількістю полонин на північній стороні хребта.

В геоморфологічному відношенні це територія Скибових Карпат з дуже складною гірською системою рельєфу. Гірські хребти слабовиражені і простягаються в різних напрямках, вони короткі і є водорозділами між багаточисельними струмками.

На даній території є велика кількість гірських схилів, що спускаються до річкових таструмкових долин. Наявність даної особливості виступає основною естетичною цінністю ландшафту, сприяє широкому використанню території для гірсько-рекреаційного освоєння.

Зокрема, курорт «Буковель» розташований неподалік від с. Поляниця розташовано на п’яти горах: Буковель (1127 м.), Бульчиньоха (1455 м.), Довга (1373 м.) , Бабин Погар (1 180 м.), Чорна Клева (1 241 м.) Завдяки цьому курорт має більш ніж 75 км трас всіх рівнів складності. Траси проходять на спеціально підготовлених схилах із трав'яною основою і мають 16 витягів з пропускною здатністю 34700 осіб/год.

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України територія Поляницької громади розташована в межах гірських Карпат і відноситься до категорії невизначеного ризику інженерного освоєння території.

Територія громади характеризується дочетвертинними відкладами геосинкліналі з жорсткими зв'язками середньої міцності, потужністю понад 100 метрів. Представлена напівскельними відкладами палеогену (Р) піщаники і аргіліти - фліш, мергель, конгломерат, що перекриті малопотужним (0,5-2 метри) шаром глинисто-піщано-щебенистого елювію і делювію.

Інженерно-будівельні умови району визначаються гідрологічними особливостями рік, рельєфу, глибиною залягання грунтових вод, літологією порід, розвитком фізико-геологічних процесів.

Необхідно передбачати можливість прояву несприятливих факторів - селів, зсувів, лавин, які притаманні для даного регіону. Зокрема, 20 квітня 2015 року через рясний дощ та мокрий сніг відбувся зсув ґрунту біля триповерхового готелю "Греку" у селі Поляниця Яремчанської міської ради. Внаслідок зсуву пошкоджено дві підпірні стінки довжиною до 50 метрів та загальною площею 210 м^2.

В липні 2021 року внаслідок опадів у виді дощу відбувся підмив містка на автомобільній дорозі місцевого значення С 091603 “Ворохта-Вороненко” між смт. Ворохта та с. Вороненко.

В червні 2023 р. внаслідок селі було пошкоджено транспортне сполучення до с. Вороненко Поляницької ТГ зі сторони Ворохти.

2.3. Кліматичні умови та стан атмосферного повітря

Клімат території Поляницької громади відрізняється від рівнинного та характеризується взаємодією радіаційних і циркуляційних процесів, обумовлених географічним положенням території і її гірським рельєфом.

В циркуляції приймають участь повітряні маси з Атлантичного океану, Середземномор'я та Арктики. Карпати служать бар'єром на шляху руху повітряних мас. Взаємодія атлантичного повітря, більш вологого і теплого з континентальним, більш холодним, зимою приводить до потепління і численних та рясних снігопадів. В теплий час року основним джерелом опадів також є атлантичне повітря.

Середня максимальна температура повітря 18°С у липні–серпні, мінімальна – (-9°С) у січні–лютому, кількість опадів – 460 мм на рік (табл. 2.4). Максимальна швидкість вітру - 15 м/сек. Переважають південно-західні і північно-східні вітри.

Табл. 2.4.

Кліматичні показники в межах Поляницької територіальної громади на основі багаторічних спостережень за даними https://weatherspark.com/

Показник	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жовт	Лист.	Груд.	Рік
Сер.максимум, °С	4	3	2	8	14	16	18	18	14	8	2	2	7
Сер темп., °С	7	6	2	4	9	12	14	14	9	5	1	5	4
Сер.мінімум, °С	9	9	5	0	5	8	9	9	5	1	4	7	0
Норма опадів, мм	3.2	4.2	12.1	32.6	65.9	84.2	82.4	64.8	52.7	34.6	16.2	7.3	460.2
Днів з опадами	5,4	4,7	6,1	8,2	11,1	11,7	10,9	8,8	7,7	6,8	6,2	5,8	93,4
Днів з дощем	4,6	3,8	4,7	6,5	10,6	11,7	10,9	8,8	7,5	6	5	4,6	84,7
Днів зі снігом	0,8	1	1,5	1,7	0,5	0	0	0	0,1	0,8	1,1	1,2	8,7

Стан атмосферного повітря в Поляницькій територіальній громаді можна охарактеризувати на основі даних моніторингу у Івано-Франківськійобласті, а також Надвірнянському районі.

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у 2022 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 152,3 тис. т (табл. 2.5), які в порівняні з попереднім роком зменшилися на 11,6%, а згідно лінії тренду на основі 5-тирічного аналізу знижуються (рис. 2.6.). Значний вклад у забруднення атмосферного повітря вносить діоксид вуглецю якого надійшло 10,1 млн. т. (на 15,8% менше порівняно з 2021 роком) – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

Таблиця 2.5

Динаміка викидів в атмосферне повітря по Івано-Франківській області, тис. т*

Роки	2018	2019	2020	2021	2022
Обсяг викидів	221,4	205,02	140,4	172,4	152,3

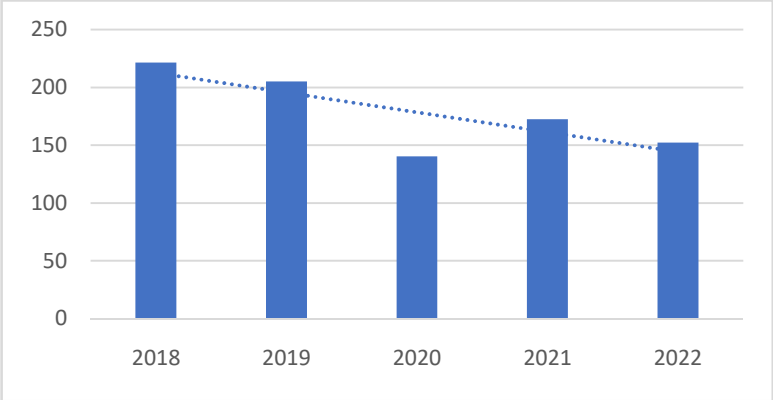

Рис. 2. 6 Динаміка викидів в атмосферне повітря по Івано-Франківській області. Лінія тренду

За даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області у структурі викидів забруднюючих речовин в 2022 році переважали діоксид та інші сполуки сірки – 104884,9 т речовини, найменший обсяг викидів в області встановлено по оксиду вуглецю – 2880,8 т. У Надвірнянському районі, до якого належить Поляницька територіальна громада, окрім діоксиду вуглецю переважали викиди метану – 1963,3 т, найменше було зафіксовано викидів Діоксиду та інших сполук сірки – 29,3 т (табл. 2.6, рис. 2.7).

Таблиця 2.6

Динаміка викидів окремих забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у 2022 р.* (т)

	Обсяги викидів забруднюючих речовин усього	у тому числі:						Крім того, викиди діоксиду вуглецю (тис. т)
		Діоксиду та інших сполук сірки	Сполуки азоту	Метану	Оксиду вуглецю	Речовин у вигляді суспендованих твердих частинок	Немета нових летких органіч них сполук	
Область	152259,2	104884,9	12817,8	6381,5	2880,8	20537,3	4626,2	10044,8
Надвірнянський район	3783,6	29,3	465,6	1963,3	244,9	78,2	1000,4	58,2

Рис. 2.7 Динаміка викидів окремих забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у 2022 р.

Безпосередній вплив на стан атмосферного повітря в межах Поляницької сільської територіальної громади здійснюють сімнадцять суб'єктів господарювання, які мають дозволи на викиди забруднюючих речовин атмосферне повітря стаціонарними джерелами (Додаток Г). П'ятнадцять них розташовані в с. Поляниця, один в с. Бистриця та один в с. Яблуниця.

2.4. Вплив на водні ресурси громади

В межах територіальної громади добре розвинута річкова мережа. Через село Бистриця протікає річка Бистриця Надвірнянськата її притоки – Салатрук і Довжинець, потоки Рафайловець, вздовж берегової смуги якого розташовані селище Згари і Причіл, Добромирецький та Дзюрдзинець.

На південному-сході села Климпуші потік Братковець впадає у Бистрицю Надвірнянську, а у самому селі потік Гропенецьвпадає у Дурнинець, правий доплив Бистриці Надвірнянської.

Над річкою Прутець Яблуницький розташоване село Поляниця.

На південно-західній околиці села Яблуниця бере початок струмок Ренегив, правий доплив Лазещини.

На околицях села Вороненко беруть початок струмок Параджин – притока річки Прут та струмок Прутець – притока річки Прут.

Бистриця Надвірнянська бере початок на північному схилі гори Чорна Клева (масив Ґорґани), на висоті близько 1280 м. Тече переважно на північний схід і лише за кілька кілометрів від свого гирла повертає на північний захід. Довжина річки 94 км, площа водозбірного басейну 1580 км^2, густота річкової мережі 1,2 км^2. Похил річки від 10 до 4 м/км. Найвищим за розташуванням є населений пункт Бистриця. Долина річки симетрична, береги високі, круті. Далі долина річки розширюється і біля міста Надвірної сягає 3 км. Від Надвірної до злиття її з Бистрицею Солотвинською річка протікає у широкій долині. Річище розтікається на густу мережу рукавів. Швидкість течії значна і коливається від 2 м/с (у горах) до 0,7 м/с. Річка характерна надто нестійким режимом, частими паводками. Модуль стоку коливається від 12–14 л/с (у горах) до 10 л/с.

На річці та її притоках розташовані чисельні водоспади: Кудринець,Черник, Бухтівець, Битківчик, Дзвінка тощо.

Річка Салатрук бере початок на південний схід від Урвища Пекло, при південно-західних схилах хребта Боярин–Негрова (масив Ґорґани). Тече переважно на південний схід (у верхів'ях – частково на південь). Впадає до Бистриці Надвірнянської поруч з центральною частиною села Бистриця. Довжина 13 км, площа басейну 44,6 км^2. Похил річки 35 м/км. Річка гірського типу. Долина вузька і глибока, майже повністю заліснена. Річище слабозвивисте, дно кам'янисте, з численними перекатами. На одній з приток, потоці Салатручіль, розташований водоспад Салатручіль.На лівобережжі річки біля села Бистриці розташований Високогірний дендропарк.

Річка Довжинець бере початок на захід від перевалу Столи, при північно-східних схилах хребта Довга–Плоска (масив Ґорґани). Тече переважно на північний захід (у пониззі – місцями на північ). Впадає до Бистриці Надвірнянської неподалік від центральної частини села Бистриця. Довжина 13 км, площа басейну 47 км^2. Похил річки 36 м/км. Річка гірського типу. Долина вузька і глибока, в середній та верхній течії заліснена. Річище слабозвивисте (в пониззі більш звивисте), дно кам'янисте, з численними перекатами.

Річка Яблуницький Прутець, ліва притока річки Прут, за класифікацією відноситься до малих річок **з** площею водозбірного басейну 114 км^2, довжиною 16 км, похилом 20 м/км. Прутець Яблуницький бере початок на захід від села Поляниця, неподалік від

гори Довга. Тече в межах масиву Ґорґани переважно на схід. Впадає в річку Прут.

Водозабір витягнутий з заходу на схід. Русло річки помірно-звивисте, ширина 10 метрів, швидкість течії - 1,4 м/с. Береги пологі, дно – кам'янисте. Річний хід рівня води характеризується весняним підйомом, обумовленим таненням снігу і частими дощовими паводками, як правило перевищуючими рівні весняного повноводдя. Для осіннього періоду характерні більш стійкі і низькі рівні, хоча нерідко мають місце значні паводки. Найвищий річний рівень частіше спостерігається в період дощових паводків, котрі в основному формуються в гірській частині басейну, де випадає до 1000 мм опадів за рік. Можливість паводку характеризується короткочасністю, що обумовлено значним ухилом поверхні.

Над річкою розташоване село Поляниця і частина гірськолижного курорту Буковель. У пониззі річка тече територією Карпатського національного природного парку.

На лівій притоці, струмок Богдан, за околицею с. Поляниця розташований водоспад Богдан.

Проекти щодо встановлення прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон в межах с. Поляниця у Дністровському БУВР відсутні.

У басейні р. Прутець Яблуницький на його лівій притоці – р. Гнилиця на території курорту Буковель у 2014 році збудовано штучну водойму для купання та водного відпочинку, яку назвали озеро Молодості. Розміри озера Молодості: довжина – 750 м; ширина – 140 м, максимальна глибина – 8 м; площа водного дзеркала – 6,8 га. Довжина пляжу – близько 2 км.

На території Яблуницької сільради є 10 низхідних водяних джерел, 7 з якихвикористовується:

3 - для пиття і господарських потреб;
3 - для пиття;
1 - для водопою тварин.

Дебіт джерел від 0,01 до 0,2 л/сек, а одне джерело 0,6 л/сек. знаходиться в центральній частині села на правому березі р. Яблуниця і використовується для пиття іводопою тварин. Мінералізація вод двох

джерел складає 0,25-0,3 г/л. Про мінералізацію інших джерел нема відомостей.

Поверхневі води на даний час продовжують належати до числа забруднених природних ресурсів. Основним видом впливу на водні об'єкти є водоспоживання та водовідведення. Централізоване водопостачання на території Поляницької сільської ради здійснює лише ТОВ «Буковель» для забезпечення своєї господарської діяльності, забір поверхневої води – з р. Вільшанець та р. Гнилиця, притоки р. прутець Яблуницький (Додаток Д).

Основними водоспоживачами в Поляницькій сільській територіальній громаді є п'ятьсуб'єктів господарювання, які сумарно забирають 0,92 млн м^3 води. З них основну частину води використовує ТОВ «Буковель» (табл. 2.7., рис. 2.8.).

В Поляницькій територіальній громаді лише три суб'єкти господарювання здійснюють водовідведення у водні об'єкти (табл. 2.8), найбільшу кількість вод у поверхневі водні об'єкти скидає ТОВ «Буковель» - 0,605 млн м^3, скинуті води належать до нормативно очищених, потужність очисних споруд – 4 млн м^3.

Таблиця 2. 7

Нові показники використання вод за 2022 рік в Поляницькій ТГ, Надвірнянський р-н, Івано-Франківської області (млн м^3)

Назва водокористувача	Забрано	Використано			
	Із природних водних обєктів	Свіжої води всього	В тому числі на потреби		
			Питні і санітарно-гігієнічні потреби	Виробничі	Інші
ТОВ"БУКОВЕЛЬ"	0,902	0,692	0,395	0,297	0,000
підприємства, що не звітують самостійно	-	0,210	-	0,210	-
ФОП Гуменюк І.М.	0,001	0,001	0,000	0,001	-
Галиш А.А	0,011	0,011	0,000	0,010	-
Благод. установа "Дитяче селище" Релігійної Місії "КАРІТАС-СПЕС"	0,006	0,006	0,006		

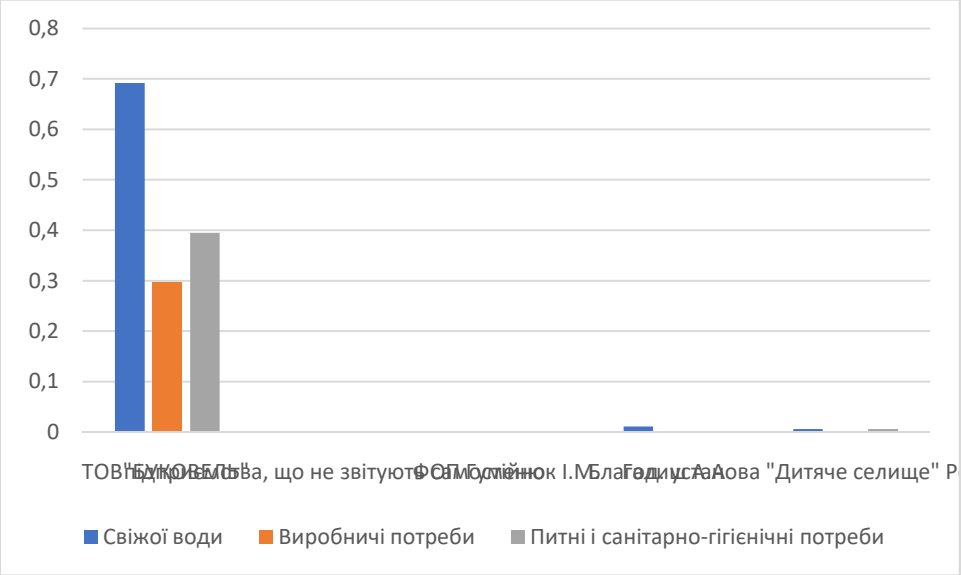

Рис. 2.8 Показники використання вод за 2022 рік в Поляницькій ТГ

Таблиця 2.8

Нові показники відведення вод, загальне водовідведення за 2022 рік в Поляницькій ТГ, Надвірнянський р-н, Івано-Франківської області (млн м³)

Назва водокористувача	Загальне водовідведення	Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод					Оборотне, повторне та послідовне використання	Потужність очисних споруд	
		Всього	Забруднених	Норм. чистих	Норм. очищених	Некатегорованих		Всього	В т.ч. перед скидом у водні обєкти
ТОВ"БУКОВЕЛЬ"		0,605	-	-	0,605	-	-	4,000	4,000
підприємства, що не звітують самостійно	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ФОП Гуменюк І. М.	0,001	0,001	-	-	0,001	-	-	0,006	0,006
Галиш А.А.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Благод. установа "Дитяче селище" Релігійної Місії "КАРІТАС-СПЕС"	0,006	0,006	0,006	-	-	0,006	-	-	-

У зв'язку з активним розвитком туризму у с. Поляниця існує критичний дефіцит водопостачання. Також при збільшення номерного фонду та кількості туристів в Поляниця відсутня система водовідведення, що негативно впливає на стан природнього середовища.

2.5. Стан земельних ресурсів та грунтів території Поляницької територіальної громади. Поводження з відходами

Грунтовий покрив території Поляницької громади сформувався в умовах, типових для гірської частини Карпат. Розвиток грунтоутворюючого процесу проходить під впливом складного гірського рельєфу, тобто в різних кліматичних умовах та досить різноманітних за своїми фізичними **і** хімічними особливостями геологічних субстратах.

У межах хвойно-широколистяних лісів переважають світло-бурі ґрунти, а вище, в межах смерекових лісів темно-бурі. Гірський ландшафт сприяє змиванню ґрунтів водою, тому зустрічаються ґрунти різного ступеню змитості.

Бурі гірсько-лісові ґрунти (буроземи) поширені виключно в гірській частині області на добре дренованих материнських породах, що являють собою елювій-делювій Карпатського флішу, в межах лісового поясу до висоти 1500-1550 м над рівнем моря (в с. Яблуниця до 1069,9 м).

Особливістю материнських порід цих ґрунтівє їх незначна глибина, щебенистість та безкарбонатність. Сформувалися буроземи під смерековими, ялицевими та буковими лісами. Це основний вид карпатських ґрунтів. Ці ґрунти зазнають водної ерозії і змитості.

За механічним складом ці ґрунти легко- та середньо- суглинисті, дуже часто щебенисті. Нижні горизонти мають слабкі ознаки оглеєння. У верхньому горизонті міститься 2,4-3,6% гумусу, кількість якого з глибиною повільно зменшується.

Буроземи багаті на перегній під буковими лісами, де його кількість досягає 10-15%, а на розорюваних ділянках може зменшуватись в 4-5 разів.

Орні землі на цих ґрунтах малопродуктивні, зате ліси на них високого бонітету. Дернові та лучні ґрунти низьких терас поширені в межах заплави і перших двох надзаплавних терас карпатських рік. Утворились ці ґрунти під трав'яною і чагарниковою рослинністю на алювіальних та делювіальних відкладах, знесених з гірських схилів. Вони також відносяться до буроземних ґрунтів.

На підвищених і краще дренованих ділянках терас розвинуті дернові (дерново-буроземні на алювіальних відкладах), а на понижених ділянках лучні ґрунти. Основною їх перевагою перед іншими карпатськими ґрунтами є те, що вони залягають на вирівняних ділянках, не зазнають ерозії (крім заплави). У зв'язку з цим дернові ґрунти інтенсивно використовують у сільському господарстві.

Серед гірсько-лісових підзолистих ґрунтів переважає група торфянисто-підзолистих. За характером ілювіального горизонту ці ґрунти поділяються на гумусово-підзолисті та залізисто-підзолисті. Перші характерні для смерекково- ялицевих лісів, другі для ялицево-смерекових, кедрово-смерекових та соснових.

Господарська діяльність людини негативно впливає на ґрунтоутворюючі процеси. Вирубування насаджень, наземне трелювання деревини, випасання худоби сприяє виникненню або посиленню ерозійних процесів.

На території Поляницької сільської територіальної громади переважають лісові землі (понад 83%), землі під житловою забудовою (8,5%) та сільськогосподарські угіддя (4,7%) (табл. 2.9, рис. 2.9).

Таблиця 2.9

Категорії земель в межах Поляницької громади у 2022 р.

Категорія земель	Площа, га	% до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення, в т.ч.	**1603,07**	**4,7**
сільськогосподарські угіддя	1603,07	4,7
Ліси та інші лісовкриті площі, в т.ч.	**28695,7**	**83,2**
лісові землі	28645,6	83,1
чагарники	50,1	0,1
Забудовані землі, в т.ч.	**2928,34**	**8,5**
під житловою забудовою	2797,63	8,1
землі промисловості	130,71	0,4
Землі під відкритими розробками, кар`єрами, шахтами та відповідними спорудами, в т.ч.	**143,6**	**0,4**
інші (під відпрацьовані розробки та кар`єри; закриті шахти; відвали; терикони, які не експлуатують)	143,6	0,4
Землі, які використовуються у комерційних цілях	**780,76**	**2,3**
Землі громадського призначення (дороги, вулиці)	**138,2**	**0,4**
Землі під водою (водні ресурси), в т.ч.	**167**	**0,5**
під ставками	1,7	0,005
природними водотоками (річками та ставками)	165,3	0,5
ВСЬОГО	**34456,7**	**100%**

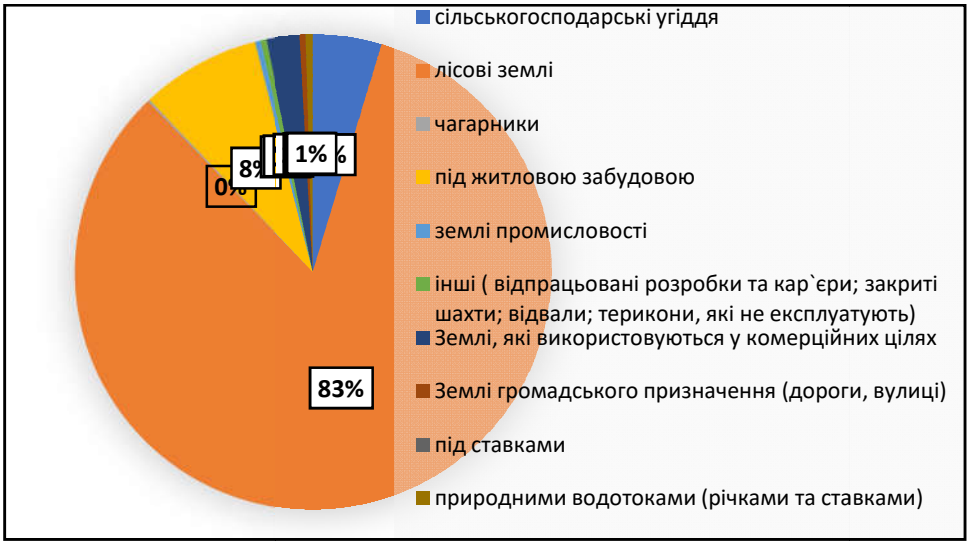

Рис. 2.9 Категорії земель в межах Поляницької територіальної громади у 2022 р.

Впродовж останніх п’яти років в межах сіл громади дещо змінилася структура земельного фонду (табл. 2.10), й відповідно, зросла площа забудованих земель за рахунок земель сільськогосподарського призначення.

Таблиця 2.10

Зміна структури земельного фонду в межах населених пунктів Поляницької територіальної громади 2018–2022 рр.

Категорія земель	2018	2019	2020	2021	2022	Абсолютна зміна
Землі с/г призначення	1725,8	1713,22	1686,3	1654,2	1603,07	122,8
Ліси та лісовкриті площі	921,69	921,69	921,69	921,69	921,69	-
Забудовані землі	2805,61	2818,19	2845,11	2877,21	2928,34	122,8
Землі під водою	167	167	167	167	167	-
ВСЬОГО	5620,1	5620,1	5620,1	5620,1	5620,1	-

Тверді побутові відходи на території Поляницької громади збирають у контейнерних майданчиках, за такими адресами:

- с. Поляниця уч. Подина (200 м^2);
- с. Поляниця уч. Прохідний (200 м^2);
- с. Поляниця уч. Вишні (200 м^2);
- с. Вороненко (50м м^2);
- с. Яблуниця (без контейнерних майданчиків), збір сміття по контейнерній схемі;
- с. Бистриця (Климпуші, Центр, Довжинець, Солотрук) по 10 м^{2}за контейнерною схемою.

Тверді побутові відходи вивозять згідно договорів на полігон в районі с. Рибне Тисменицького району. Сортують тільки скло в с. Поляниця. Частка охоплення населення послугами зі збирання у 2023 році досягла 88%. Решта відходів утилізується на присадибних ділянках в основному шляхом спалювання.

Дані щодо показників управління відходами наведено в табл. 2.11. та зображено на рис. 2.10. Відповідно до них спостерігається збільшення кількості утворення, й відповідно перевезення та захоронення твердих побутових відходів Поляницької сільської територіальної громади.

Таблиця 2.11

Динаміка кількісних показників управління побутовими відходами у Поляницькій сільській територіальній громаді

Найменування показників		**Розмірність**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Утворення ТПВ		м^3	7880	8935	9611	18295	20826	14892
		тонн	964	1093	1176	2239	2314	1822
Утворення ТПВ сезон	Влітку	м^3	1912	2039	2068	4441	4651	6607
		тонн	224	250	253	543	569	809
	Взимку	м^3	2802	2458	4319	6115	5649	3559
		тонн	343	301	528	626	691	436
Частка охоплення населення послугами зі збирання ТПВ, %			82	83.4	84	85.2	87.7	88
Кількість ТПВ, зібраних та перевезених підприємствами, всього		м^3	7880	8935	9611	18295	20826	148920
		тонн	964	1093	1176	2239	2314	1822
Весь обсяг ТПВ	Куди вивозиться/ назва населеного пункту		с. Рибне, Івано – Франківська обл.					
	Відстань, м		48000	48000	48000	48000	58000	58000
Обсяг ТПВ зібраних та перевезених підприємствами		м^3/людину	12.82	14.53	15.63	16.64	4.38	3.13
		тонн/людину	1.57	1.78	1.92	2.03	0.49	0.39
Захоронення ТПВ		м^3	7880	8935	9611	18295	20826	14892
		тонн	964	1093	1176	2239	2314	1822

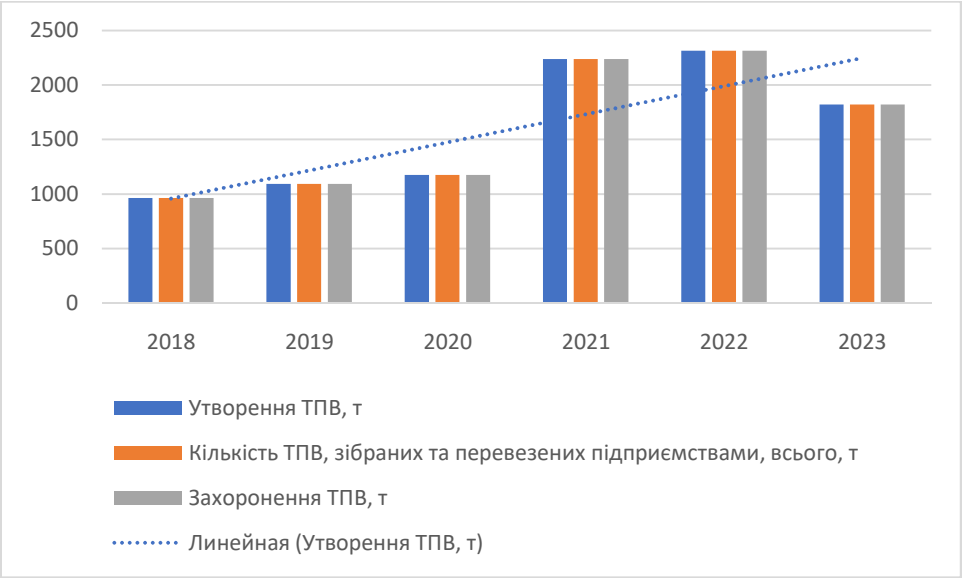

Рис. 2.10 Показники поводження з відходами у Поляницькій територіальній громаді

2.6.Біорізноманіття таприродоохоронні території в межах Поляницької громади

Біорізноманіття в межах Поляницької сільської територіальної громади, переважають лісові землі (понад 80 %) є типовим для карпатських ландшафтів.

Природна рослинність території Поляницької громади представлена ялицево-буково-смерековими лісами з переважанням букаі ялиці, що підіймаються до висот 850 – 900м; смереково-ялицево-буковими лісами, з переважанням смереки, що підіймаються до висот 950–1000 м; смерековими лісами.

Тваринний світ також є типовим для Карпатського регіону. Тут можна зустріти таких тварин як заєць-русак, кріт, кіт лісовий, їжак звичайний, тхір лісовий, лисиця, свиня дика, козуля, білка звичайна; плазунів – ящірка, вуж, веретільниця ламка, гадюка звичайна; птахів – шпак, горобець, синиця, галка, сойка, вівсянка, ворона сіра, голуб сизий, дрізд чорний, дятел, жайворонок, зозуля, зяблик, коноплянка, канюк, крук європейський, ластівка, білий лелека, сова вухата, сорока, щиглик, яструб, чапля сіра, шуліка, у річках водяться щуки, коропи, в’юни, окуні, морени, карасі.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про Червону книгу України» та статті 64 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ведення Червоної Книги покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у

сфері охорони навколишнього природного середовища. В Управлінні відсутня інформація щодо розташування на території Поляницької сільської територіальної громади видів рослин і тварин занесених до Червоної книги України (Додаток Е).

На території Поляницької сільської територіальної громади розміщено понад 50 територій (обєктів) природно-заповідного фонду (Додаток Є), серед них п’ять – мають загальнодержавне значення, решта місцевого значення.

З метою збереження в природному стані гірських ландшафтів Карпат з типовими та унікальними природними комплексами, що мають важливе природоохоронне, естетичне і наукове значення, відповідно до Указу Президента України від 12.09.1996 р №831/96 «Про створення природного заповідника «Горгани», на території Надвірнянського району Івано-Франківської області створити природний заповідник «Горгани» і підпорядкувати його Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України. Установити площу земель природного заповідника «Горгани» – 5344,2 га, що надаються йому у постійне користування (Додаток Ж).

З них – землі Бистрицької сільської ради – площею 1340,8 га передані у постійне користування природному заповіднику «Горгани».

Крім цього, уповноваженим органом відповідно до вимог чинного законодавства створено охоронну зону в межах Поляницької сільської територіальної громади Надвірнянського району навколо території природно-заповідного фонду загальнодержавного значення – природного заповідника «Горгани» (Довжинецьке лісництво, частково Максимецьке лісництво філії «Надвірнянське лісове господарство» ДП «Ліси України»).

На території Поляницької сільської територіальної громади частково розташований Карпатський національний природний парк, площею 1765,0 га. На зазначену територію, відповідно до вимог статті 53 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Управлінням оформлено та направлено охоронне зобов’язання від 27.06.2023 №324, яким частину території Карпатського національного парку передано під охорону та дотримання встановленого режиму території (Додаток З).

Природний заповідник «Горгани» знаходиться між селами Бистриця та Поляниця, заснований 1996року з метою збереження реліктової кедрової сосни європейської(*Pinus cembra*). З 13 липня 2017 року ділянка заповідника «Ґорґани» площею 753,48 га входить у світову спадщину ЮНЕСКО як один з масивів букових пралісів Карпат та інших регіонів Європи.

За даними офіційного веб-сайту Природного заповідника «Горгани», у складі фауни заповідника станом на 2021 рік виявлено 56 видів, занесених до Червоної книги України. Це насамперед ведмідь бурий, рись, кіт лісовий, норка європейська, саламандра плямиста.

Тваринний світ заповідника тісно пов'язаний з висотними рослинними поясами, тому значна частка його – види, характерні для хвойних лісів. Тут можна знайти такі види тайгового комплексу: рись звичайна (Lynx lynx), сова довгохвоста (Strix uralensis), олень благородний (Cervus elaphus montanus Botes), ведмідь бурий (Ursus arctos L.). З субальпійським поясом екологічно пов'язані тільки такі види тварин, як нориця снігова та тинівка альпійська. Разом з тим ареали більшості видів перекривають кілька висотних поясів.

Мешкають у заповіднику і ендемічні для Карпат хребетні: тритон карпатський (Triturus montandoni Bout), глушець карпатський (Tetrao urogalus Dombr.), сова довгохвоста карпатська (Strix uralensis mocroura Wolf), нориця снігова (Chionomys nivalis ulpius Muller) тощо.

У класі комах багато представників метеликів: красень адмірал (Vanessa atalonta), денне павине око (Inachis io), жалібниця (Nymphalis antiopa), будяківка (Cynthia cardui), бражник винний малий (Deilephila porcellus). Зустрічаються також махаон (Papilio machaon), подалірій (Iphiclides podalirius), сатурнія мала (Saturnia pavonia), які занесені до Червоної книги України. Серед твердокрилих можна спостерігати жука-самітника (Osmoderma eremita) та вусача альпійського (Rosalia alpina). На заповідній території трапляється понад 60 видів молюсків.

Рідкісними тваринами на території заповідника є рись *(Lynx lynx* L.*),* ведмідь бурий *(Ursus arctos)* , саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* L.)

Також на території заповідника водяться ендемічні види, серед яких тритон карпатський (*Triturus montandoni Bout*), глушець

карпатський (*Tetrao urogalus Dombr), н*ориця снігова (*Chionomys nivalis ulpius Muller*).

Південна частина територіальної громади, зокрема села Поляниця, Яблуниця та Вороненко розташовані в межах Карпатського національного природного парку, створеного для збереження унікальних лісових екосистем Центральної Європи.

Карпатський національний природний парк – перший і один з найбільших в Україні національних природних парків. Він був створений постановою Ради Міністрів УРСР від 3 червня 1980 р. № 376. Ще в 1921 році у межах його нинішньої території на площі 447 га було створено резерват для охорони Чорногірських пралісів.

За даними офіційного веб-сайтуКарпатського національного природного парку, тут росте 1105 видів судинних рослин. Вони об'єднуються у 94 родини та 420 родів. Найбільшу частку становить відділ покритонасінних (квіткових) – 1057 видів (95.7%), які представляють 89 родин. В природі найчастіше можна зустріти різні види осок, нечуйвітрів, костриці, тонконогів, жовтців.

Раритетними у Парку 95 видів флори з Червоної книги України, 4 види з Європейського Червоного списку, 3 – з Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи, 2 – з Додатку І Бернської конвенції. На території парку зростає близько 60 видів карпатських ендеміків та реліктів.

Карпатська гірська система внаслідок своєї геоморфологічної будови відрізняється екологічною і біогеографічною індивідуальністю. Вона полягає у тому, що з висотною зміною кліматичних і грунтових умов, змінюється і висотний розподіл рослинності.

Рослинний пояс букових лісів розташований в передгірних та гірських районах Парку. Корінні типи лісу – свіжі та вологі бучини з домішкою явора, клена гостролистого, в’яза гірського. В цих лісах часто можна зустріти ефемероїди: зубницю залозисту, анемону гайову, білоцвіт весняний, підсніжник гайовий. Тільки в букових лісах зустрічаються легендарна беладонна звичайна і лілія лісова, які охороняються Червоною книгою України.

Пояс мішаних хвойно-листяних лісів сформувався в зоні з дещо меншою сумою температур. Тут формуються ялицево-смерекково-букові

зубницеві, безщитникові та квасеницеві асоціації, в бідних грунтових умовах зрідка трапляються смереково-букові чорницеві ліси.

У Парку збереглися найбільші в Українських Карпатах суцільні масиви мішаних і чистих смеречин, що займають висоти від 1100 до 1600 м н.р.м. В урочищі Кедроватий у Чорногорі на південному сильно кам'янистому схилі на висоті 1470 м н.р.м. збереглася з раннього голоцену кедрова та сфагнова смеречини.

Вище смерекових лісів поширений субальпійський пояс з характерним для нього криволіссям із сосни гірської (жерепу), душекії зеленої, ялівцю сибірського та субальпійських лук – костричників, біловусників, щучників. Тут зустрічаються рідкісні угруповання рододендрону східнокарпатського, наскельниці лежачої, верби трав'яної та Китайбеля.

Альпійський поясрозташований від висоти 1850 до 2061 м н.р.м., лише в районах високогірних ландшафтів у Чорногірському масиві, де поширені біловусово-щучникові, осоково-ситникові і лежачокострични асоціації. Їх зеленувато-руду однотонність урізноманітнюють невеликі яскраві плямки різнотрав'я – тирличу жовтого, дзвоників альпійських, анемони нарцисоцвітої, сону білого. По краях невеликих сніговиків крізь крижану поверхню навесні пробиваються маленькі фіолетові свічки сольданелли і шафрана Гейфеля, у тріщинах скель, на схилах вперто селяться ломикамені, родіола рожева, очиток альпійський, гвоздичні.

Праліси Карпатського національного природного парку є його найбільшим скарбом. Серед лісостанів переважають смерекові – 79%, ялицеві – 4% і букові – 10% насадження, решту складають соснові, кедрові, грабові, вільхові та інші. Унікальними природними об'єктами, що збереглися з попередніх епох, є реліктові насадження сосни та кедра європейського в Женецькому, Татарівському та Бистрецькому природоохоронних науково-дослідницьких відділеннях.

Зараз площа пралісів та природних лісів, в т.ч. реліктових, на території Парку близько 2,4 тисяч гектарів. Праліси Парку не тільки найпродуктивніші та найстійкіші насадження, вони також, як елемент дикої природи, мають неперевершену ландшафтно-естетичну цінність.

Тваринний світ Карпатського національного природного парку багатий та різноманітний. Тут зареєстровано 188 видів хребетних та 600

видів безхребетних тварин. Зоогеографічною специфікою Карпат є те, що в гірську систему не проникають ряд рівнинних видів.

Рис. 2.11 Праліси Карпатського національного природного парку © Kantsyrenko S.

В парку сформувався специфічний комплекс бореально-тайгових і гірських видів хребетних, які не зустрічаються на прилеглих територіях, а деякі є ендеміками (з обмеженим ареалом проживання). До них належать: форель струмкова, тритон альпійський, саламандра плямиста, кумка жовточерева, глушець карпатський, плиска гірська, кутора мала, білка карпатська, олень благородний, ведмідь бурий та деякі інші види.

Зустрічаються на території парку і вовки. Спорадично зустрічається у всіх відділеннях парку. Приблизна чисельність на території КНПП за останній рік - 7 особин.

Фауна безхребетних найбільш багаточисельна група тварин на території парку. Серед представників ентомофауни зареєстровано 14 видів комах, які занесені до Червоної книги України: жук-олень, розалія альпійська, махаон, райдужниця велика, чорнушка манто, ведмедиця-хазяйка, бражник мертва голова та інші.

На території парку клас ссавців представлений 53 видами, з яких 21 занесено до Червоної книги: бурозубка альпійська, підковоніс малий, нориця мала водяна (повх), нориця снігова, горностай, норка європейська, тхір лісовий, видра, кіт лісовий, рись та інші.

Клас птахів нараховує більше 110 видів, з яких 14 занесено до ЧКУ: лелека чорний, підорлик малий, беркут, лунь польовий, сапсан, глушець, пугач, сич волохатий, сичик-горобець, сова довгохвоста, сипуха, тинівка альпійська, золотомушка червоночуба.

До перелітних птахів Карпатського національного природного парку належать: лелека білий та чорний, коловодник болотяний та чорний, побережник білохвостий, крячок річковий, кропив'янка сіра та прудка, набережник, змієїд, лунь польовий, сивка звичайна, слуква(вальдшнеп), підсоколик великий і малий, шуліка чорний, ластівка сільська та міська, плиска біла та гірська та інші.

Зареєстровано 9 видів риб, з яких до Червоної книги України (ЧКУ) занесений лосось дунайський. Виявлено 10 видів класу земноводних, з яких тритон карпатський і альпійський та саламандра плямиста занесені до ЧКУ. Клас плазунів представлений 6 видами, з них мідянка занесена до Червоної книги України.

На території Поляницької громади знаходиться 2 основних об'єкта, що відповідають критеріям Смарагдової мережі та включені до рекомендованого переліку українською стороною конвенції:

- природний заповідник «Горгани» (рис. 2.12);
- Карпатський національний природний парк (рис. 2.13).

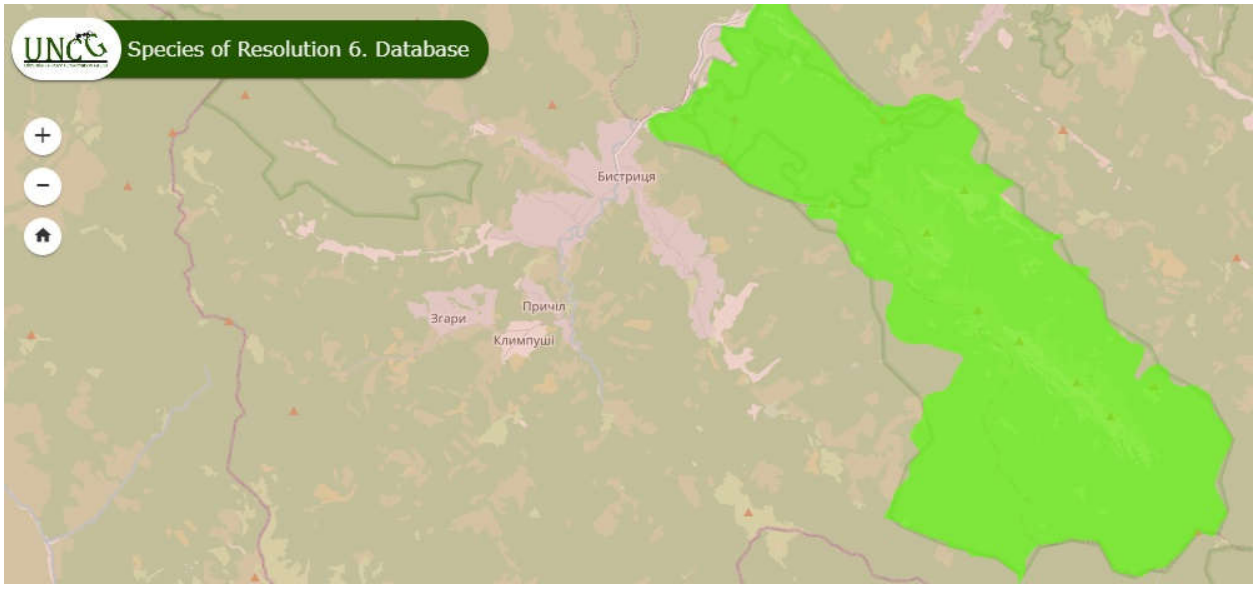

Рис. 2.12 Північна частина Поляницької територіальної громади

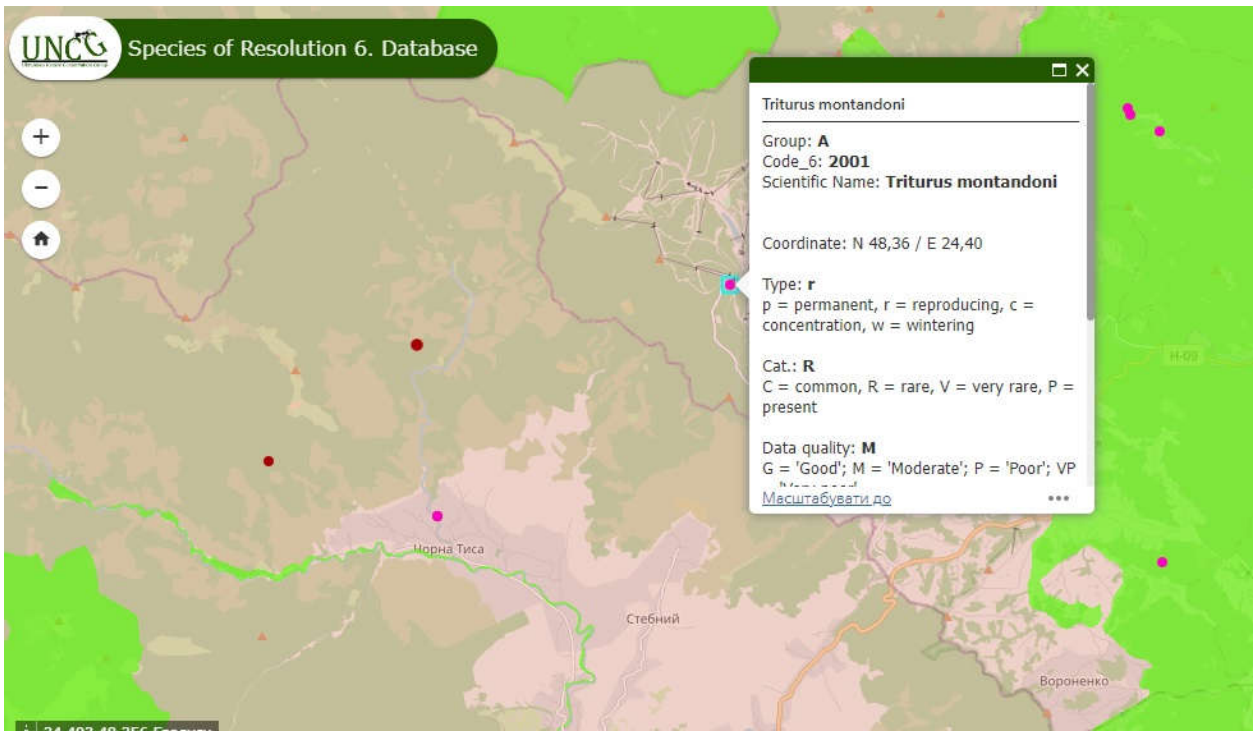

Рис. 2.13 Південна частина Поляницької територіальної громади

Зниження рівня біорізноманіття займає особливе місце серед головних екологічних проблем сучасності. Наслідком зникнення видів стане руйнування існуючих екологічних зв'язків та деградація природних угруповань, неспроможність їх до самовідновлення, що призводитиме до їх зникнення. Подальше скорочення біорізноманіття може привести до дестабілізації біоти, втрати цілісності біосфери та її здатності підтримувати найважливіші характеристики середовища.

Серед сучасних концепцій збереження та відтворення (ренатуралізації) природного середовища, біотичного і ландшафтного різноманіття помітне місце посідає концепція створення екомережі як своєрідної комплексної технології екологічно доцільної консервації земель та відтворення природних властивостей навколишнього середовища. Створення Всеєвропейської екомережі у рамках Всеєвропейської стратегії збереження біотичного і ландшафтного різноманіття (Софія, 1995) на основі поєднання національних, регіональних і місцевих екомереж визнано на сьогодні найбільш перспективним шляхом реалізації одного із принципів сталого розвитку – збереження і поетапне відтворення цілісності природного середовища, біотичного і ландшафтного різноманіття.

Згідно рис. 2.14 в межах Івано-Франківської області, в тому числі і в Поляницькій територіальній громаді – розвинена екологічна мережа – присутні екологічні ядра – об'єкти природно-заповідного фонду

(зокрема, природний заповідник «Горгани» і Карпатський національний природний парк), а також екостабілізуючі зони.

Рис. 2.14 Національна екологічна мережа України

2.7. Рекреаційне навантаження в межах Поляницької територіальної громади

Рекреаційно-оздоровча галузь Поляницької громади є одним із перспективних рекреаційних напрямків й відіграє важливу роль на українському туристичному ринку.

Громада має розвинуту оздоровчо-рекреаційну й туристичну сферу та вагомий потенціал для їхнього подальшого розвитку. Визначальними факторами є природній рекреаційні ресурси які знаходяться в області – це є гірський ландшафт та сприятливе екологічне становище.

Важливе місце у цій сфері відіграють наявні природньо кліматичні ресурси, ліси, водні об’єкти, джерела мінеральних вод та наявність

різноманітних ландшафтів, що характеризує регіон як найбільш сприятливий серед областей України щодо розвитку рекреаційної діяльності, особливо зимових форм відпочинку.

Поляницька територіальна громада робить найбільший вклад в сфері гірськолижного курортного напрямку в регіоні. В цілому це дає концентрацію готельно–ресторанного комплексу, що працює на території Поляницької громади. Всього тут працює 248 готелів на 8 819 місць.

В межах Поляницької територіальної громади розташований всесезонний курорт Буковель – один з найбільших гірськолижних курортів східної Європи. Назва курорту походить від назви гори Буковель, у підніжжі якої побудовано Bukovel.

Курорт розташований в громаді на висоті 920 метрів над рівнем моря. Найвища точка курорту – г. Довга – 1372 м. Зимовий сезон може тривати з грудня до квітня.

Буковель розташований на п'яти горах: Буковель (1127 м), Бульчиньоха (1455 м, Буковель освоїв висоту 1150 м), Довга (1373 м), Бабин Погар (1 180 м), Чорна Клева (1 241 м), на території басейну р. Прутець Яблуницький, лівої притоки р. Прут (басейн Дунаю). На р. Гнилиця (лівій притоці р. Прутець Яблуницький) у 2012 році тут збудовано штучну водоймуі – Озео Молодості, площею 6,8 га.

Історія курорту починається з 2000 р. У 2012 курорт визнано найбільш швидкозростаючим гірським курортом світу.

Буковель розташований на п'яти горах, завдяки цьому курорт має більш ніж 75 км трас всіх рівнів складності (рис. 2.15). Траси проходять на спеціально підготовлених схилах із трав'яною основою. Всі обладнані сніговими гарматами та захищені від прямого сонячного проміння. Траси готують для катання спеціальною снігонапилювальною та сніготрамбувальною технікою. Освітлення 7 трас дозволяє кататися й у вечірній період.

В сезон на курорті функціонують 19 витягів з загальною пропускною здатністю до 29 тис осіб на год. Одночасно, комфортно на схилах курорту можуть кататись до 20 тис осіб.

На території туристичного комплексу Буковель також розташований велопарк – Bukovel Bike Park . Парк обладнаний трасами для різних дисциплін гірського велоспорту:

- Довжина трас для велопрогулянок – 46,7 км
- Довжина трас для швидкісного спуску – 4,7 км.

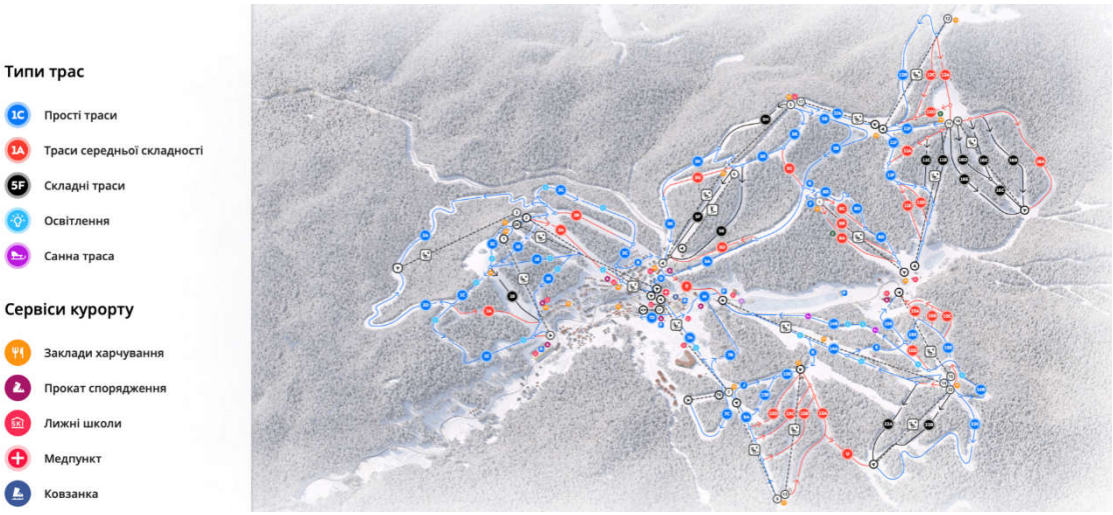

Рис. 2.15 Схема трас курорту «Буковель»

Байк Парк пропонує 10 маршрутів різного рівня складності та протяжності. За сезон парк відвідує понад 6 000 туристів.

Крім цього, VODA day & night club – комплекс розваг і послуг Буковелю, влітку приймає до 1500 відвідувачів, які відпочивають на шезлонгах на березі озера, в надувному аквапарку, в релакс-зоні та біля великого басейну. Також, окрім денного відпочинку, гості можуть розважитися під нічні шоу-програми та виступи артистів із унікальної сцени на воді. Узимку працює релакс-зона, що вміщає до 200 людей.

Дитячий табір «Артек», після анексії Криму, перебрався в Карпати, а саме в Буковель.

Станом на 2023 рік Міжнародний дитячий центр «Артек-Буковель» продовжує функціонувати. До прикладу влітку центр прийняв 1200 дітей.

Курорт активно розвивається – постійно ведуться роботи з розширення інфраструктури та прокладення нових лижних трас, більша частина будівель була збудована в останні кілька років. Майстер план розвитку Буковелю передбачає установку 26 великих витягів із сумарною продуктивністю 57000 осіб на годину і будівництво трас загальною площею 379 гектарів, що дозволить комфортно вмістити 19500 туристів одночасно. Після завершення п'ятого, остаточного етапу

будівництва курорт буде мати 118 кілометрів гірськолижних трас, що дозволить курорту увійти до числа 50-ти найбільших гірськолижних курортів світу.

Загальний план також передбачає створення 13200 спальних місць в готелях на території курорту, 13380 місць в будинках розташованих у безпосередній близькості до схилів, 3650 місць у котеджах і 3160 місць в житлових будинках для співробітників курорту (всього 33390 спальних місць). Для даного курорту із загальною місткістю більше 20000 чоловік також заплановано 2500 місць паркування автомобілів на денних автостоянках (включаючи 2000 місць у двох великих паркувальних спорудах).

Станом на літо 2023 року активно здійснюється реалізація наступних проектів:

– акумулюючого ставу №3 для снігових систем ТК «Буковель». Загальна площа – 4,4 га, площа водного дзеркала – 2,1 га, об'єм води – 150 000 м^3;

–колеса огляду. Площа, що впорядковується – майже 9 га, площа забудови – 643,8 м^2, висота оглядового колеса – 45 м;

– аквапарк на чотири поверхи. Площа ділянки – понад 3,7 га, площа забудови – майже 8 тис м^2, пропускна здатність – 1100 осіб;

– будуються нові готелі та апартаменти.

Однак, така активна туристична діяльність «Буковелю» здатна завдати шкоди довкіллю. З цією метою необхідно враховувати рекреаційну місткість території, як один з найважливіших показників при плануванні рекреаційно-туристського господарства, в тому числі в процесі формування спеціальних (вільних) економічних зон туристсько-рекреаційного типу. Вона впливає на якісний стан рекреаційних ресурсів, навколишнє середовище, психологічний комфорт рекреантів.

При надмірному тривалому рекреаційному навантаженні природне середовище, незважаючи на те, що рекреаційна діяльність є одним з найбільш екологічно безпечних видів господарства, зазнає серйозних змін.

Види негативного впливу досить різноманітні:

- витоптування надґрунтового покриву, підстилки і підросту;
- пошкодження дерев;

– деградація рослинного покриву внаслідок збору грибів, ягід, квітів;
– ущільнення грунту;
– відлякування тварин, виснаження рибних та мисливських угідь;
– антропогенна денудація (осипання схилів та ін.);
– виникнення лісових пожеж;
– забруднення повітря викидами автотранспорту;
– засмічування території;
– забруднення поверхневих водойм.

Специфічним негативним явищем надмірного рекреаційного навантаження є створення психологічного дискомфорту для рекреантів, що приводить до зниження ефекту оздоровлення та відпочинку.

Визначення норми рекреаційного навантаження

Рекреаційне навантаження – це допустима кількість рекреантів на одиницю площі, які одночасно можуть перебувати на даній території, після її пристосування до рекреаційних потреб, яка не викликає негативних наслідків в природному середовищі. Показник рекреаційного навантаження залежить від особливостей ландшафтної будови і функціональної спрямованості рекреаційного використання території.

Норми рекреаційного навантаження залежать в основному від природних ландшафтів та сезону року. Найбільшу опірність на вплив рекреаційного навантаження мають приморські природні комплекси, найменшу – низовинні. Рекреаційне навантаження влітку є вищим, ніж зимою. Для різних природних комплексів рекреаційне навантаження зимою коливається від 20% для приморських до 80% для гірських територій відносно літнього періоду, що пов'язано із специфікою рекреаційної діяльності в різні сезони року.

Виходячи з цих даних встановлені нормативні показники рекреаційного навантаження для різних природних комплексів України (табл.2.12).

Дані нормативи дають загальне уявлення про норми рекреаційного навантаження на різні природні комплекси. Локалізовані показники рекреаційного навантаження для кожної окремо взятої території визначаються на місці з урахуванням конкретних природних умов, в

першу чергу враховуючи характер підстилаючої поверхні, рослинного світу, нахилу поверхні, прояву шкідливих геодинамічних процесів.

Таблиця 2. 12

Нормативні показники рекреаційного навантаження на природні комплекси*

Природні комплекси	Нормативи рекреаційного навантаження (осіб/км²)					
	літо			зима		
	min.	max.	сер.	min.	max.	сер.
Приморські	300	500	400	60	100	80
Озерні	80	150	115	16	45	30
Річкові	50	80	65	16	24	20
Низовинні	80	120	100	30	50	40
Горбогірні, височишгі	100	150	125	40	60	50
Гірські	110	200	155	60	160	110

* Таблиця складена на основі:
1. Wyrzykowski J. Geograficzne uwarunkowania rozwoju turystyki wypokzynkowej w Polsce.- Wroclaw: Wyd. PWN, 1986. - S.82,98.
2. Рекреационное использование территории и охрана лесов. - М.: Лесн. пром.,1986. - С. 156.

Норми рекреаційного навантаження служать базою для визначення місткості рекреаційних територій та центрів (табл. 2.13). (Додаток І).

Таблиця 2.13.

Місткість рекреаційних територій в межах Поляницької територіальної громади Карпатського регіону

Рекреаційні райони	Площа, тис. км²	Рекреаційна місткість за сезонами року, тис. осіб		Сумарна рекреаційна місткість за рік, тис. осіб
		Літо	Зима	
Яремчансько-Ворохтянський	2,0	400-450	200	600-650

Таблиця 2.14.

Рекреаційна місткість рекреаційних центрівв околицях Поляницької територіальної громади Карпатського регіону

Рекреаційні центри	Одноразова рекреаційна місткість, тис. осіб		Сумарна рекреаційна місткість за рік, тис. осіб
	Літо	Зима	
Ворохта	5,0	2,1	61,8
Татарів	4,5	1,8	54,9
Яремче	7,5	2,5	87,5

Таким чином, в межах Поляницької сільської територіальної громади сумарна рекреаційна місткість близько 60 000 рекреантів на рік. Перевищення цього показника сприятиме виснаженню природних ресурсів й зниженню здатності до самовідновлення природних екосистем.

2.8. Прогнозні зміни стану довкілля та здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

Згідно характеристики та аналізу поточного стану довкілля в межах Поляницької сільської територіальної громади необхідно зазначити про унікальні природні комплекси території, частина з яких належить до природно-заповідно фонду України, а також Смарагдової мережі. Водночас, на території наявні певні екологічні проблеми та ризики, найперше пов'язані антропогенною діяльністю, зокрема розвитком рекреації та туризму, які мають вплив на стан довкілля, найперше – водні ресурси, рослинний та тваринний світ та ін.

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. бачить громаду, в якій:

- ❖ Безпечне, екологічно чисте середовище;
- ❖ Активні громадяни і належні муніципальні послуги;
- ❖ Сталий розвиток туризму.

Відповідно до цього, вироблені та напрацьовані технічні завдання на проекти місцевого розвитку, які відповідають обраним пріоритетам.

Незатвердження Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. призведе до розвитку та посилення наявних екологічних проблем, що в цілому матиме негативний вплив на стан довкілля в межах громади, а також здоров'я і якість життя місцевого населення.

Таким чином, при незатвердженні Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. очікується:

- погіршення стану водних ресурсів внаслідок відсутності централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця;
- погіршення стану атмосферного повітря через відсутність систем енергетичного моніторингу;
- погіршення якості проживання населення;
- загальне погіршення стану довкілля.

Отже, у випадку незатвердження Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. позитивні зміни стану довкілля та здоров'я населення не передбачаються, а навпаки призведе до погіршення існуючого стану природного та соціального середовища.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

3.1. Аналіз стратегічних цілей, завдань та проектів на території Поляницької територіальної громади

Мета розробки Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. – це вироблення та втілення єдиної політики розвитку територіальної громади, в системі політики розвитку Івано-Франківської області та регіонального розвитку України.

Враховуючи конкурентні переваги, виклики та ризики, які є в громаді, можливості для зростання в цілому, Поляницьку територіальну громаду хотіли б бачити як:

- сучасну динамічну громаду – європейський курорт зимово-літнього відпочинку, спорту та рекреації;
- громаду свідомих людей, які розуміють, діють для спільного розвитку враховуючи інтереси сьогоднішніх і майбутніх поколінь;
- громаду, де існує глибока Гуцульська традиція поряд використовуються новітні технології Hutsuliya;
- громаду зі збереженою екосистемою, збалансованим розвитком, доступними послугами та сервісами.

Для досягнення стратегічної візії було напрацьовано три стратегічні пріоритети, досягнення яких вимагає реалізації технічних завдань (SO) на проекти місцевого розвитку, виконання яких вирішує проблеми та створює нові можливості для зростання у непростих сьогоднішніх умовах (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Стратегічні цілі, завдання та проекти розвитку Поляницької сільської територіальної громади

Завдання	Заходи (проекти)
❖ **Стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище**	
SO 1.1. Розвиток	SO 1.1.1. с. Поляниця розробка проектно

каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання	кошторисної документації на централізоване водопостачання
	SO 1.1.2. с. Поляниця розробка проектно кошторисної документації на централізоване водовідведення
	SO 1.1.3. Налагодження міжмуніципального співробітництво для участі у проектах INTEREG, Global Environment Facility, GEF, NEFKO
	SO 1.1.4. Нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця
SO1.2. Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб - добровільно пожежних команд, обладнання та системи для запобігання надзвичайних ситуацій	SO1.2.1. Матеріально технічне оснащення ДПК с. Яблуниця
	SO1.2.2. Утворення та матеріально технічне оснащення ДПК с. Бистриця
SO1.3. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ	SO1.3.1. Нове будівництво дороги Бистриця – Поляниця
	SO1.3.2. Нове будівництво пішохідного тротуару з велодоріжкою від дороги від магазину Корона до Зірки Буковель
	SO1.3.3. Забезпечення операційного планування та впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді
	SO1.3.3. Технічний облік та паспортизація вулиць, інтерактивне мапування комунальних доріг та об'єктів
	SO1.3.4. Забезпечення експлуатаційного утримання, поточні ремонтні роботи комунальних доріг
	SO1.3.5. Капітальні ремонти доріг, пішохідних тротуарів, об'єктів з урахуванням вимог доступності людей з інвалідністю
	SO1.3.6. Придбання техніки, обладнання для утримання доріг, тротуарів та об'єктів благоустрою в зимовий та літній період
	SO1.3.7. Забезпечення належного функціонування громадського транспорту, шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ
	SO1.3.8. Оновлення дорожніх знаків, розмітки доріг
	SO1.3.9. Оновлення та становлення нових зупинок очікування громадського транспорту
	SO1.3.10. Капітальний ремонт, реконструкція (нове будівництво) систем вуличного освітлення по бічних та другорядних вулицях населених пунктів громади
SO 1.4. Покращення стану та використання середовища,	SO 1.4.1. Будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах

зелені комфортні вулиці та простори	громади
	SO 1.4.2. Благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп в т.ч осіб інклюзії
	SO 1.4.3. Озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов
	SO 1.4.4. Архітектурно будівельні реновації вулиць під сучасні простори
SO 1.5. Удосконалення політик з використання простору, розробка та затвердження рішень з архітектурного планування та використання реклами	SO 1.5.1. Розробка місто впорядкованих стилів (нові огорожі, вивіски, архітектурне планування)
	SO 1.5.2. Розробка та застосування містобудівних правил та обмежень
SO 1.6. Підвищення ефективності управління земельними ресурсами, економічним потенціалом та майновими доходами	SO 1.6. 1. Актуалізація даних та перетворення в цифру земельної інформації та її використання (комунальне майно, земля (оренда, податки)
	SO 1.6. 2 Актуалізація даних та застосування цифрових інструментів обліку місцевих доходів від податкових агентів
	SO 1.6.3 Покращення комунікацій з платниками
❖ Стратегічна ціль ІІ. Активні громадяни і належні муніципальні послуги	
SO 2.1. Енергоефективність та енергетична інфраструктура, безпекові рішення для громади	SO 2.1. 1.Впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді
	SO 2.1. 2.Введення фахівців з енергоменеджменту
	SO 2.1.3.Розробка кадастру викидів CO2
	SO 2.1.4.Розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр.
	SO 2.1. 5.Розробка плану дій та адаптації до змін клімату (ПДСРК)
	SO 2.1.6.Доєднання громади до угоди мерів ЄС
	SO 2.1.7.Проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів
SO 2.2. Покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури	SO 2.2.1Покращення мереж первинної медичної допомоги, шляхом матеріально технічного оснащення діагностичним обладнанням
	SO 2.2.2Нове будівництво амбулаторії
	SO 2.2.3Утворення медичних бригад
	SO 2.2.4Використання цифрових технологій, для діагностики та профілактики захворювань
	SO 2.2.5Підвищення кваліфікації та ефективності медичного персоналу первинного рівня
SO 2.3 Розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади	SO 2.3.1 Будівництво сучасних спортивних майданчиків
	SO 2.3.2 Запровадження нових факультативів з розвитку спорту в навчальних закладах громади
	SO 2.3.3 Підтримка спортивних гуртів їх матеріально технічне оснащення та стимулювання
SO 2.4 Зручні та безпечні	SO 2.4.1 Матеріально-технічне забезпечення

умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла би розвитку особистості, талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі	кабінетів Поляницького ліцею
	SO 2.4.2 Добудова приміщень Поляницького ліцею.
	SO 2.4.3. Розширення площі та обладнання укриття
	SO 2.4.4. Оновлення простору дозвілля Яблуницького ліцею
	SO 2.4.5. Реконструкція приміщення з добудовою Вороненківської гімназії
	SO 2.4.6. Розвиток STEM освіти в освітніх закладах Поляницької ТГ
	SO 2.4.7. Нове будівництво приміщення для Бистрицького ліцею
	SO 2.4.8. Будівництво закладу дошкільної освіти в с. Яблуниця.
	SO 2.4.9. Центр творчості та спорту для дітей та молоді
SO 2.5 Використання інструментів активізації та залучення громадян до процесів прийняття рішень	SO 2.5.1 Розробка місцевої бюджетної цільової програми «Бюджет участі» на період 2024-2027 рр
	SO 2.5.2 Розробка місцевої бюджетної цільової програми шкільний «Бюджет участі» на період 2024-2027 рр.
	SO 2.5.3. Запровадження використання інструментів CIVIK TECH в процесі ухвалення рішень Поляницькою сільською радою
❖ **Стратегічна ціль ІІІ. Сталий розвиток туризму**	
SO 3.1. Налагодження місцевого співробітництва у сфері інфраструктури туризму	SO 3.1.1 Завершення будівництва біатлонного комплексу в с. Поляниця
	SO 3.1.2 Налагодження міжмуніципального співробітництва для спільного брендування та просування субрегіону
	SO 3.1.3 Розробка спільних туристичних продуктів, у тому числі розвиток міжмуніципальних мереж і маршрутів
	SO 3.1. 4. Створення туристичних та тематичних маршрутів у громаді та нанесення їх на інтерактивну мапу, навігація та цифрові продукти
	SO 3.1.5 Нове будівництво рекреаційної зони «Етно простір» с. Вороненко, участки Середній, Магурки, Щербанів Ґрунь с. Яблуниця
SO 3.2. Використання культурної та природної спадщини в цілях диверсифікації туризму	SO 3.2.1. Розробка нового архітектурного нео гуцульського стилю (прикладу Закопане)
	SO 3.2.2. Створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької ТГ
SO 3.3. Стимулювання орієнтованого на інновації і клієнтоорієнтовані сервіси у розвитку малого та середнього туристичного бізнесу	SO 3.3. 1. Стимулювання заходів з посилення спроможності туристичного бізнесу забезпечувати конкурентоспроможний сервіс
	SO 3.3.2. Стимулювання проведення тематичних і конференц типу заходів на території громади.
	SO 3.3.3. Центр економічної активності с. Яблуниця

3.2. Потенційний вплив рішень Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на стан довкілля

Загалом, впровадження заходів із Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 р. матиме вплив на різні компоненти довкілля, в тому числі і об'єкти природно-заповідного фонду, що знаходяться в межах громади.

Потенційний вплив планованої діяльності і зазначено в табл. 3.2., де проаналізовано можливі прояви негативного впливу планової діяльності на такі компоненти довкілля як атмосферне повітря, водні ресурси, геологічне середовище та земельні ресурси, відходи, біологічне та ландшафтне різноманіття, рекреаційні зони та культурна спадщина, а також здоров'я населення та інфраструктуру.

Таблиця 3.1.

Оцінка ризиків реалізації проекту Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. для довкілля

Чи може реалізація документу ДДП спричинити	Негативний вплив			Чи передбачені заходи для покращення екологічної складової
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
Збільшення викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел		+		+
Збільшення викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел	+			
Погіршення якості повітря		+		+
Зміну клімату та мікроклімату		+		+
Поява джерел неприємних запахів			+	
Збільшення шумового (акустичного) навантаження		+		+
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води	+			+
Зміни якості поверхневих вод	+			+
Зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню		+		+
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			+	+

Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			+	+
Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)		+		+
Забруднення підземних водоносних горизонтів			+	+
Геологічне середовище та земельні ресурси				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		+		(короткотерміново)
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		+		
Трансформація рельєфу території		+		
Розвиток небезпечних геологічних процесів (карст, зсуви, селі)			+	
Зміни структури земельного фонду			+	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ		+		
Збільшення кількості утворюваних промислових відходів			+	
Збільшення обсягів накопичення відходів			+	
Будівництво об'єктів поводження з відходами			+	
Біологічне та ландшафтне різноманіття				
Зменшення площі середовища існування рослин та тварин		+		+
Негативний вплив на зелені зони населених пунктів			+	+
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві		+		
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)		+		
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
Зменшення кількості та якості місць для рекреації			+	+
Вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			+	

Погіршення естетичних показників об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			+	
Населення та інфраструктура				
Появу загроз для здоров'я населення			+	+
Вплив на транспортну систему та зміни в структурі транспортних потоків		+		+
Погіршення умов доступу населення до об'єктів медичної, соціальної, освітньої інфраструктури			+	+

Реалізація проекту Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. сприятиме збільшенню викидів в атмосферне повітря продуктів згоряння палива, як стаціонарними, так і пересувними джерелами, внаслідок збільшення кількості транспортних засобів, що будуть проїжджати безпосередньо по території громади по новій дорозі Бистриця-Поляниця, також через збільшення кількості техніки, обладнання для утримання доріг, тротуарів та об'єктів благоустрою в зимовий та літній період і забезпечення належного функціонування громадського транспорту, шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ.

Проте, впровадження енергоефективності та енергетична інфраструктура в межах громади, ймовірно сприятиме зменшенню викидів від стаціонарних джерел, як на території громади, які і Надвірнянського району та Івано-Франківської області. Й обсяги викидів, що у 2022 році становили 152259,2 т в області в цілому та 3783,6 т у Надвірнянському районі, ймовірно зменшаться.

Реалізація заходів Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. сприятиме зміні обсягів підземних вод, яких у 2022 році забирало п'ять суб'єктів господарювання в кількості 0,92 млн $м^3$ та збільшенню обсягів скидів у водні ресурси, кількість яких у 2022 році становила 0,007 млн $м^3$. Однак, очікуємо покращення якості поверхневих вод через розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання, як на території громади, так і басейну Пруту загалом.

Окремі заходи, що передбачені в Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. ймовірно матимуть незначний та

короткотерміновий вплив на геологічне середовище та земельні ресурси, що проявлятиметься у порушенні, переміщенні та ущільненні грунтового шару, зокрема під час нового будівництва централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, нового будівництва дороги Бистриця – Поляниця, нового будівництва пішохідного тротуару з велодоріжкою від дороги від магазину Корона до Зірки Буковель, будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади та ін.

Ймовірна також незначна трансформація рельєфу, внаслідок вирівнювання ділянок під будівництво й прояви вітрової та водної ерозії.

Реалізація Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. сприятиме збільшенню кількості твердих побутових відходів, кількість утворення яких у 2022 році на території громади становила 1822 т.

Окрім цього, ймовірне зменшення площі середовища існування рослин та тварин на території громади, ліси в якій займають 82,3% від території громади загалом, зменшення кількості видів рослин і тварин через можливе витоптування трав'яного покриву численними туристами, які відвідують громаду. Проте варто зазначити, що Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. передбачає заходи збереження біологічного різноманіття, зокрема створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької територіальної громади та ін.

За кожним пріоритетом Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. визначені завдання і заходи, серед яких можуть бути проєкти, які, відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» належать до другоїкатегорії видів планованої діяльності та об'єктів, можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

В цілому, за умови дотримання профільних нормативно-правових документів на етапах проектування та будівництва, Стратегія розвитку

Поляницької територіальної громади 2024–2030, сприятиме покращенню стану навколишнього природного середовища та збереженню здоров’я населення, зокрема в сфері охорони повітряного простору через впровадження енергозберігаючих заходів, сфері охорони водних ресурсів через будівництво системи водопостачання та водовідведення в с. Поляниця, що також має позитивний вплив на здоров’я населення громади, сфері охорони біорізноманіття через озеленення та створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) та ін.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Поляницька територіальна громада площею 349 км^2, розташована в центральній частині Українських Карпат в гірському масиві Горгани на висоті понад 850 м. В межах територіальної громади добре розвинута річкова мережа. Природна рослинність території Поляницької громади представлена ялицево-буково-смерековими лісами з переважанням букаі ялиці.

На території Поляницької сільської територіальної громади переважають лісові землі (понад 83%), землі під житловою забудовою (8,1%) та сільськогосподарські угіддя (4,7%).

В межах сім населених пунктів – с. Бистриця, с. Климпуші, селища Згари, с. Причіл, с. Поляниця – адміністративний центр територіальної громади, с. Яблуниця, с. Вороненкопроживає – 5 343 осіб. Житлова структура територіальної громади представлена садибною забудовою.

Економічний розвиток громади забезпечують ТОВ "СКОРЗОНЕРА", ТОВ "БУКОВЕЛЬ", земельний податок, податок на доходи фізичних та юридичних осіб-підприємців, податок на нерухомість, туристичний збір, трансферти.

Громада має розвинуту оздоровчо-рекреаційну й туристичну сферу та вагомий потенціал для їхнього подальшого розвитку. Поляницька територіальна громада робить найбільший вклад в сфері гірськолижного курортного напрямку в регіоні. В цілому це дає концентрацію готельно-ресторанного комплексу. Всього тут працює 248 готелів на 8 819 місць.

Дорожня інфраструктура територіальної громади представлена в основному грунтовими дорогами.

Централізовані мережі водопостачання та водовідведення у громаді відсутні. Відвід поверхневих стоків здійснюється по рельєфу у струмки та канали.

Тверді побутові відходи вивозяться згідно договорів, сортують тільки скло в с. Поляниця.

Серед екологічних проблем територіальної громади та ймовірних наслідків від рішень Стратегії розвитку, можна виділити:

- вплив на атмосферне повітря;
- забруднення водних ресурсів;
- вплив на земельні ресурси та грунти;
- порушення ландшафту та біорізноманіття території;
- нераціональне поводження з відходами;
- вплив на здоров'я населення.

Окремо також необхідно зазначити, що на території Поляницької сільської територіальної громадиміж селами Бистриця та Поляниця знаходиться природний заповідник «Горгани», заснований 1996року з метою збереження реліктової кедрової сосни європейської(*Pinus cembra*). З 13 липня 2017 року ділянка заповідника «Ґорґани» площею 753,48 га входить у світову спадщину ЮНЕСКО як один з масивів букових пралісів Карпат та інших регіонів Європи.

Південна частина територіальної громади, зокрема села Поляниця, Яблуниця та Вороненко розташовані в межах Карпатського національного природного парку – першого і одного з найбільших в Україні національних природних парків, створеного для збереження унікальних лісових екосистем Центральної Європи.

Серед екологічних проблем на території необхідно перш за все відзначити плив атмосферне повітря, який передбачається від значної кількості автомобільного транспорту, яким користується численна кількість туристів відпочинкових комплексів, що знаходяться в межах територіальної громади, найперше Буковелю.

Сюди також належить надання послуг з джипінгу – перегонів, ралі, трофі-рейдів та інших заходів на важкопрохідній техніці по природних територіях (автомобілі, багі, квадроцикли).

Як наслідок відбувається забруднення приземного повітряного простору продуктами згоряння палива, шумовий (акустичний) та вібраційний вплив, порушення ґрунтового покриву, руйнування туристичних стежок.

Також, вплив на повітряний простір здійснюють котельні готелів та туристичних комплексів й забруднюють його продуктами згоряння палива. Серед забруднюючих речовин переважають оксиди азот, оксид і оксид вуглецю, вуглеводні, альдегіди, сажа та бенз(а)пірен, які є токсичними та канцерогенними речовинами, що викликають різноманітні захворювання, в тому числі рак.

З метою мінімізації впливу на повітряний простір, Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади передбачає Стратегічну ціль ІІ – активні громадяни і належні муніципальні послуги, відповідно до якої планується з впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді, введення фахівців з енергоменеджменту, розробка кадастру викидів CO_2, розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр., розробка плану дій та адаптації до змін клімату, проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів, а також озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов.

Ці проекти матимуть позитивний вплив на стан атмосферного повітря в межах громади та прилеглих територій, в тому числі територій природно-заповідного фонду.

Одним з найбільш вагомих негативних впливів на стан довкілля в межах громади є вплив на водні ресурси, що відбувається через відсутність централізованого водовідведення побутових стічних вод та дощової каналізації. Мешканці користуються дворовими вбиральнями, або відводять стоки з будинків у вигрібні ями.

Однак, основний вплив на водні ресурси створюють не мешканці територіальної громади, а численні туристи, що розміщуються у відпочинкових комплексах, а також приватних садибах. Зважаючи на це, чисельність осіб, що користується послугами водопостачання та водовідведення, які не є централізованими, практично в кілька десятків разів перевищує чисельність постійного населення.

Це призводить до значного забруднення поверхневих та підземних вод неочищеними стоками, зокрема органічними, біогенними та іншими небезпечними речовинами.

Дощові стічні водизабруднені зазвичай зваженими речовинами органічного та мінерального походження, нафтопродуктами, біогенними речовинами та важкими металами.

На інтенсивність забруднення водних об’єктів села значний вплив має ухил рельєфу, який спрямований в напрямку річки, в результаті чого всі поверхневі стоки, насичені різними забруднюючими речовинами, із території житлових забудов, садиб та автодоріг течуть до водних об’єктів.

Також негативний вплив відбувається через розміщення житлової забудови в межах прибережної захисної смуги, що може посилювати підтоплення території та забруднення водних об’єктів.

Однак, Стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади передбачає розробку проектно кошторисної документації на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, й відповідно нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, де сконцентровано найбільшу кількість засобів розміщення туристів, а також забезпечення операційного планування та впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді. Ці проекти сприятимуть покращенню стану малих рік в не лише межах територіальної громади, а й Карпатського регіону в цілому.

Вплив на земельні ресурси та ґрунти в межах територіальної громади також відбувається через відсутність централізованого водовідведення та каналізаційних очисних споруд, як наслідок – забруднення неорганізованими забрудненими стоками неканалізованої забудови, зокрема, від подвірних вбиралень з поглинаючими вигрібними ямами.

Окрім цього, автомобільний транспорт, включаючи джипінг призводить до забруднення продуктами згоряння палива, зокрема сполуки важких металів, сажа та ін., а також сприяє руйнуванню поверхневого шару ґрунту, збільшення ймовірності зсувів та селей в гірській місцевості.

Крім цього, ведення сільськогосподарської діяльності на території 1603,07 га призводить до використання органічних та мінеральних добрив, а також хімічних засобів захисту рослин сприяє підкисленню (підлуженню) ґрунтів та накопиченню їх у рослинній і тваринній продукції, ерозії ґрунту.

До негативного впливу на земельні ресурси та ґрунти також відносимо поводження з відходами. На території громади не впроваджено роздільний збір ТПВ.Тверді побутові відходи збирають на контейнерних майданчиках у вивозять на полігон поблизу с. Рибне, згідно договору.

Серед технічних завдань на проекти місцевого розвитку, які відповідають обраним пріоритетам Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр., спрямованих на збереження земельних ресурсів та ґрунтів, варто відзначити будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді, озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов, що сприятиме зменшенню проявів ерозії, мінімізує наслідки селей.

Вплив на ландшафт на біорізноманіття в межах територіальної громади викликаний розвитком туризму, зокрема прокладення туристичних маршрутів, гірськолижних трас, розвиток автомобільного транспорту, включаючи джипінг. Внаслідок відбувається фрагментація ландшафту, руйнування рослинного покриву, фізичний та акустичний (шумовий) вплив на біоту.

Для мінімізації наслідків цього негативного впливу Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр. пропонує озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов, а також створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької територіальної громади.

Вплив на здоров’я населення зумовлений найперше відсутністю централізованого водопостачання та водовідведення і, як наслідок, відсутністю доступу до якісної питної води.

Однак, Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр. передбачає виконання проектів, що матимуть суттєвий позитивний вплив на здоров’я та комфорт мешканців територіальної громади, серед них варто відзначити – розвиток каналізаційної інфраструктури та мережі водопостачання, покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селамигромади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під’їзду до освітніх, медичних та соціальних установ, покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури, розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади, а

також такі заходи, як: будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади, благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп в т.ч. осіб інклюзії.

Серед екологічних проблем, у тому числі ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються території Поляницької громади, в тому числі територій з природоохоронним статусом, важливо відзначити джипінг, який є досить популярним видом відпочинку (рис. 4.1.).

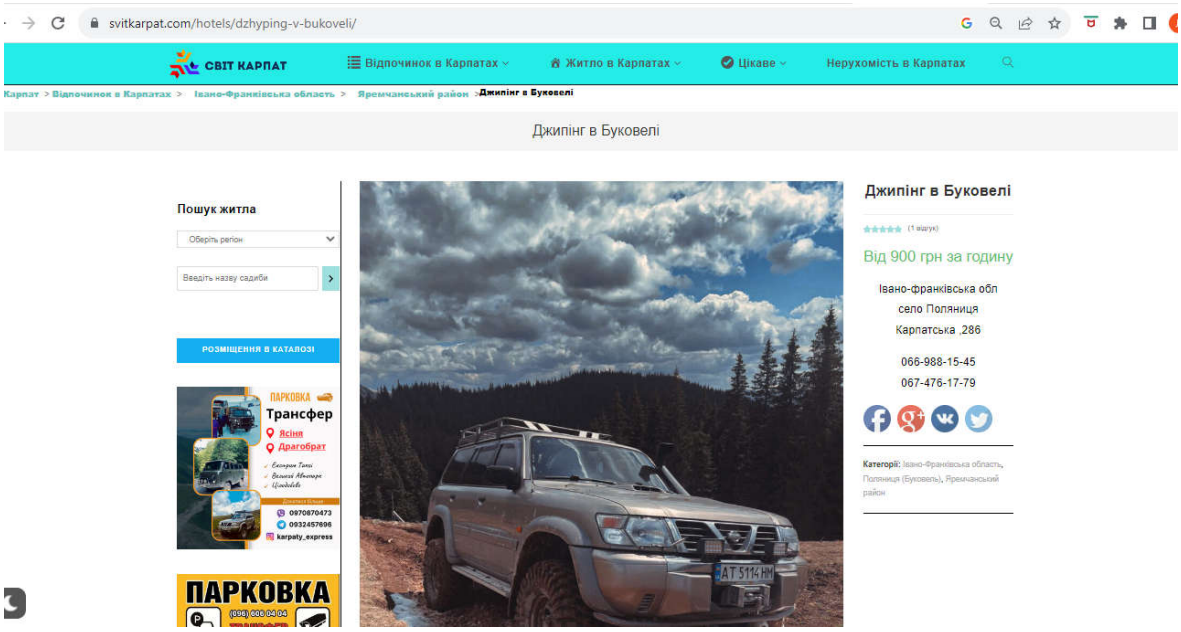

Рис. 4.1. Реклама джипінгу в Буковелі

Проте, джипінг заборонений на території об'єктів природно-заповідного фонду, які є зокрема на території Поляницької територіальної громади, низкою нормативних актів:

• Закон України "Про природно-заповідний фонд України" у статті 16 забороняє "*пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування*" на території природних заповідників, у статті 18 - для заповідних зон біосферних заповідників, у статті 21 - у заповідних зонах національних природних парків, у статті 24 - у заповідних зонах регіональних ландшафтних парків, а також у статті 30 - у заповідних урочищах.

• Доручення Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 12178/26/10-10 від 21.06.2010 року «Щодо обмеження шкідливої діяльності на територіях природно-заповідного фонду» доручає територіальним органам Міністерства утриматись від

погодження заходів з використанням авто- мототранспорту на природних територіях.

• Розпорядження № 138 «Про заборону „джипінгу“ та використання інших транспортних засобів на територіях природно-заповідного фонду Івано-Франківської області» видане 18 березня 2008 року. Розпорядження забороняє не лише змагання, а і взагалі заїзд приватного транспорту на території природно-заповідного фонду області та дає розпорядження відповідним природоохоронним органам не погоджувати такі заходи і вести контроль за можливими самовільними спробами джипінгу.

• Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.03.2015 № 80 «Про додаткові заходи щодо збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду», який забороняє проведення ралі та джипінгів на територіях природно-заповідного фонду.

Окрім того, потенційний вплив на об’єкти природно-заповідного фонду, зокрема Природний заповідник “Ґорґани” та Карпатський національний природний парк, можуть мати такі види діяльності як нове будівництво дороги Бистриця–Поляниця та нове будівництво рекреаційної зони «Етно простір» в с. Вороненко та с. Яблуниця.

Тому для його зменшення чи уникнення потрібно:

- проводити стратегічну екологічну оцінку та оцінку впливу на довкілля для кожного окремого проекту будівництва та конкретних проектних рішень чи видів діяльності, що підлягають оцінці впливу на довкілля;
- обирати альтернативні варіанти, які містять найменші наслідки.
- строго дотримуватися та враховувати вимоги нормативних документів, які регламентують діяльність в межах та поруч з такими об’єктами.

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр. містить технічні завдання на проекти місцевого розвитку, виконання яких сприятиме мінімізації негативного впливу на довкілля. Зокрема розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання і водовідведення, енергоефективності та ін., що в цілому матиме позитивний вплив на навколишні території, в тому числі і об’єкти природно-заповідного фонду.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Відповідно до Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» стратегічна екологічна оцінка є одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

–пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

–виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

–планова діяльність не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;

–узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення

процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території було обґрунтовано;

–забезпечення загальної доступності матеріалів містобудівної документації та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;

–надання інформації у звіті про СЕО щодо впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

–компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

–поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

–використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 року відбувалась з урахуванням завдань інших документів державного планування, а саме Державної Стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, а також Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 року (табл. 5.1).

Таблиця 5.1.

Аналіз відповідності стратегічним цілям розвитку громади до стратегічних та операційних цілей розвитку Івано-Франківської області

Операційні цілі Стратегії регіонального розвитку Івано-Франківської області 2027	**Стратегічна ціль**		
	О1. Безпечне, екологічно чисте середовище	О2. Активні громадяни і належні муніципальні послуги	О3 Сталий розвиток туризму
1.1. Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності, залучення інвестицій			

1.2. Енергетична самодостатність		+	
1.3. Розвиток туристично рекреаційної сфери			+
1.4. Стимулювання економічного розвитку громад, сільських та гірських територій	+		
2.1. Розвиток дорожньо транспортної, логістичної, прикордонної інфраструктури	+		
2.2. Розвиток інфраструктури територіальних громад	+		
3.1. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громадах		+	
3.2. Розвиток соціальної інфраструктури та інклюзії		+	
3.3. Розвиток мережі закладів культури			
3.4 Підвищення рівня екологічної безпеки	+		

Окрім того, документ державного планування – Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 року відповідає стратегічним документам за ключовими напрямками діяльності Міндовкілля, а саме Національному плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р.

а також:

- у сфері зміни клімату та охорони озонового шару:

Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року**,** яка спрямована запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави, підвищення частки енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії в загальній структурі енергоспоживання держави відповідно до Національного плану дій з енергоефективності на період до 2030 року**,** затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1803-р.

Відповідно до цього, стратегічна ціль ІІ – активні громадяни і належні муніципальні послуги Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади – передбачає впровадження систем

енергетичного моніторингу в територіальній громаді, введення фахівців з енергоменеджменту, розробка кадастру викидів CO_2, розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр., розробку плану дій та адаптації до змін клімату, проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів, а також озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов.

- у сфері сталого управління водними ресурсами:

Директива 200/60/ЄС Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики. Її мета полягає у започаткуванні охорони внутрішніх поверхневих вод, перехідних вод, прибережних вод і ґрунтових вод. *Ця Директива має сприяти поступовому зменшенню виділення небезпечних речовин у воду. Добра якість води буде сприяти забезпеченню населення питною водою.* У відповідності до Директиви, розроблена такожВодна стратегія України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

У відповідності до Директиви та Водної стратегії України на період до 2050 року, стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади – передбачає нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, забезпечення операційного планування та впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді.

- у сфері охорони земель:

Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням (далі План), який також передбачає створення, відновлення та охорона лісів, у тому числі полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень, відповідно до науково обґрунтованих показників з урахуванням регіональних особливостей та природно-кліматичних умов, забезпечення лісовпорядкування, інвентаризації, обстеження, моніторингу та обліку.

У відповідності до Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище Стратегії розвитку Поляницької

територіальної громади – передбачає озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов.

- у сфері збереження біорізноманіття:

Концепція загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005 – 2025 роки. Метою Програми є подолання тенденції деградації живої компоненти довкілля;екологізація сфер суспільної діяльності, яка може негативно впливати на компоненти біорізноманіття та довкілля;максимальне відтворення первинного стану природних комплексів.

Стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище, а також стратегічна ціль ІІІ Сталий розвиток туризму пропонують озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов, а також створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької ТГ.

Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р, що має на меті визначення стратегічних цілей та показників для розв’язання екологічних, економічних та соціальних проблем лісового господарства та створення умов для його сталого розвитку з урахуванням географічних та інших особливостей. Однією з стратегічних цілей якої є забезпечення екологічної стійкості через розвитку лісорозведення, що проводиться способами, які забезпечують створення продуктивних деревостанів з високими захисними властивостями та агролісомеліорації, що в Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади відображено у Стратегічній цілі ІІІ. Сталий розвиток туризму через Створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької ТГ.

Загалом, реалізація Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на період до 2030 р. відповідає зобов’язанням у сфері охорони довкілля, які встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях (табл. 5.2, 5.3, 5.4).

Таблиця 5.2

Зобов'язання у сфері охорони довкілля встановлені на міжнародному рівні, відповідно до багатосторонніх угод з міжнародними організаціями (Програма ООН з навколишнього середовища, Європейська екологічна агенція, Глобальний Екологічний Фонд)

Цілі екологічної політики	Врахування в проекті ДДП			Примітка
	так	частково	ні	
Охорона біологічного різноманіття	+			Створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека)
Охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер	+			Нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця
Охорона озонового шару			+	
Охорона атмосферного повітря та зміна клімату	+			Впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді; Введення фахівців з енергоменеджменту; Розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр.; Розробка кадастру викидів CO_2; Розробка плану дій та адаптації до змін клімату; Проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів
Поводження з відходами			+	

Таблиця 5.3

Зобов'язання у сфері охорони довкілля встановлені на державному рівні, відповідно до Закону України "Про Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року"

Цілі екологічної політики	Врахування в проекті ДДП			Примітка
	так	частково	ні	
Збільшення частки відновлювальних джерел енергії			+	
Доступ населення до покращених умов санітарії	+			Нове будівництво централізованого водопостачання с. Поляниця
Зменшення скидів забруднених стічних вод у водні басейни	+			Нове будівництво централізованого водовідведення с. Поляниця
Збільшення кількості підприємств в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами			+	Дані підприємства відсутні на території ТГ
Зменшення частки відходів, що захоронюються			+	На території ТГ відсутні місця захоронення відходів
Збільшення площі земель ПЗФ			+	
Збільшення лісистості території		+		Озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов; Створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека)
Збільшення площі сільськогосподарських угідь			+	
Зменшення викидів парникових газів		+		Впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді; Введення фахівців з енергоменеджменту; Розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр.; Розробка кадастру викидів CO_2;
Зменшення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел		+		Проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів
Зменшення викидів забруднюючих			+	

речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел				

Таблиця 5.4

Зобов'язання у сфері охорони довкілля встановлені на обласному рівні, на прикладі Програми охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області до 2025 року

Основні напрями та завдання програми	Врахування в проекті ДДП			Примітка
	так	частково	ні	
Попередження забруднення поверхневих і підземних вод шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих очисних споруд та каналізаційних мереж у населених пунктах області	+			Нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця
Запобігання шкідливій дії вод шляхом створення комплексу гідротехнічних споруд на паводконебезпечних ділянках рік і розроблення ефективної системи прогнозування небезпечних гідрологічних процесів, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок		+		Нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця
Зниження інтенсивності ерозійних процесів			+	
Зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел		+		Впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді; Введення фахівців з енергоменеджменту; Розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр.; Розробка кадастру викидів CO_2; Розробка плану дій та адаптації до змін клімату; Проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів
Забезпечення екологічно збалансованого природокористування та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище від діяльності, пов'язаної з видобутком корисних копалин			+	Дана діяльність відсутня на території ТГ

Збереження біотичного й ландшафтного біорізноманіття шляхом розробки і впровадження заходів активної і пасивної охорони, збереження і відтворення раритетних, зникаючих, ендемічних, реліктових і цінних у господарському відношенні видів рослин і тварин та їх оселищ, унікальних і типових для регіону ландшафтів	+			Створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека)
Формування регіональної екологічної мережі шляхом створення нових і вдосконалення функціонування існуючих заповідних територій			+	
Вдосконалення системи поводження з побутовими відходами шляхом впровадження роздільної системи їх збирання, утилізації та переробки			+	
Удосконалення системи оцінки і прогнозування екологічної ситуації шляхом створення постійно діючої системи моніторингу навколишнього природного середовища		+		Звіт про СЕО передбачає впровадженнясистеми моніторингу за станом довкілля на території планованої діяльності

Варто зазначити, щоСтратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. спрямована на оптимізацію стану довкілля, зокрема у сфері охорони атмосферного повітря, водних ресурсів, а також біорізноманіття, водночас не передбачає заходів (проектів) щодо управління відходами та забезпечення дотримання режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду в межах громади.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов’язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при проведенні будівельних і бурових робіт, експлуатації об’єктів продуктами згорання природного газу) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхолегеневих захворювань серед населення).

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які впливають одночасно протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або трансформації. Їх також визначають як ймовірність можливих впливів на довкілля або здоров’я людей, які самі по собі є незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Для речовин, які викидатимуться внаслідок

проведення будівельних робіт, ефект сумації біологічної дії встановлено лише для оксиду вуглецю та діоксину азоту, ефект потенціонування – відсутній.

Короткостроковий вплив – впродовж 1 року.

Середньостроковий вплив – 3–5 років.

Довгостроковий вплив – 10–15 років, що продовжується на 50–100 років.

Постійний вплив, який супроводжуватиме проект впродовж всього терміну його життєвого циклу.

Тимчасовий – впливає на навколишнє середовище незначний період.

Негативний вплив проявляється у порушенні екологічної рівноваги через забруднення компонентів довкілля, що призводить до деградації екосистем й веде до погіршення здоров'я людини. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, хімічне і біологічне забруднення повітря, води, ґрунтів, шум, антропогенні зміна клімату та зміна екосистем є одними з чинників, які безпосередньо впливають на стан здоров'я людини.

Отже, найбільший вплив на довкілля при затвердженні Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. на етапі проведення будівельних робіт, зокрема при будівництві:

- системи централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця;
- дороги Бистриця – Поляниця;
- пішохідного тротуару з велодоріжкою від дороги від магазину Корона до Зірки Буковель;
- нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади;
- амбулаторії;
- сучасних спортивних майданчиків;
- приміщення для Бистрицького ліцею;
- закладу дошкільної освіти в с. Яблуниця;
- рекреаційної зони «Етно простір» с. Вороненко, участки Середній, Магурки, Щербанів Ґрунь с. Яблуниця.

Однак, вплив на компоненти довкілля будівельних робіт матиме короткострокорий і тимчасовий локальний характер .

Під час будівництва очікується збільшення утворення відходів (будівельних відходів, твердих побутових відходів), забруднення атмосфери (викидні гази автотранспортних засобів та іншої будівельної техніки з двигунами внутрішнього згорання; розпилення цементу, вапняку, фарбових аерозолів тощо), підвищення рівня шумового та вібраційного навантаження, порушення рослинного покриву та верхнього родючого шару ґрунту. Враховуючи тимчасовість та короткостроковість проведення будівельних робіт, дані впливи не призведуть до погіршення стану довкілля та не створюватимуть загрози для здоров'я населення. Натомість, очікується покращення якості життя мешканців територіальної громади, внаслідок реалізації даних проектів.

До довгосторокових та постійних наслідків реалізації Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. належать позитивні зміни, пов'язані з розвитком мережі централізованого водопостачання та водовідведення, заходами пов'язаними з енергозбереженням та адаптацією до зміни клімату, озелененням та новими зеленими насадженнями з урахуванням кліматичних умов, а також створенням нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької ТГ.

Внаслідок реалізації Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади очікується також позитивний вплив пов'язаний зі здоров'ям населення та забезпеченням доступу населення до умов санітарії, а також покращенням стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ, покращенням стану та використання середовища, зелені комфортні вулиці та простори – стратегічна ціль І – Безпечне, екологічно чисте середовище; покращенням доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури, розвитком спорту та спортивних зон в населених пунктах громади – стратегічна ціль ІІ – Активні громадяни і належні муніципальні послуги.

Загалом реалізація Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. матиме такі наслідки (табл. 6.1)

Таблиця 6.1.

Вплив на компоненти довкілля, пов'язаний з реалізацією Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр.

Компоненти довкілля	Джерела впливу	Ймовірні наслідки
Атмосферне повітря	автомобільний транспорт, в тому числі джипінг;	забруднення приземного повітряного простору продуктами згоряння палива;
		шумовий (акустичний) та вібраційний вплив;
	котельні готелів та туристичних комплексів;	забруднення приземного повітряного простору продуктами згоряння палива;
	впровадження енергоефективних заходів	зменшення викидів парникових газів
Водні ресурси	будівництво централізованого водовідведення, дощової каналізації, очисних споруд;	зменшення забруднення поверхневих та підземних вод неочищеними стоками;
Ґрунти	будівництво централізованого водовідведення, дощової каналізації, очисних споруд;	зменшення забруднення неорганізованими забрудненими стоками неканалізованої забудови, зокрема, від подвірних вбиралень з поглинаючими вигрібними ямами;
	автомобільний транспорт, включаючи джипінг;	забруднення продуктами згоряння палива, зокрема сполуки важких металів, сажа та ін., руйнування поверхневого шару грунту, збільшення ймовірності зсувів та селей;
	ведення сільськогосподарської діяльності з використанням органічних та мінеральних добрив, а також хімічних засобів захисту рослин;	підкислення і підлуження грунтів та накопичення у рослинній і тваринній продукції, ерозія ґрунту;
	активний розвиток туристичної галузі	ущільнення грунту, витоптування надґрунтового покриву
Ландшафт, біорізноманіття	автомобільний транспорт, включаючи джипінг;	фрагментація ландшафту;
		руйнування рослинного покриву, включаючи особливо цінні

	активний розвиток туристичної галузі – нові туристичні маршрути та гірськолижні траси, збільшення чисельності туристів; озеленення та створення нових розсадників	рослинні ресурси; фізичний та акустичний (шумовий) вплив на біоту, включаючи види, що перебувають під охороною; відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) та ін.
Поводження з відходами	відсутність роздільного збору ТПВ; часткова утилізація ТПВ на присадибних ділянках; активний розвиток туристичної галузі – збільшення чисельності туристів	збільшення кількості твердих побутових відходів; забруднення присадибних ділянок; засмічення території, включаючи території природно-заповідного фонду
Здоров'я населення	будівництво нового централізованого водопостачання та водовідведення; покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури, розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади; будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів, благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп в т.ч. осіб інклюзії.	забезпечення доступу до якісної питної води; покращення стану здоров'я місцевого населення; збільшення можливостей для рекреації місцевого населення

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. розроблена з метою вироблення та втілення єдиної політики розвитку територіальної громади, в системі політики розвитку Івано-Франківської області та регіонального розвитку України та передбачає такі пріоритети:

- ❖ Безпечне, екологічно чисте середовище
- ❖ Активні громадяни і належні муніципальні послуги
- ❖ Сталий розвиток туризму

Відповідно для досягнення стратегічних пріоритетів було напрацьовані завдання (SO) структуру яких схематично подано у табл. 7.1

Таблиця 7.1.

Завдання Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр.

Безпечне, екологічно чисте середовище	Активні громадяни і належні муніципальні послуги	Сталий розвиток туризму
SO1.1. Розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання	SO 2.1. Енергоефективність та енергетична інфраструктура, безпекові рішення для громади	SO 3.1. Налагодження місцевого співробітництва у сфері інфраструктури туризму
SO1.2. Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб - добровільно пожежних команд, обладнання та системи для запобігання надзвичайних ситуацій	SO 2.2. Покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури	SO 3.2 Використання культурної та природної спадщини цілях диверсифікації туризму
SO1.3. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів	SO 2.3. Розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади	SO 3.3. Стимулювання орієнтованого на інноваційні і клієнтоорієнтовані сервіси для розвитку малого та середнього туристичного бізнесу

під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ		
SO 1.4. Належне використання середовищем, зелені комфортні вулиці та простори	SO 2.4. Зручні та безпечні умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла би розвитку особистості, талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі	
SO 1.5. Удосконалення політик з використання простору, розробка та затвердження рішень з архітектурного планування та використання реклами	SO 2.5. Використання інструментів активізації та залучення громадян в т.ч молоді та ветеранів до процесів прийняття рішень	
SO 1.6. Підвищення ефективності управління земельними ресурсами економічним потенціалом та майновими доходами		

В процесі проведення СЕО були виявлені головні екологічні проблеми, визначені ймовірні наслідки від реалізації проектних рішень ДДП та сформовані цілі охорони довкілля.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування необхідно розглядати як на етапі проведення будівельних і підготовчих робіт, так і під час виконання інших рішень Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних впливів на компоненти довкілля в Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. передбачається реалізувати наступні заходи (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Заходи (технічні завдання на проекти місцевого розвитку) для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Сфери охорони довкілля	Заходи, запропоновані в Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр.
Атмосферне повітря та акустичне навантаження	впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді; розробка кадастру викидів CO_2; розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр.; розробка плану дій та адаптації до змін клімату; проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів;
Водні ресурси	будівництво централізованого водопостачання та водовідведення; впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді;
Ландшафт, біорізноманіття	озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов; створення нових розсадників з закритою кореневою ситемою для вирощування з подальшим відновлення реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької ТГ;
Здоров'я населення	забезпечення населення якісною питною водою; будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади; благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп в т.ч осіб інклюзії; покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури;

Зважаючи на те, що Поляницька територіальна громада – це громада, яка використовує свої унікальні природні ресурси, частина яких є заповідними, для розвитку туристичного бізнесу та рекреації, необхідно забезпечити всебічну охорону цих ресурсів. Тому, для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних впливів, в тому

числі пов’язаних з розвитком туризму, пропонуємо розглянути також наступні заходи:

- ✓ у сфері охорони атмосферного повітря та зменшення акустичного (шумового навантаження):
  - підтримка розвитку альтернативних джерел енергії;
  - забезпечити максимальне озеленення обабіч вулиць в межах сіл територіальної громади;
  - заборона спалювання твердих побутових та сільськогосподарських відходів, дворового змету;
  - заборона джипінгу як туристичного продукту.
- ✓ у сфері охорони водних ресурсів (поверхневих та підземних вод):
  - здійснення водоспоживання та водовідведення згідно природоохоронного законодавства;
  - ліквідація джерел забруднення підземних вод, які забруднюються внаслідок просочення побутових забруднювачів у ґрунтові води. Пропонується встановити гідроізолюючі плівки у вигрібних ямах поглинаючого типу;
  - ліквідація стихійних звалищ сміття на берегах річок, канав та водойм;
  - впорядкування та винесення в натуру прибережних смуг та водоохоронних зон існуючих водних об’єктів;
  - запобігання затоплень.
- ✓ у сфері охорони геологічного середовища, ґрунтів та земельних ресурсів:
  - забезпечити гідроізолюючими плівками існуючі вигрібні ями поглинаючого типу;
  - провести максимальне озеленення дискомфортних зон вулиць із житловими будинками вздовж доріг;
  - створення зелених насаджень на місцях розвитку ерозійних процесів;
  - забезпечення меж визначених прогулянкових маршрутів з метою унеможливлення витоптування ґрунту та надґрунтового покриву;
  - заходи захисту від зсувів та інших характерних для регіону небезпечних геологічних явищ;

- ✓ у сфері охорони ландшафту та біорізноманіття, в тому числі видів флори та фауни (в тому числі видів Червоної книги України) та Резолюції 6 Бернської конвенції, оселиш Резолюції 4 Бернської конвенції, рослинних угрупувань Зеленої книги України, а також охорону рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території громади:
  - проведення екологічного аудиту і паспортизації природних туристичних територій та об'єктів з обов'язковим визначенням допустимої рекреаційної місткості та екологічної стійкості ландшафтів;
  - розробка нових туристичних маршрутів з врахуванням вимог природоохоронного законодавства;
  - збереження цінних видів флори та фауни через маркування відповідних туристичних маршрутів та впровадження місцевого екопатрулювання за дотриманням мешканцями та рекреантами вимог природохоронного законодавства;
  - заборона джипінгу як туристичного продукту;
  - збереження зелених насаджень, охорону та збереження територій пралісів, квазіпралісів, природних лісів через заборону рубок в їх межах;
- ✓ у сфері поводження з відходами:
  - забезпечення роздільного збору відходів;
  - дотримання вимог санітарного очищення територій населених місць;
  - розроблення місцевого плану управління відходами;
  - забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах територіальної громади, особливо на берегах річок, канав та водойм;
- ✓ у сфері охорони об'єктів природно-заповідного фонду, в тому числі Смарагдової мережі:

На території природних заповідників забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об'єкти, а саме:

– будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об’єктів транспорту і зв’язку, не пов’язаних з діяльністю природних заповідників, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, а також проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар’єру над територією заповідника та інші види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

– геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, порушення ґрунтового покриву та гідрологічного і гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів;

– мисливство, рибальство, лісокультурні роботи, рубка дуплястих дерев, всі види екскурсій, крім пішохідних, біотехнічні заходи, сінокосіння механізованими засобами, туризм, інтродукція нових видів тварин і рослин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, крім матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень.

На території національних природних парків з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об’єктів, їх особливостей встановлюється диференційований режим щодо їх охорони, відтворення та використання згідно з функціональним зонуванням:

– заповідна зона - призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних комплексів, режим якої визначається відповідно до вимог, встановлених для природних заповідників;

– зона регульованої рекреації - в її межах проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам’ятних місць; у цій зоні дозволяється влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок; тут забороняються рубки лісу головного користування, промислове рибальство, мисливство, інша діяльність, яка може негативно вплинути на стан природних комплексів та об’єктів заповідної зони;

– зона стаціонарної рекреації - призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, інших об’єктів обслуговування відвідувачів парку; тут забороняється будь-яка господарська діяльність, що не пов’язана з цільовим призначенням цієї функціональної зони або може шкідливо вплинути на стан природних комплексів та об’єктів заповідної зони і зони регульованої рекреації;

– господарська зона - у її межах забороняються рубки головного користування і проводиться господарська діяльність, спрямована на виконання покладених на парк завдань, знаходяться населені пункти, об’єкти комунального призначення парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, включені до складу парку, на яких господарська та інша діяльність здійснюється з додержанням вимог та обмежень, встановлених для зон антропогенних ландшафтів біосферних заповідників.

– На території зони регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарської зони забороняється будь-яка діяльність, яка призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища та зниження рекреаційної цінності території національного природного парку.

– Забороняється проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих дерев, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах у заповідній зоні національних природних парків.

Окрім цього, землекористувач (землевласник) – Поляницька сільська рада в особі сільського голови Поляка м. М. , якій передається під охорону та дотримання встановленого режиму частина території (об’єкта) Карпатського національного природного парку, загальною площею 1765,0 га, у межах Поляницької сільської територіальної

громади (с. Яблуниця), згідно з охоронним зобов'язанням від 27.06.2023 №324 зобов'язаний (Додаток 3):

- дотримуватись встановленого режиму для територій (об'єкта) природно-заповідного фонду;
- не здійснювати у межах територій (об'єкта) природно-заповідного фонду забороненої господарської діяльності;
- вживати заходів щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та шкідливого впливу на територію (обєкт) природно-заповідного фонду;
- дотримуватись вимог щодо використання території (об'єкта) природно-заповідного фонду;
- забезпечити охорону та збереження цінних природних комплексів території (об'єкта) природно-заповідного фонду.

Землекористувач (землевласник) забезпечує охорону та збереження території (об'єкта), що перебуває у його користуванні (власності).

а також:

- проведення робіт щодо встановлення на місцевості меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в межах Поляницької територіальної громади;
- ✓ еколого-просвітницькі заходи:
  - проведення екоосвітніх заходів та акцій для підвищення екологічної свідомості місцевого населення та рекреантів, в тому числі проведення екологічних толок та щорічного Дня Землі.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

8.1. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися

Під час розробки Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. розглядалися такі основними сценарії розвитку як інерційний таоптимістичний. Песимістичний сценарій за воєнних умов робочою групою не розглядався в контексті стратегічного планування.

Інерційний сценарій розвитку громади формується з комплексу припущень, що тривалий у горизонті планування, де відбувається баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи що залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан держави не сприяє розвитку.

Базові припущення – макрорівень

● Війна в Україні триває, агресор продовжує терор, бойові дії проходять в основному на Сході та півдні України, тили час від часу обстрілюють ся ракетами.

● Видатки Держави на безпеку утримання армії та ВПК, соціальні виплати становлять основну статтю витрат Державного бюджету.

● Держава в фінансовому плані залежить на 2/3 від міжнародної допомоги.

● Населення скорочується в подальшому переїжджає за кордон, де з кожним роком шанси повернутися зменшуються.

● Продовжується перенесення акцентів ділової активності з Сходу на Захід.

● В перспективі наступних 10-15 років війна відновлюється.

Базові припущення – місцевий рівень

● Працездатне населення, яке працює в більш дохідних секторах економіки України вибирає Поляницьку громаду як територію для тимчасового проживання.

● Частина працездатного населення громади покидає її для тимчасового проживання за кордоном.

● Економіка громади отримає певні інвестиції.

● Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади дещо покращується проте не задовольняє потреби.

● Містобудівні процеси не ефективні, хаотична забудова триває.

● Розпорошення бюджету на різні сфери не дає належного ефекту.

Модернізаційний сценарій будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори розвитку: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного відновлення, відбудови та модернізації.

Базові припущення - національний рівень:

● Країни НАТО приймають Україну до альянсу в ході досягнутого перемир'я.

● Україна стає частиною Європейської спільноти і отримує доступність до фінансових інструментів регіонального розвитку.

● Україна у контексті співробітництва з ЄС стає сильним регіональним центром і спроможна залучати та ефективно використовувати інвестиції у відбудову.

● Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються.

● Впроваджуються системні реформи, які дають позитивний результат.

● ВВП країни починає динамічне зростання в основному за рахунок низької бази.

● Населення України повертається.

● В Україну заходять інвестиції, спроможні суттєво модернізувати інфраструктуру.

● Уряд, регіональні органи влади, територіальні громади, некомерційний сектор та бізнес патріотично налаштовані та залишаються згуртованими для побудови нової України .

● Державні та приватні інституції швидко покращують свою спроможність управління розвитком.

Базові припущення – місцевий рівень:

● Для громади встановлюються нові правила адаптовані з ЄС в яких громада отримує дохід в більшій мірі з майнових податків.

● Громада налагоджує містобудівні процеси, покращується управління простором.

● Громада налагоджує ефективне приватно публічне партнерство.

● Громада налагоджує співпрацю і активно співпрацює з сусідніми громадами, а також з муніципалітетами Європи що дає доступність до інструментів розвитку.

● Громада посилює проектний менеджмент і отримує Європейські фінансові інструменти для розвитку.

● У громаді прогресивна, прозора та дієва місцева влада, ефективна система надання адміністративних послуг, є розуміння пріоритетів розвитку, добре розвинена інфраструктурна база та наявні вільні земельні ділянки, які можна використовувати для розвитку.

● Ключові інфраструктурні проекти реалізовуються.

● Рівень якості послуг для мешканців зростає.

● Молоді люди мотивовані і активно включаються у процес розвитку громади.

● Мешканці, бізнес та влада діють спільно на користь і процвітання громади.

Як наслідок було напрацьоване проміжне стратегічне бачення розвитку громади у перспективі та горизонті планування 2030 року. Враховуючи конкурентні переваги, виклики та ризики, які є в громаді, можливості для зростання в цілому Поляницьку територіальну громаду хотіли б бачити як:

• Сучасну динамічну громаду – європейський курорт зимового та літнього відпочинку, спорту та рекреації.

• Громаду свідомих людей, які розуміють, діють для спільного розвитку враховуючи інтересами сьогоднішніх і прийдешніх поколінь.

• Громаду, де існує глибока Гуцульська традиція поряд використовуються новітні технології Hutsuliya;

• Громадуіз збереженою екосистемою, збалансованим розвитком, доступними послугами та сервісами.

Для досягнення стратегічної візії робочою групою було напрацьовано три стратегічні пріоритети:

- ❖ Безпечне, екологічно чисте середовище
- ❖ Активні громадяни і належні муніципальні послуги
- ❖ Сталий розвиток туризму.

8.2. Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка та ускладнення

При розробленні звіту про СЕО до Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.:

- проаналізовано стан навколишнього середовища та здоров'я населення на території громади;
- оцінено можливі наслідки для довкілля та здоров'я населення від реалізації передбачених технічних завдань на проекти місцевого розвитку, які відповідають обраним пріоритетам;
- враховано природні умови в межах територіальної громади;
- з метою врахування зауважень та пропозицій громадян щодо наміру реалізації ДДП оприлюднено заяву про визначення обсягу СЕО;
- враховано зауваження і пропозиції до ДДП від управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської облдержадміністрації;
- описано заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки застосовувалися такі аналітичні методи:

- аналіз тенденцій, як один з найбільш важливих аспектів стратегічноі оцінки, дає можливість інтерпретацii змін екологічного навантаження, а також змін стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, з плином часу. Він сприяє виявленню та представленню найважливіших зв'язків між впливами на довкілля та відповідними змінами стану довкілля, які можуть проявлятися з певною затримкою. Крім того, аналіз тенденцій може використовуватися для прогнозу майбутніх впливів на довкілля;

- цільовий аналіз, що включає формування блоку цілей охорони довкілля, в тому числі здоров'я населення, і відповідних їм цільових показників і подальший аналіз всіх елементів проекту на відповідність цим цілям;

- SWOT-аналіз, що дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу, можна розглядати як її сильні та слабкі сторони; виокремити чинники зовнішнього середовища, які, із врахуванням специфічних особливостей Поляницької територіальної громади, її соціально-економічного контексту становитимуть для неї можливостідля розвитку або бар'єри/загрози, що його стримуватимуть.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. містить процедуру моніторингу, згідно якої головна мета моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – спостереження (відслідковування) та попередження.

Відслідковування проводиться з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату, а спостереження – з метою попередження небажаних наслідків.

Моніторинг Стратегії розвитку включає такі рівні:

- моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади - базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Івано – Франківській області, які є стратегічно важливими для громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту або звіту голови.

- моніторинг процесу реалізації стратегії відбувається до відповідно індикаторів її системи порівняння абсолютної та відносної зміни, питомої ваги такого індикатору (табл. 9.1).

Таблиця 9.1.

Індикатори системи моніторингу запропоновані в Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр.

№	Індикатор	Одиниця виміру	Питома вага значимості індикатора в Стратегії	2024	2030	Абсолютна зміна	Відносна зміна, %
1.	Приріст населення громади	чол.					
2.	Середня тривалість життя	років					
3.	Кількість дітей віком до 18 р	чол.					
4.	Кількість домогосподарств	од					
5.	Кількість зареєстрованих в громаді суб'єктів підприємницької діяльності	од.					
6.	Розроблені містобудівні правила та правила зовнішньої реклами	од					
7.	Площа облаштованих	$м^2$					

	зелених зон та місць відпочинку						
8.	Кількість домогоспордарств та готелів приєднаних до центральної мережі водопостачання	од					
9.	Кількість домогосподарств та готелів приєднаних до центральної мережі водовідведення	од					
10.	Створення туристичних та тематичних маршрутів у громаді	км					
11.	Кількість туристів в рік	тис чол/ днів					
12.	Кількість екскурсантів в рік	тис чол					
13.	Обсяг залучених інвестицій	тис. грн					
14.	Власні надходження місцевого бюджету	тис. грн					
15.	Власні доходи місцевого бюджету на одного жителя	тис. грн					
16.	Рівень дотаційності бюджету (питома вага базової реверсної дотації)	%					
17.	Бюджет розвитку громади	тис. грн					
18.	Капітальні видатки на 1-го мешканця за рік	грн.					
19.	Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах	%					
20.	Індекс податкоспроможності	К					
21.	Нові тротуари	$м^2$					
22.	Нові дороги	$м^2$					
23.	Частка довжини доріг з пошкодженим покриттям до загальної довжини автошляхів	$м^2$					
24.	Видатки місцевого бюджету на оплату комунальних послуг і енергоносіїв	тис. грн.					
25.	Кількість подій	од					

	(фестивалів, конференцій, святкувань, громадських ініціатив і т. п.) на рік						
26.	Результат ЗНО в середньому по школах ОТГ	од					
27.	Середня вартість навчання 1 учня в шкільних закладах громади	тис грн/рік					
28.	Кількість захворювань на хвороби системи кровообігу на 1000 населення	випадків					
29.	Обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду	тис дол США					
30.	Чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки	Чол					
31.	Кількість зареєстрованих безробітних	Чол					
32.	Кількість перемог, призових місць у видах спорту	Од					
33.	**Плановий інтегрований показник ефективності Стратегії**	КІ	Min 1				

Однак, оскільки Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. включає комплекс заходів, передбачених для здійснення покращення стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, рекомендуємо також комплекс заходів для моніторингу наслідків її реалізації для довкілля, а також стану здоров'я та якості життя населення, який необхідно проводити безпосередньо на території територіальної громади.

Такий моніторинг повинен враховувати основні екологічні індикатори, зокрема ті, що реально відслідковувати в процесі здійснення природоохоронної діяльності в межах Поляницької територіальної громади (табл. 9.2).

Таблиця 9.2.

Індикатори рекомендовані для організації моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, в тому числі здоров'я населення

Завдання відповідно до стратегічних пріоритетів	Індикатор	Одиниці вимірювання	Періодичність	Джерело даних
О1. Безпечне, екологічно чисте середовище				
SO1.1. Розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання	К-ть будинків підключених до централізованої системи каналізації та очистки стічних вод	% від загальної к-ті	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Спорудження зливової каналізації, пов'язаної зі станцією очистки стічних вод	км	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Частка населення, яке має доступ до безпечної питної води	%	1 раз на рік	Держстат, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії	%	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Масив вод з добрим екологічним станом	% від заг. к-ті водних об'єктів	1 раз на рік	Результати досліджень акредитованої лабораторії відповідно до укладених угод з ТГ результати перевірок Держводагенства
	Спостереження за екологічним та санітарним станом водних об'єктів та їх прибережних захисних смуг	Відповідно до досліджуваних показників	1 раз на рік	Результати досліджень акредитованої лабораторії відповідно до укладених угод з ТГ; результати перевірок Держводагенства

SO1.2. Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб - добровільно пожежних команд, обладнання та системи для запобігання надзвичайних ситуацій				
SO1.3. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів	Середньодобовий вміст забруднюючих речовин: діоксид сірки, діоксид азоту та оксиди азоту, оксид вуглецю, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок)	мг/м^3	1 раз на рік	Результати досліджень акредитованої лабораторії відповідно до укладених угод з ТГ
	Рівень шумового навантаження на межі житлової та громадської забудови (день/ніч)	дБА	1 раз на рік	Результати досліджень акредитованої лабораторії відповідно до укладених угод з ТГ
	Частка сільського населення, яке проживає на відстані понад 3 км від дороги з твердим покриттям	%	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Спорудження дощової каналізації	км	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
SO 1.4. Належне використання середовищ, зелені комфортні вулиці та простори	Кількість територій, які облагороджено	шт, м^2	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	К-ть і площа вулиць після реновацій	шт, м^2	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Площа поверхні озеленених територій	% від заг площі ТГ	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	К-ть нових насаджень	шт.	1 раз	Статистичні звіти ТГ

				на рік	
		Лісистість території	% від загальної площі ТГ	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ, лісгоспу
		Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення	% від загальної площі ТГ	1 раз на рік	Статистичні звіти адміністрації об'єктів ПЗФ
		Площа природно-заповідного фонду місцевого значення	% від загальної площі ТГ	1 раз на рік	Статистичні звіти адміністрації об'єктів ПЗФ
SO 1.5. Удосконалення політик з використання простору, розробка та затвердження рішень з архітектурного планування та використання реклами					
SO 1.6. Підвищення ефективності управління земельними ресурсами економічним потенціалом та майновими доходами					
O2. Активні громадяни і належні муніципальні послуги					
SO 2.1. Енергоефективність та енергетична інфраструктура, безпекові рішення для громади		Викиди забруднюючих речовин, в тому числі парникових газів, у атмосферне повітря від стаціонарних джерел	мг/м^3	1 раз на рік	Результати досліджень акредитованої лабораторії відповідно до укладених угод з ТГ

	Частка відновлювальних джерел енергії	% від заг. Споживання енергії	1 раз на рік	Статистичні звіти підприємств
SO 2.2. Покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури	Середня тривалість життя чоловіків та жінок	роки	1 раз на рік	Статистичні звіти медичних установ
	Захворюваність на 1000 осіб	%	1 раз на рік	Статистичні звіти медичних установ
	Забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення)	к-ть лікарів	1 раз на рік	Статистичні звіти медичних установ
SO 2.3. Розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади	К-ть нових майданчиків	од	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Площа нових майданчиків	$м^2$	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	К-ть осіб, що займаються спортом	осіб	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
SO 2.4. Зручні та безпечні умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла би розвитку особистості, талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі				
SO 2.5. Використання інструментів активізації та залучення громадян в т.ч молоді та ветеранів до процесів прийняття рішень				

ОЗ. Сталий розвиток туризму				
SO 3.1. Налагодження місцевого співробітництва у сфері інфраструктури туризму	К-ть туристів	тис. ос	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Кількість нових рекреаційних зон	шт	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	К-ть розроблених нових маршрутів	км	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	К-ть ознакованих та промаркованих туристичних маршрутів	км	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
	Утворення твердих побутових відходів зібраних спеціалізованою організацією	кг/ос; т/рік	1 раз на рік	Статистичні звіти комунальних підприємств
	Обсяг відходів – вторинної сировини	% від загальної к-ті	1 раз на рік	Статистичні звіти комунальних підприємств
SO 3.2 Використання культурної та природної спадщини цілях диверсифікації туризму	К-ть нових вирощених і посаджених реліктових дерев	шт	1 раз на рік	Статистичні звіти ТГ
SO 3.3. Стимулювання орієнтованого на інноваційні і клієнтоорієнтовані сервіси для розвитку малого та середнього туристичного бізнесу				

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Реалізація Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр. не матиме транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Поляницька територіальна громада розташована на території Надвірнянського району Івано-Франківської області. До її складу входять сім населених пунктів: с. Бистриця, с. Климпуші; селище Згари; с. Причіл; с. Поляниця, с. Яблуниця;с. Вороненко. Адміністративний центр – село Поляниця.

Поляницька територіальна громада розташована в центральній частині Українських Карпат в гірському масиві Горгани на висоті понад 850 м. В межах територіальної громади добре розвинута річкова мережа. Природна рослинність території Поляницької громади представлена ялицево-буково-смерековими лісами з переважанням букаі ялиці. Особливістю громади є унікальні ландшафти, й відповідно, на її території розміщено понад пятдесят територій та обєктів природно-заповідного фонду як державного, так і місцевого значення. Серед них – природний заповідник «Горгани», заснований 1996року з метою збереження реліктовоїкедрової сосни європейської(*Pinus cembra*). З 13 липня 2017 року ділянка заповідника «Ґорґани» площею 753,48 га входить у світову спадщину ЮНЕСКО як один з масивів букових пралісів Карпат та інших регіонів Європи. А також – Карпатський національний природний парк, створений для збереження унікальних лісових екосистем Центральної Європи.

На території Поляницької сільської територіальної громади переважають лісові землі (понад 83%), землі під житловою забудовою (8,1%) та сільськогосподарські угіддя (4,7%).

На території громади, площею 349 км^2,проживає – 5 343 осіб. Житлова структура територіальної громади представлена садибною забудовою. Централізовані мережі водопостачання та водовідведення у селах відсутні. Відвід поверхневих стоків здійснюється по рельєфу у струмки та канали. Тверді побутові відходи вивозяться згідно договорів, сортують тільки скло в с. Поляниця.

Дорожня інфраструктура територіальної громади представлена в основному грунтовими дорогами.

Екномічний розвиток забезпечують ТОВ "СКОРЗОНЕРА", ТОВ "БУКОВЕЛЬ", земельний податок, податок на доходи фізичних та

юридичних осіб-підприємців, податок на нерухомість, туристичний збір, трансферти.

Громада має розвинуту оздоровчо-рекреаційну й туристичну сферу та вагомий потенціал для їхнього подальшого розвитку. Поляницька територіальна громада робить найбільший вклад в сфері гірськолижного курортного напрямку в регіоні. В цілому це дає концентрацію готельно-ресторанного комплексу. Всього тут працює 248 готелів готелів на 8819 місць.

Саме активний розвиток туристичної сфери підсилює екологічні проблеми Поляницької територіальної громади, зокрема забруднення атмосферного повітря перш за все від значної кількості автомобільного транспорту, яким користується численна кількість туристів відпочинкових комплексів, що знаходяться в межах територіальної громади, найперше Буковелю. Також, вплив на повітряний простір здійснюють котельні готелів та туристичних комплексів й забруднюють його продуктами згоряння палива.

Одним з найбільш вагомих негативних впливів на стан довкілля в межах громади є вплив на водні ресурси, що відбувається через відсутність централізованого водовідведення побутових стічних вод та дощової каналізації. Мешканці користуються дворовими вбиральнями, або відводять стоки з будинків у вигрібні ями.

Однак, основний вплив на водні ресурси створюють не мешканці територіальної громади, а численні туристи, що розміщуються у відпочинкових комплексах, а також приватних садибах. Зважаючи на це, чисельність осіб, що користується послугами водопостачання та водовідведення, які не є централізованими, практично в кілька десятків разів перевищує чисельність постійного населення.

Це призводить до значного забруднення поверхневих та підземних вод неочищеними стоками.

Вплив на земельні ресурси та грунти в межах територіальної громади також відбувається через відсутність централізованого водовідведення та каналізаційних очисних споруд.

До негативного впливу на земельні ресурси та грунти також відносимо поводження з відходами на території громади, яке не передбачає роздільний збір ТПВ, що сприяє збільшенню їх кількості, що постає особливо гострою проблемою, зважаючи на значну кількість

туристів – гостей громади впродовж року. На території громади тверді побутові відходи збирають на контейнерних майданчиках у вивозять у с. Рибне, згідно договору.

Вплив на ландшафт на біорізноманіття в межах територіальної громади викликаний розвитком туризму, зокрема прокладення туристичних маршрутів, гірськолижних трас, розвиток автомобільного транспорту, включаючи джипінг. Внаслідок відбувається фрагментація ландшафту, руйнування рослинного покриву, фізичний та акустичний (шумовий) вплив на біоту.

Вплив на здоров'я населення зумовлений найперше відсутністю централізованого водопостачання та водовідведення і, як наслідок, відсутністю доступу до якісної питної води.

Однак, з метою сталого розвитку, й відповідно до загальнодержавних та регіональних нормативно-правових документів, було розроблено Стратегію розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030 рр.. Її мета – вироблення та втілення єдиної політики розвитку територіальної громади, в системі політики розвитку Івано-Франківської області та регіонального розвитку України.

Для досягнення стратегічної візії робочою групою було напрацьовано три стратегічні пріоритети:

- **Безпечне, екологічно чисте середовище, що включає:**
    - Розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання.
    - Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб – добровільних пожежних команд, обладнання та системи для запобігання надзвичайних ситуацій.
    - Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ.
    - Покращення стану та використання середовища, зелені комфортні вулиці та простори.

- Удосконалення політик з використання простору, розробка та затвердження рішень з архітектурного планування та використання реклами.
- Підвищення ефективності управління земельними ресурсами, економічним потенціалом та майновими доходами.

❖ **Активні громадяни і належні муніципальні послуги, зокрема:**

- Енергоефективність та енергетична інфраструктура, безпекові рішення для громади.
- Покращення мереж первинної медичної допомоги, шляхом матеріально технічного оснащення діагностичним обладнанням.
- Розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади.
- Зручні та безпечні умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла би розвитку особистості, талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі.
- Використання інструментів активізації та залучення громадян до процесів прийняття рішень.

❖ **Сталий розвиток туризму, в тому числі:**

- Налагодження місцевого співробітництва у сфері інфраструктури туризму.
- Використання культурної та природної спадщини в цілях диверсифікації туризму.
- Стимулювання орієнтованого на інновації і клієнтоорієнтовані сервіси у розвитку малого та середнього туристичного бізнесу.

Їх досягнення вимагає реалізації технічних завдань на проекти місцевого розвитку, виконання яких вирішує проблеми та створює нові можливості для зростання у непростих сьогоднішніх умовах.

В цілому, за умови дотримання профільних нормативно-правових документів на етапах проектування та будівництва, Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади 2024–2030, сприятиме покращенню стану навколишнього природного середовища та збереженню здоров’я населення, зокремаСтратегічна ціль ІІ – активні

громадяни і належні муніципальні послуги, відповідно до якої планується з впровадження систем енергетичного моніторингу в територіальній громаді, введення фахівців з енергоменеджменту, розробка кадастру викидів CO_2, розробка короткострокової програми з енергетичної ефективності Поляницької ТГ на період 2024-2027 рр., розробка плану дій та адаптації до змін клімату, проведення енергоаудитів та виготовлення енергопаспортів комунальних закладів, а також озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов.

Ці проекти матимуть позитивний вплив на стан атмосферного повітря в межах громади та прилеглих територій, в тому числі територій природно-заповідного фонду.

Стратегічна ціль І. Безпечне, екологічно чисте середовище Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади передбачає розробку проектно кошторисної документації на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, й відповідно нове будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, де сконцентровано найбільшу кількість засобів розміщення туристів, а також забезпечення операційного планування та впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді. Ці проекти сприятимуть покращенню стану малих рік в не лише межах територіальної громади, а й Карпатського регіону в цілому.

Серед технічних завдань на проекти місцевого розвитку, спрямованих на збереження земельних ресурсів та ґрунтів, варто відзначити будівництво централізованого водопостачання та водовідведення с. Поляниця, впровадження заходів з очищення дренажних систем та водовідвідних ровів доріг на комунальних дорогах, які знаходяться в громаді, озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов, що сприятиме зменшенню проявів ерозії, мінімізує наслідки селей.

Для мінімізації наслідків негативного впливу на біорізноманіття Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр. пропонує озеленення та нові зелені насадження з урахуванням кліматичних умов, а також створення нових розсадників з закритою кореневою системою для вирощування з подальшим відновлення

реліктових дерев (кедри, ялиця, смерека) на території Поляницької громади.

Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на 2024–2030 рр. також передбачає виконання проектів, що матимуть суттєвий позитивний вплив на здоров'я та комфорт мешканців територіальної громади, серед них варто відзначити – розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання, покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах і між селами громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ, покращення доступності громад до медицини та розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури, розвиток спорту та спортивних зон в населених пунктах громади, а також такі заходи, як: будівництво нових рекреаційних зелених громадських просторів під відкритим небом у селах громади, благоустрій та облаштування зелених зон відпочинку для різновікових груп в т.ч. осіб інклюзії.

Варто також зазначити, що окремі завдання і заходи Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.можуть потребуватипроведення стратегічної екологічної оцінки для конкретних проектів будівництва чи проектних рішень. Це дасть змогу зменшити (уникнути) негативний вплив на компоненти довкілля, в тому числі здоров'я населення; обирати альтернативні варіанти, які містять найменші наслідки.

Крім того, серед технічних завдань на проекти місцевого розвитку можуть бути проєкти, які, відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» належать до видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля.Для таких проєктів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкіллядо прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Перелік виконавців Звіту

Головний експерт та розробник проекту

магістр екології та охорони

навколишнього середовища,

кандидат географічних наук 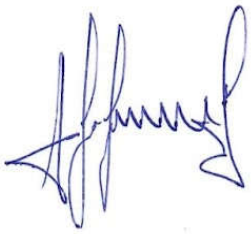 Гілета Л.А.

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А

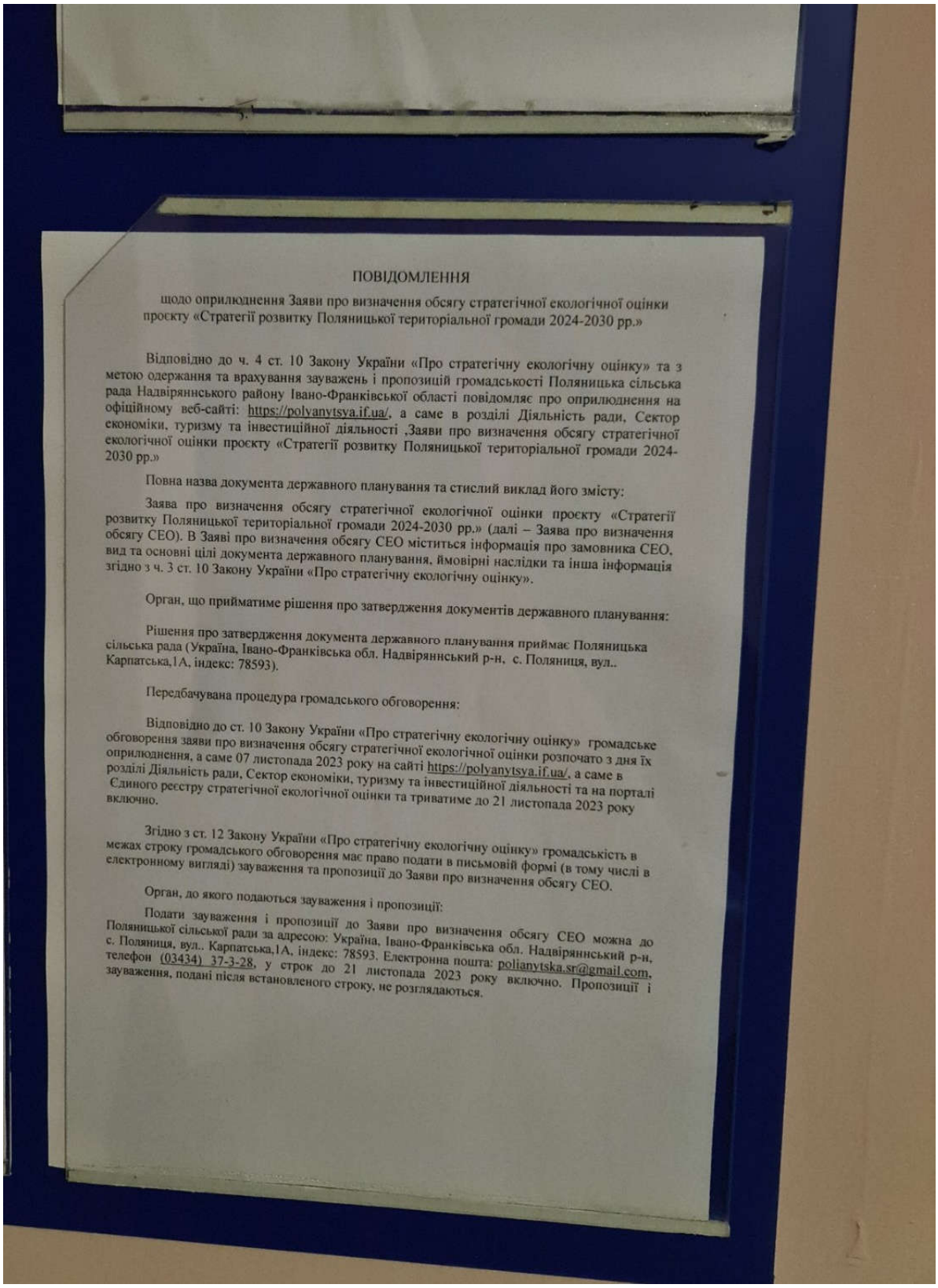

ПОВІДОМЛЕННЯ

щодо оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.»

Відповідно до ч. 4 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Поляницька сільська рада Надвірнянського району Івано-Франківської області повідомляє про оприлюднення на офіційному веб-сайті: https://polyanytsya.if.ua/, а саме в розділі Діяльність ради, Сектор економіки, туризму та інвестиційної діяльності ,Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.»

Повна назва документа державного планування та стислий виклад його змісту:

Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.» (далі – Заява про визначення обсягу СЕО). В Заяві про визначення обсягу СЕО міститься інформація про замовника СЕО, вид та основні цілі документа державного планування, ймовірні наслідки та інша інформація згідно з ч. 3 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Орган, що прийматиме рішення про затвердження документів державного планування:

Рішення про затвердження документа державного планування приймає Поляницька сільська рада (Україна, Івано-Франківська обл. Надвірнянський р-н, с. Поляниця, вул.. Карпатська,1А, індекс: 78593).

Передбачувана процедура громадського обговорення:

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадське обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки розпочато з дня їх оприлюднення, а саме 07 листопада 2023 року на сайті https://polyanytsya.if.ua/, а саме в розділі Діяльність ради, Сектор економіки, туризму та інвестиційної діяльності та на порталі Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та триватиме до 21 листопада 2023 року включно.

Згідно з ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадськість в межах строку громадського обговорення має право подати в письмовій формі (в тому числі в електронному вигляді) зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу СЕО.

Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції:

Подати зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу СЕО можна до Поляницької сільської ради за адресою: Україна, Івано-Франківська обл. Надвірнянський р-н, с. Поляниця, вул.. Карпатська,1А, індекс: 78593. Електронна пошта: polianytska.sr@gmail.com, телефон (03434) 37-3-28, у строк до 21 листопада 2023 року включно. Пропозиції і зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

с. Бистриця, урочище Центр 104

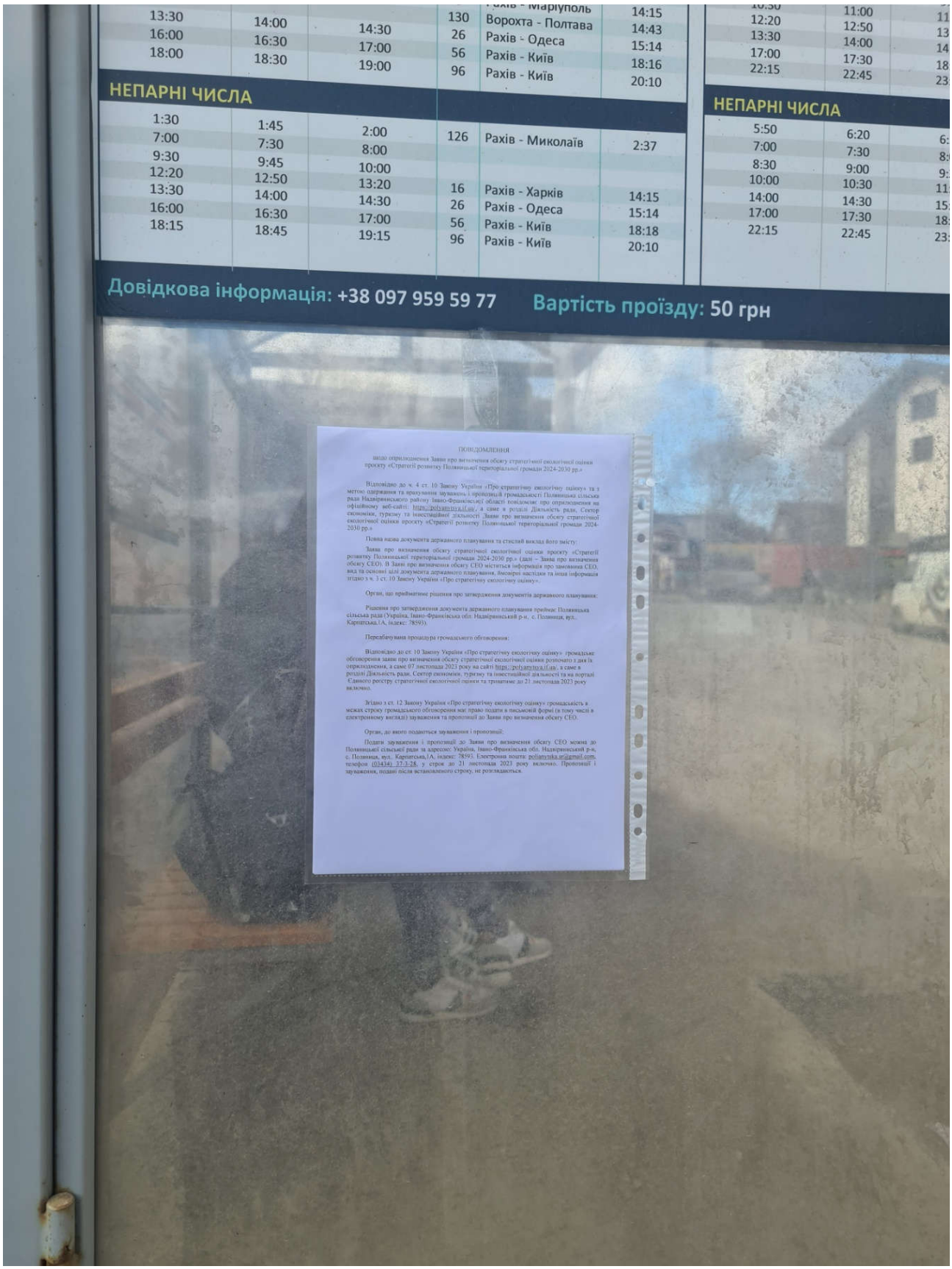

с. Поляниця, вул. Карпатська, автобусна зупинка

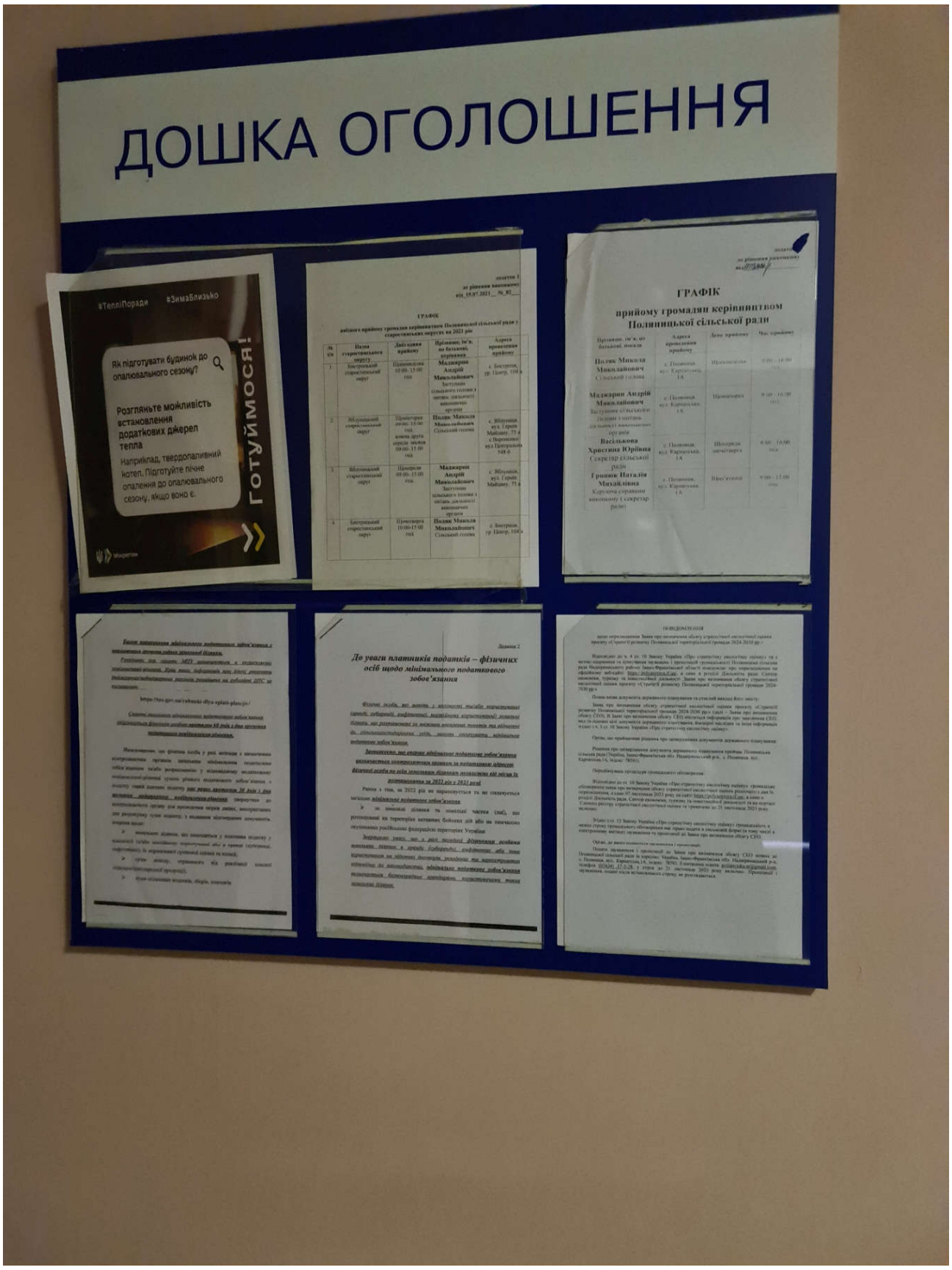

с. Поляниця, вул. Карпатська 1А

с. Яблуниця, вул. Героїв Майдану 75А

ДОДАТОК Б

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Сахарова 23 А, м. Івано-Франківськ, 76014, тел./факс 52-61-50; e-mail: main@eco.if.gov.ua
код ЄДРПОУ 40008068

09.11. 2023 р. № 03-05/5315 На № 07-11-3160-23 від 07.11.2023 року

Поляницька сільська рада
Надвірнянського району

Управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації відповідно до вимог частин 2 та 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розглянуло заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Стратегія розвитку Поляницької територіальної громади на 2024-2030 рр.» (далі – проєкт Стратегії) та, в межах компетенції, надає наступні пропозиції, які необхідно врахувати при складанні звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Звіт про СЕО необхідно виконати відповідно до вимог частини 2 ст. 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Розробку проєкту Стратегії здійснити відповідно до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації Стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Мінрегіону від 21.12.2022 № 265.

У проєкті Стратегії визначити, зокрема, стратегічні цілі, що відображають пріоритети розвитку регіону та спрямовані на досягнення стратегічної мети на відповідний період та оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних цілей, а також основні завдання, необхідні для досягнення оперативних цілей, етапи та механізми їх виконання, джерела фінансування.

Пропонуємо при підготовці звіту про СЕО для запобігання, зменшення та пом'якшення виконання негативних наслідків виконання документа державного планування:

- провести SWOT-аналіз сильних, слабких сторін, можливостей і загроз в екологічній сфері, звернути увагу на достатність і повноту заходів проєкту Стратегії для покращення екологічної ситуації у населених пунктах Поляницької сільської ради;
- відобразити у звіті про СЕО екологічні показники стану довкілля в динаміці з візуалізацією на графічних матеріалах, підтвердивши їх відповідними даними;
- оцінити рівень екологічного стану території, проаналізувати ресурсний потенціал регіону, провести територіальне і галузеве зонування території за видами ресурсів;

- у звіті про СЕО здійснити розрахунки максимально-допустимого рекреаційного навантаження на природний ландшафт на території громади;

- розробити та деталізувати у проєкті Стратегії заходи щодо зменшення антропогенного навантаження на природні екосистеми (ліс, річка, ставок, полонина, болото і т. д.) та заходи, які передбачається вжити для розв'язання екологічних проблем громади.

Крім того, звітом про СЕО передбачити:

- вирішення питання централізованого водопостачання і водовідведення, очищення зворотних і дощових вод на території населених пунктів Поляницької територіальної громади з використанням очисних споруд;

- передбачити організацію управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення на своїй території відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами»;

- розроблення місцевого плану управління відходами;

- запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;

- визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;

- забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів Поляницької територіальної громади;

- проведення робіт щодо встановлення в натурі (на місцевості) меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території Поляницької сільської ради відповідно до законодавства;

- встановлення меж прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон водних об'єктів, утримання їх у належному стані;

- збереження зелених насаджень, охорону та збереження територій пралісів, квазіпралісів, природних лісів;

- охорону рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на даній території громади;

- заходи щодо забезпечення дотримання режиму територій та охорони об'єктів природно-заповідного фонду, дотримання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України»;

- заходи щодо збереження біологічного різноманіття на території громади відповідно до Закону України «Про Червону книгу України» та міжнародних конвенцій.

- збереження на даній території видів флори та фауни Резолюції 6 Бернської конвенції, оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції, а також рослинних угрупувань Зеленої книги України;

- вирішення інших екологічних проблем на території громади.

Водночас, слід врахувати, що у разі здійснення діяльності, що може мати значний вплив на довкілля, необхідно передбачати проведення процедури оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження такої планованої діяльності відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Розробити та врахувати у звіті про стратегічну екологічну оцінку реальні екологічні індикатори, методи та критерії для моніторингу наслідків виконання

документу державного планування для майбутнього моніторингу впливу на навколишнє природне середовище. Врахувати при цьому вимоги ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272.

Звертаємо увагу, що відповідно до п. 5 статті 10 Закону строк громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки встановлюється замовником і не може становити менш як 10 днів з дня її оприлюднення.

Начальник управління **Андрій ПЛІХТЯК**

Гуменяк
Фединяк
52-61-50

ДОДАТОК В

УКРАЇНА
ПОЛЯНИЦЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОНУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

вул. Карпатська 1 А, с. Поляниця, Надвірнянський район, Івано-Франківська область, 78593
тел. (03434) 3-72-40, факс 3-72-40, e-mail: Polianytska.sr@gmail.com, код ЄДРПОУ 25596005

ТзОВ «Технічно-стандартизаційний інститут»
79011, м. Львів, вул. Пекарська, 40

від 22.11.2023 р. № 550

ДОВІДКА

про результати громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» у період з 07 листопада до 21 листопада 2023 року включно з метою отримання пропозицій та зауважень до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Стратегії розвитку Поляницької територіальної громади 2024-2030 рр.» (надалі - Заява про визначення обсягу СЕО) проведено громадське обговорення. Зокрема, 07 листопада 2023 була оприлюднена Заява про визначення обсягу СЕО на офіційному вебсайті Поляницької сільської ради - https://polyanytsya.if.ua та розміщено повідомлення про оприлюднення Заяви СЕО на дошках оголошень на території Поляницької ТГ, а саме: с.Поляниця, вул.Карпатська 1А, с.Яблуниця, вул.Героїв Майдану 75А, с.Поляниця, вул. Карпатська, автобусна зупинка, с.Бистриця, урочище Центр 104. Також, 07 листопада 2023 Заява про визначення обсягу СЕО внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки № 07-11-3160-23 від 07.11.2023 для проведення консультацій з відповідними органами.

Протягом встановленого строку (15 календарних днів) зауважень та пропозицій від громадськості до Поляницької сільської ради не надходило.

Поляницька сільська рада отримала лист від Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської облдержадміністрації з пропозиціями щодо обсягу СЕО, які додаються.

Додатки:

1. Лист Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської облдержадміністрації від 09.11.2023№ 03-05/5315.

Поляницький сільський голова **Микола ПОЛЯК**

Додаток № 2

Перелік суб'єктів господарювання, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на території Поляницької ТГ

ЄДРПОУ	Номер дозволу	Підприємство	Дата видачі	Діє до	Фактична адреса
1	2	3	4	5	6
2016 рік					
33719262	2611092011-1	Західна філія ТОВ «ЗІРКА БУКОВЕЛЮ»	29.03.2016	29.03.2026	с. Поляниця, уч. Щивки, 220
33719262	2611092012-2	Західна філія ТОВ «ЗІРКА БУКОВЕЛЮ»	30.03.2016	необмежений	с. Поляниця, уч. Вишня, 221
02143560	2624080601-1	Відділ освіти Надвірнянської районної державної адміністрації (котельня Бистрицької ЗОШ І-ІІІ ступенів)	25.11.2016	необмежений	с. Бистриця, вул. Центр, 104а
2019 рік					
2593334346	2611907024-1	Фізична особа-підприємець Гуменюк Світлана Василівна	19.04.2019	необмежений	с. Поляниця, урочище «Вишня», 302
2276308818	2611050280-2	ФОП Гаврилишин С. В.	25.04.2019	необмежений	с. Поляниця, вул. Стайще, 213
41282057	2611092001-1	ТОВ «СІМ'Я-МОРЕ-СМІХ»	08.07.2019	08.07.2029	с. Поляниця, уч. Вишні, б/н
2020 рік					
1867913539	2611093403-1	ФОП Сиров'як Ярослав Степанович	2020-02-21	необмежений	с. Поляниця, урочище Вишній, 362
2374000718	2611092081-2	ФОП Галиш Артур Анатолійович	2020-03-02	необмежений	с. Поляниця, урочище Вишня, 319
2021 рік					
2457713033	UA 261201300500472 63-0006	ФОП Макійчук Василь Андрійович	2021-09-14	необмежений	с. Яблуниця, вул. Горішків, 331 Б
2022 рік					
40628724	UA 260600100800197 36-000123	ТОВ "БУКОВЕЛЬ"	2022-10-10	необмежений	с. Поляниця, уч. Вишні, 254

2023 рік					
2753710552	UA 260600100800197 36-II-000165	ФОП Човганюк Володимир Васильович	2023-04-28	2033-04-28	с. Поляниця, участок Вишні, 499
2567820640	UA 260600100800197 36-III-000186	ФОП Йовдій Марія Василівна	2023-06-27	необмежений	с. Поляниця, уч. Стайщі, 361
3320521628	UA 260600100800197 36-II-000205	ФОП Редька Дар'я Олександрівна	2023-07-26	2033-07-26	с. Поляниця, уч. Прелуки, 553
2298416654	UA 260600100800197 36-III-000206	ФОП Редька Олег Миколайович	2023-07-27	необмежений	с. Поляниця, уч. Прелуки, 553
41282057	UA 260600100800197 63-III-000222	ТОВ "СІМ'Я-МОРЕ-СМІХ"	2023-09-06	необмежений	с. Поляниця, уч. Вишні, 162 А
2871003929	UA 260600100800197 36-II-000227	ФОП Зігора Наталія Володимирівна	2023-09-14	2033-09-14	с. Поляниця, уч. Прохідний, 12 Б
44686674	UA 260600100800197 36-II-000235	Обслуговуючий кооператив "РЕЗОРТ МЕДІКАЛ ПАРК"	2023-10-10	2033-10-10	с. Поляниця, уч. Вишні, 354/А

Заступник начальника управління-
начальник відділу **Ольга ГУМЕНЯК**

Н.Орловський
52-61-50

ДОДАТОК Д

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ВОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

ДНІСТРОВСЬКЕ БАСЕЙНОВЕ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

вул.Ак.Сахарова, 23А, м.Івано-Франківськ, 76014, тел./факс. (0342) 52-31-42
e-mail: vodaif@vodaif.gov.ua сайт: www.vodaif.gov.ua. код згідно ЄДРПОУ 13646270

На 12-10/1562 від 03.11.2023 р.

Секретарю Поляницької сільської ради Надвірнянського району Івано-Франківської області Христині ВАСІЛЬКОВІЙ

На Ваш лист № 12-10/1562 від 03.11.2023 щодо надання інформації для підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку та формування плану заходів із запобігання негативним наслідкам для довкілля, Дністровське БУВР повідомляє наступне.

На основі даних статистичної звітності про використання водних ресурсів за формою 2 ТП-Водгосп (річна) в Івано-Франківській області за 2022 рік надаємо узагальнені дані щодо основних показників використання та відведення вод, загального водовідведення та потужності очисних споруд в межах Поляницької територіальної громади, Надвірнянського району, Івано-Франківської області в розрізі водокористувачів, які наведені в додатку.

Централізоване водопостачання на території Поляницької сільської ради здійснює ТОВ «Буковель», забір поверхневої води з р. Вільшанець та р. Гнилиця, притоки р. Прутець Яблуницький.

Проекти щодо встановлення прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон в межах с. Поляниця Надвірнянського району Івано-Франківської області у Дністровському БУВР відсутні.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 8 травня 1996 року № 486 "Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них" та статей 87, 88 Водного кодексу України розміри і межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами на основі нормативно-технічної документації.

Проекти цих зон розробляються на замовлення фізичних та юридичних осіб, узгоджуються з власниками землі, землекористувачами, Мінекоенерго, Сектором Держводагентства у відповідній області та територіальними органами Держгеокадастру і затверджуються відповідними місцевими

Дністровське БУВР
№ 09-17/01/1323 від 16.11.2023
Підписав: Андрійчук Віталій Вікторович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000CF78350029AAAC00
Дійсний: з 24.11.2022 0:00:00 по 23.11.2024 23:59:59

органами виконавчої влади або виконавчими комітетами рад.

Додаток: основні показники використання та відведення вод, загальне водовідведення в межах Поляницької територіальної громади, Надвірнянського району, Івано-Франківської обл. за 2022 рік на 1 арк.

В.о. начальника управління **Віталій АНДРІЙЧУК**

Мирона 52-34-83
Перегіняк

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДВЕДЕННЯ ВОД. ЗАГАЛЬНЕ ВОДОВІДВЕДЕННЯ за 2022 р
в Поляницький ТГ, Надвірнянський р-н, Івано-Франківської обл.

Користувача, ЄДРПОУ/РНОКПП	Забрано	Використано				Загальне водовідведення	Скинуто в поверхневі води об'єкти зворотних (стічних) вод				Оборотне,повторне та послідовне використання
	із природних водних об'єктів	Свіжої води всього	В тому числі на потреби				Всього	Забруднених	Норм. чистих	Норм. очищених	Нормативно-очищених
			Питні і санітарно-гігієнічні	Виробничі	Інші						
ВЕЛЬ"	0,902	0,692	0,395	0,297	0,000	0,605	0,605	-	-	0,605	-
а, що не остійно	-	0,210	-	0,210	-	-	-	-	-	-	-
ок Іван	0,001	0,001	0,000	0,001	-	0,001	0,001	-	-	0,001	-
р Анатолійович	0,011	0,011	0,000	0,010	-	-	-	-	-	-	-
исва "Дитяче ігійної Місії ТЕС"	0,006	0,006	0,006	-	-	0,006	-	-	-	0,006	-

ДОДАТОК Е

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Сахарова 23 А, м. Івано-Франківськ, 76014, тел./факс 52-61-50; e-mail: main@eco.if.gov.ua Код ЄДРПОУ 40008068

«20» 11 2023 №01-15/ВА-36 на № 12-10/1561 від 03.11.2023

Поляницька сільська рада
Надвірнянського району

Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації (далі – Управління) в межах компетенції розглянуло запит на отримання публічної інформації від 03.11.2023 № 12-10/1561. За результатами розгляду повідомляємо.

Відповідно до Указу Президента України від 12.09.1996 № 831/96 «Про створення природного заповідника «Горгани», землі Бистрицької сільської ради площею 1340,8 га передані у постійне користування природному заповіднику «Горгани».

На території Поляницької сільської територіальної громади частково розташований Карпатський національний природний парк площею 1765,0 га. На зазначену територію, відповідно до вимог статті 53 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Управлінням оформлено та направлено охоронне зобов'язання від 27.06.2023 № 324, яким Поляницькій сільській територіальні громаді Надвірнянського району, частину території Карпатського національного парку передано під охорону та дотримання встановленого режиму території.

Перелік територій (об'єктів) природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, які знаходяться у віданні філії «Надвірнянське лісове господарство» ДП «Ліси України» в межах території Поляницької сільської територіальної громади Надвірнянського району наведено в додатку № 1.

Додатково повідомляємо, що уповноваженим органом відповідно до вимог чинного законодавства створено охоронну зону в межах Поляницької сільської територіальної громади Надвірнянського району навколо території природно-заповідного фонду загальнодержавного значення – природного заповідника «Горгани», (Довжинецьке лісництво, частково Максимецьке лісництво філії «Надвірнянське лісове господарство» ДП «Ліси України).

Відповідно до статті 15 Закону України «Про Червону книгу України» та статті 64 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ведення Червоної книги України покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

В Управлінні відсутня інформація щодо розташування на території Поляницької сільської територіальної громади видів рослин та тварин занесених до Червоної книги України.

Перелік суб'єктів господарювання, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами наведено у додатку № 2.

Крім того, відповідно до статті 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері охорони навколишнього природного середовища належить здійснення контролю за додержанням природоохоронного законодавства, використанням і охороною природних ресурсів загальнодержавного та місцевого значення, відтворенням лісів, здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами.

Додатки: 1. Копія Указу Президента України від 12.09.1996 № 831/96 «Про створення природного заповідника «Горгани» на 3 арк. в 1 прим.
2. Копія розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 03.02.1997 № 62 «Про охоронну зону природного заповідника «Горгани» на 3 арк. в 1 прим.
3. Копія розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 14.04.2004 № 220 «Про зміну меж охоронної зони природного заповідника «Горгани» на 1 арк. в 1 прим.
4. Копія розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 26.05.2005 № 225 «Про зміну меж охоронної зони природного заповідника «Горгани» на 1 арк. в 1 прим.
5. Копія рішення Івано-Франківської обласної ради від 15.12.2005 № 724-19/2005 «Про зміну меж охоронної зони природного заповідника «Горгани» на 1 арк. в 1 прим.
6. Копія охоронного зобов'язання від 27.06.2023 № 324
7. Перелік територій (об'єктів) природно-заповідного фонду, які розміщені на території Поляницької сільської територіальної громади Надвірнянського району на 4 арк. в 1 прим.
9. Перелік суб'єктів господарювання, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на 2 арк. в 1 прим.

Начальник управління **Андрій ПЛІХТЯК**

А. Зобків
І. Сеньківська
Н. Шекета
52-61-50

ДОДАТОК Є

Додаток № 1

Території (об'єкти) природно-заповідного фонду, які розміщені на території Поляницької сільської територіальної громади Надвірнянського району

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Площа, га	Адміністративне розміщення та місцезнаходження об'єкта ПЗФ
Території (об'єкти) природно-заповідного фонду загальнодержавного значення			
1.	Природний заповідник «Горгани»	1340,8	Поляницька сільська територіальна громада
2.	Карпатський національний природний парк	1765,0	Поляницька сільська територіальна громада
Ботанічний заказник			
3.	«Тавпиширківський»	424,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв.36, 39, 53,57
Комплексна пам'ятка природи			
4.	«Урочище «Верхнє Озерище»	48,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Річанське лісництво кв.20, вид. 20-29; кв. 23. вид. 28-30; кв. 24, вид. 1
Дендрологічний парк			
5.	«Високогірний»	124,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв.62
Території (об'єкти) природно-заповідного фонду місцевого значення			
Ландшафтний заказник			
6.	«Негрова»	47,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво, кв. 1, вид 1
Ботанічний заказник			
7.	«Річанський»	48,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 20, вид. 18, 20
Комплексні пам'ятки природи			
8.	«Озірна»	1,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв. 24, вид. 1
9.	«Скалки»	5,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв.1, вид. 15
Ботанічні пам'ятки природи			
10.	«Еталон змішаного ялицево-буково-смерекового насадження»	5,4	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 13, вид. 5
11.	«Еталон змішаного насадження»	4,4	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво кв. 20, вид. 12

12.	«Еталон змішаного смереково-ялицево-букового насадження»	7,5	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 21, вид. 4
13.	«Еталон змішаного-буково-ялицево-смерекового насадження»	0,8	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво кв. 21, вид. 7
14.	«Еталон змішаного ялицево-буково-смерекового насадження»	14,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 23, вид. 13
15.	«Еталон смерекового з домішкою бука і ялиці насадження»	7,0	Надвірнянський р-н, Бистрицьке л-во кв. 25, вид. 4
16.	«Еталон буково-смерекового насадження»	5,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво кв. 68, вид. 1
17.	«Еталон змішаного насадження »	14	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво кв. 69, вид. 10
18.	«Еталон смереково-букового насадження»	1,9	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 69, вид. 11
19.	«Еталон змішаного буково-ялицево-смерекового насадження»	5,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 72, вид. 7
20.	«Еталон смерекового з домішкою бука, ялиці насадження»	4,4	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 72, вид. 14
21.	«Еталон смереково-букового з домішкою явора насадження»	2,9	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв.75, вид.8
22.	«Еталон змішаного смерекового насадження»	4,5	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 75, вид. 11
23.	«Плюсове ялицево-смерекове насадження»	22,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Бистрицьке лісництво, кв. 17, вид. 7
24.	«Еталон смерекового з домішкою ялиці насадження»	3,1	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв. 1, вид. 12
25.	«Еталон смерекового з домішкою ялиці насадження»	6,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв. 4, вид. 26
26.	«Еталон буково-смерекового насадження»	1,6	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв .62, вид. 15
27.	«Еталон ялицево-смерекового насадження»	5,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв. 62, вид. 14
28.	«Еталон змішаного буково-смерекового з домішкою ялиці насадження»	6,5	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво, кв. 67, вид. 4
29.	«Еталон ялицево-смерекового з домішкою бука насадження»	2,3	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 2, вид. 5

30.	«Еталон змішаного смерекового насадження»	1,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 2, вид. 19
31.	«Еталон змішаного ялицево-смерекового з домішкою бука насадження»	2,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 2, вид. 20
32.	«Еталон змішаного з ялицею і буком смерекового насадження»	6,3	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 2, вид. 28
33.	«Еталон буково-ялицево-смерекового насадження»	5,7	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 2, вид. 29
34.	«Еталон смерекового високогірного насадження»	2,5	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво кв. 7, вид. 34
35.	«Еталон чисто смерекового високогірського насадження»	4,7	Надвірнянський р-н, Річанське л-во, кв. 19, вид. 1
36.	«Еталон високогірського смерекового насадження»	11	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво кв.24, вид. 19
37.	«Еталон змішаного смерекового насадження»	1,4	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво кв. 36, вид. 19 (за матеріалами базового лісовпорядкування 2010 року - Річанське лісництво кв. 36, вид. 12
38.	«Еталон смерекового з домішкою ялиці насадження»	2,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 44, вид. 23
39.	«Еталон змішаного смерекового насадження»	2,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 48, вид. 16
40.	«Журавлина»	2,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво, кв. 30, вид. 7
Пралісові пам'ятки природи			
41.	«Квазіпраліси Бистрицького лісництва»	269,3	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво, кв. 1, вид.9, 14; кв. 2, виді. 17; кв. 3, вид. 6; кв. 39, вид. 10, 13, 14, 15, 16; кв. 40, вид. 29; кв. 42, вид. 1, 2, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 14; кв. 44, вид. 4, 7, 14, 16; кв. 46, вид. 5; кв. 53, виділи 1, 2, 5, 9, 10, 11; кв. 57, вид. 1, 4, 8, 9, 11, 12
42.	«Квазіпраліси Річанського лісництва»	465,6	філія «Надвірнянське лісове господарство» Річанське лісництво, кв. 20, вид. 5, 6, 14, 15, 16, 18, 19, 32; кв. 24, вид. 19, 20; кв. 51, вид. 14, 19, 21, 27, 28, 30, 31; кв. 57, вид. 8, 14, 18, 19, 25, 26, 27, 28.
Заповідні урочища			
43.	«Тавпишірка»	33,1	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв.56, вид. 1, 3, 4, 7, 8, 11, 13, 18, 20-23

44.	«Райфаловець»	138,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв. 58
45.	«Товстий»	45,5	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв. 26, вид. 3, 4 (за матеріалами базового лісовпорядкування 2010 року – Бистрицьке лісництво кв. 26, вид. 5-11
46.	«Рогози»	43,3	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв. 67, вид. 1,4,9-11,17
47.	«Рогози»	43,8	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв. 68, вид. 12, 13, кв. 69, вид. 3
48.	«Салатрук»	204,	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво кв. 42, 44, 46
49.	«Окопи»	14,0	філія «Надвірнянське лісове господарство» Бистрицьке лісництво, кв. 12, вид. 2
50.	«Полянський»	35,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво кв. 16, вид. 11
51.	«Вовули»	7,0	філія «Надвірнянське лісове господарство», Довжинецьке лісництво кв. 26, вид. 15
52.	«Братковець»	27,2	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво кв. 37, вид. 21, 22, 28, 29; кв. 51, вид. 4-10, 15, 21 (за матеріалами базового лісовпорядкування 2010 року - Річанське лісництво кв. 37, вид. 10, 11, 19, 21; кв. 51, вид. 3-9, 14, 19)
53.	«Гропинець»	50,3	філія «Надвірнянське лісове господарство», Річанське лісництво кв. 20, вид. 8; кв. 21, вид. 4, 9-11, 14, 17, 18, 19, 28

А. Зобків
І. Сеньківська
Н. Шекета
52-61-50

ДОДАТОК Ж

Копія

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про створення природного заповідника "Горгани"

З метою збереження в природному стані гірських ландшафтів Карпат з типовими та унікальними природними комплексами, що мають важливе природоохоронне, естетичне і наукове значення, **п о с т а н о в л я ю:**

1. Створити на території Надвірнянського району Івано-Франківської області природний заповідник "Горгани" і підпорядкувати його Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

Установити площу земель природного заповідника "Горгани" - 5344,2 гектара, що надаються йому у постійне користування.

2. Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України за участю Міністерства лісового господарства України, Державного комітету України по земельних ресурсах та Івано-Франківської обласної державної адміністрації підготувати і подати у двомісячний строк матеріали для вирішення відповідно до законодавства питання про вилучення у Надвірнянського державного лісогосподарського підприємства 5344,2 гектара земель і передачу їх у постійне користування природному заповіднику "Горгани" згідно з переліком (додається).

3. Міністерству охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України:

затвердити у двомісячний строк Положення про природний заповідник "Горгани";

забезпечити у 1997-1998 роках розроблення за рахунок асигнувань, що передбачаються Державним бюджетом України на природоохоронні заходи, і затвердження Проекту організації території та охорони природних комплексів природного заповідника "Горгани".

16.09.96 №1-6089

4. Кабінету Міністрів України вирішити питання щодо передачі у двомісячний строк до сфери управління Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України майна Горганського лісництва Надвірнянського державного лісогосподарського підприємства Міністерства лісового господарства України , на базі якого створюється природний заповідник "Горгани".

5. Змінити відповідно статус ландшафтних заказників загальнодержавного значення "Джурджійський" та "Садки" у зв'язку з включенням їх територій до складу земель природного заповідника "Горгани".

Президент України **Л.КУЧМА**

м. Київ

12 вересня 1996 року

№ 831/96

Копія

ДОДАТОК
до Указу Президента України
від 12 вересня 1996 року № 831/96

ПЕРЕЛІК

землекористувачів, землі яких мають бути передані у постійне користування природному заповіднику "Горгани"

Землекористувачі	Територія	Площа (гектарів)
	Надвірнянський район	
Надвірнянське державне лісогосподарське підприємство	Бистрицька сільська Рада	1340,8
	Зеленська сільська Рада	4003,4
Усього		5344,2

Глава Адміністрації
Президента України Д.ТАБАЧНИК

ДОДАТОК З

Копія

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
вул. Сахарова, 23- А, м. Івано-Франківськ, 76014, тел. /факс (0342) 52-61-50
E-mail: main@eco.if.gov.ua Код ЄДРПОУ 40008068

ОХОРОННЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

від 28.06.2023 № 324

1. Охоронне зобов'язання оформлене відповідно до статті 53 Закону України "Про природно-заповідний фонд України"
Постанова Ради Міністрів УРСР від 03.06.1980 № 376 «Про створення Карпатського національного природного парку»
(реквізити розпорядчого документа, яким створено (оголошено) територію (об'єкт) природно-заповідного фонду)

2. Цим охоронним зобов'язанням:
Поляницькій сільській раді в особі сільського голови Поляка Миколи Миколайовича
(повне найменування (для фізичних осіб – прізвище, ім'я, по батькові) землекористувача (землевласника), на земельних ділянках якого розташована (ні) територія (об'єкт) природно-заповідного фонду або його частина)

передається під охорону та дотримання встановленого режиму частина території (об'єкта)
Карпатський національний природний парк
(категорія, найменування території чи об'єкта природно-заповідного фонду)

загальною площею 1765,0 га
у межах Поляницької сільської територіальної громади (с. Яблуниця) Надвірнянського району, яка входить в склад Карпатського національного природного парку без вилучення у землевласника (землекористувача)
(місце розташування території чи об'єкта природно-заповідного фонду)

3. Землекористувач (землевласник) зобов'язаний:
дотримуватись встановленого режиму для території (об'єкта) природно-заповідного фонду;
не здійснювати у межах території (об'єкта) природно-заповідного фонду забороненої господарської діяльності;
вживати заходів щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та шкідливого впливу на територію (об'єкт) природно-заповідного фонду;
дотримуватися вимог щодо використання території (об'єкта) природно-заповідного фонду;
забезпечити охорону та збереження цінних природних комплексів території (об'єкта) природно-заповідного фонду.

4. Землекористувач (землевласник) забезпечує охорону та збереження території (об'єкта), що перебуває у його користуванні (власності).

5. Охоронне зобов'язання оформлено у двох примірниках, з яких перший зберігається у землекористувача (землевласника), другий – у структурному підрозділі Івано-Франківської обласної державної адміністрації у сфері охорони навколишнього природного середовища.
(найменування уповноваженого органу)

6. Передано під охорону:
Начальник управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації _____ **ПЛІХТЯК А.Д.**
(посада керівника уповноваженого органу) (підпис) (прізвище,ініціали)

М.П.

ДОДАТОК І

П. ВИЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ МІСТКОСТІ ТЕРИТОРІЇ

1 .Рекреаційна місткість - це загальна кількість осіб, які можуть одночасно перебувати на даній території, не завдаючи шкоди природному середовищу. Рекреаційна місткість пов'язана з рекреаційним навантаженням і залежить від норми навантаження, площі рекреаційної території, часом перебування рекреантів в її межах, тривалості сприятливого погодного періоду.

2. Рекреаційна місткість визначається для кожного сезону окремо за формулою:

$$V_i = \frac{V_i \cdot S_i \cdot C}{Д_i}$$

де: V_i - рекреаційна місткость і-ї території, осіб;

N_i - норма рекреаційного навантаження на і-ту територію, осіб/км^2;

S_i - площа і-ї рекреаційної території, км^2;

С - тривалість рекреаційного періоду, днів;

$Д_i$ середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на і-й території, днів.

ІІІ. ВИЗНАЧЕННЯ МІСТКОСТІ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

1.Місткість рекреаційних центрів (курортів, туристичних, оздоровчих, відпочинкових комплексів) - це одночасна кількість рекреантів, які можуть перебувати в даному центрі, не порушуючи в ньому і на прилеглих територіях екологічної рівноваги.

2. Місткість рекреаційного центру залежить від величини центру, природних умов, цінності рекреаційних ресурсів і визначається за формулою:

$$M_i = Кпу_i \times Кр_i \times H_i \times K_R$$

де: M_i - рекреаційна місткість і-го центру, тис. осіб;

$Кпу_i$ - коефіцієнт природних умов і-го рекреаційного центру;

$Кр_i$ - коефіцієнт цінності рекреаційних ресурсів і-го центру;

H_i - кількість жителів населеного пункту, де розміщений і-тий рекреаційний центр, тис. осіб;

K_R - коефіцієнт комфортності.

.3. Коефіцієнт природних умов *(Кpі)* визначається фізико-географічними особливостями розміщення рекреаційного центру і становить для низовини - 1,0; для височини і горбогір'я - 1,25; для гірських територій - 1,5.

4. Значення коефіцієнта цінності рекреаційних ресурсів *(Кpі)* показані на табл.4.

Таблиця 4

Коефіцієнти цінності рекреаційних ресурсів України

Регіони	*Кpі*
Південний берег Криму	3,0
Південно-східне узбережжя Криму	2,5
Західне узбережжя Криму	2,2
Північно-західне узбережжя Чорного моря	2,0
Узбережжя Азовського моря	1,5
Карпатський регіон	2,3
Інші території	1.5

5. Коефіцієнт комфортності *(Крк)* враховує оптимальне співвідношення між кількістю постійних жителів населеного пункту і максимальною одночасно чисельністю рекреантів, які можуть перебувати в даному рекреаційному центрі, не порушуючи загальних умов комфортності. З цієї точки зору оптимальною вважається частка 15-18% рекреантів від кількості жителів населеного пункту. Отже, *К* може коливатись від 0,15 до 0,18.

На основі даних методичних рекомендацій визначена місткість рекреаційних територій (табл. 5) та курортних центрів (табл. 6) Карпатського регіону.

П. ВИЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ МІСТКОСТІ ТЕРИТОРІЇ

1 .Рекреаційна місткість - це загальна кількість осіб, які можуть одночасно перебувати на даній території, не завдаючи шкоди природному середовищу. Рекреаційна місткість пов'язана з рекреаційним навантаженням і залежить від норми навантаження, площі рекреаційної території, часом перебування рекреантів в її межах, тривалості сприятливого погодного періоду.

2. Рекреаційна місткість визначається для кожного сезону окремо за формулою:

$$V_i = \frac{V_i \cdot S_i \cdot C}{Д_i}$$

де: V_i - рекреаційна місткость і-ї території, осіб;

N_i - норма рекреаційного навантаження на і-ту територію, осіб/км^2;

S_i - площа і-ї рекреаційної території, км^2;

C - тривалість рекреаційного періоду, днів;

$Д_i$ середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на і-й території, днів.

III. ВИЗНАЧЕННЯ МІСТКОСТІ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

1.Місткість рекреаційних центрів (курортів, туристичних, оздоровчих, відпочинкових комплексів) - це одночасна кількість рекреантів, які можуть перебувати в даному центрі, не порушуючи в ньому і на прилеглих територіях екологічної рівноваги.

2. Місткість рекреаційного центру залежить від величини центру, природних умов, цінності рекреаційних ресурсів і визначається за формулою:

$$M_i = Кпу_i \times Кр_i \times H_i \times K_R$$

де: M_i - рекреаційна місткість і-го центру, тис. осіб;

$Кпу_i$ - коефіцієнт природних умов і-го рекреаційного центру;

$Кр_i$ - коефіцієнт цінності рекреаційних ресурсів і-го центру;

H_i - кількість жителів населеного пункту, де розміщений і-тий рекреаційний центр, тис. осіб;

K_R - коефіцієнт комфортності.

.3. Коефіцієнт природних умов *(Кpі)* визначається фізико-географічними особливостями розміщення рекреаційного центру і становить для низовини - 1,0; для височини і горбогір'я - 1,25; для гірських територій - 1,5.

4. Значення коефіцієнта цінності рекреаційних ресурсів *(Кpі)* показані на табл.4.

Таблиця 4

Коефіцієнти цінності рекреаційних ресурсів України

Регіони	*Кpі*
Південний берег Криму	3,0
Південно-східне узбережжя Криму	2,5
Західне узбережжя Криму	2,2
Північно-західне узбережжя Чорного моря	2,0
Узбережжя Азовського моря	1,5
Карпатський регіон	2,3
Інші території	1.5

5. Коефіцієнт комфортності *(Кpк)* враховує оптимальне співвідношення між кількістю постійних жителів населеного пункту і максимальною одночасно чисельністю рекреантів, які можуть перебувати в даному рекреаційному центрі, не порушуючи загальних умов комфортності. З цієї точки зору оптимальною вважається частка 15-18% рекреантів від кількості жителів населеного пункту. Отже, *К* може коливатись від 0,15 до 0,18.

На основі даних методичних рекомендацій визначена місткість рекреаційних територій (табл. 5) та курортних центрів (табл. 6) Карпатського регіону.

Таблиця 5

Місткість рекреаційних територій Карпатського регіону

Рекреаційні райони	Площа, тис. км^2	Рекреаційна місткість за сезонами року, тис. осіб		Сумарна рекреаційна місткість за рік, тис. осіб
		Літо	Зима	
Дністровський*	1,0	400	240	620
Гологоро-Вороняцький	2,6	185	62	247
Роztоцький	1,4	80-110	30-40	110-150
Львівський (без Львова)	0,8	60	15-20	75-80
Прикарпатський	1,9	460	150	510
Славсько-Сколівський	1,0	200	120	320
Верхньодністровський	1,0	200	100	300
Берегівський	0,8	60-80	15-20	75-105
Рахівсько-Ясинянський	1,2	200	100	300
Воповецько-Міжгірський	1,0	180	3О	210
Свалявсько-Мукачівський	2,0	400	180	580
Великоберезнянський	1,0	300	50-70	350-370
Мізунський	0,6	100	40	140
Косівський	1,0	100	40-50	140-150
Верховинський	1,0	180	50-90	230-270
Яремчансько-Ворохтянський	2,0	400-450	200	600-650
Чернівецький	1,0	100	25-30	125-130
Вижницько-Путильський	1,3	200	100	300
Всього:	23,6	3435-3935	1647-1732	5082-5667

* Охоплює територію вздовж берегів Дністра у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській, Чернівецькій і Хмельницькій областях.

Таблиця 6

Рекреаційна місткість рекреаційних центрів Карпатського регіону

Рекреаційні центри	Одноразова рекреаційна місткість, тис. осіб		Сумарна рекреаційна місткість за рік, тис. осіб
	Літо	Зима	
Закарпатська область			
Верховина	2,0	0,8	24,4
Гірська Тиса	2,0	0,8	24,4
Драгове	1,5	0,6	18,3
Карпати	3,5	1,4	42,7
Квітка Полонини	2,0	0,8	24,4
Келечин	2,5	1,0	30,5
Кобилецька Поляна	1,2	0,5	14,8
Плоске	1,2	0,5	14,8
Поляна	1,5	0,6	18,3
Синяк	1,4	0,6	18,3
Сонячне Закарпаття	1,6	1,0	22 4
Усть-Чорна	1,4	0,6	18,3
Шаян	1,4	0,6	18,3
Івано-Франківська область			
Ворохта	5,0	2,1	61,8
Косів	4,1	1,6	39,7
Татарів	4,5	1,8	54,9
Черче	1,5	0,3	17,9
Яремче	7,5	2,5	87,5
Львівська область			
Любінь Великий	2,2	0,5	23,8
Моршин	7,5	2,5	87,5
Немирів	1,5	0,3	17,9
Розлуч	1,0	0,4	12,2
Славське	3,3	2,0	45,7
Східниця	4,1	1,6	39,7
Трускавець	27,0	10,8	300,7
Шкло	2,3	0,8	27,1
Всього	**94,7**	**37,0**	**1206,3**

Література

1. Wyrzykowski J. Geograficzne uwarankowania rozwoju turystuki wypoczynkowej w Polsce- Wroclaw: Wyd. PWN, 1986.-s.82,98.
2. Рекреационное использование территории и охрана лесов.- М.: Лесн. пром-сть, 1986.- с.156.
3. Казанская Н.С. Изучение рекреационной дегрессии естест-венньїх групгшровок растительности // Изд. АН СССР, сер. географ. - М.: Наука, 1972, № 91. - С. 52-59.
4. Карпатський рекреаційний комплекс. - К.: Наукова думка, 1984. -148 с.
5. Кравців В.С., Євдокименко В.К., Габрель М.Н., Копач М.В. Рекреаційна політика в Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації. - Чернівці: Прут, 1995. - 72 с.
6. Рекреационное использование территории и охрана лесов. - М.: Лесн. пром, - 1986. - 184 с.
7. Рекреацинне ресурси СССР. Проблеми раціонального использования. - М.: Наука, 1990. - 168 с.
8. Lijewski, Mik?lowski D., Wyrzykowski J. Geografia turystyki Polskiej. - Warszawa: Wyd. PWN, 1985. - 285 s.
9. Warzyn'ska J., Jackowski A. Podstawy geografii turyzmu. -Warszawa: Wyd.